

TILINPÄÄTÖS 2021

Kaupunginvaltuusto 14.6.2022

SISÄLLYS

TOIMINTAKERTOMUS	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
Luottamushenkilöorganisaatio	6
Yleinen taloudellinen kehitys.....	6
Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys.....	7
Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	8
Ympäristöasiat	9
Muut asiat.....	10
Arvio tulevasta kehityksestä.....	10
Merkittävimmät riskit.....	11
Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	12
Haminan kaupungin henkilöstö.....	13
Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain	14
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	19
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	22
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	23
Tase ja sen tunnusluvut	24
Kokonaistulot ja -menot	25
Hamina konsernin toiminta ja talous.....	26
Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt.....	26
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	37
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	37
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	38
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
Keskeiset liitetiedot.....	44
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	44
Tilikauden tuloksen käsittely	44
TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	45
Yleistä	45
Talousarvio	45
Tavoitteet.....	48
Kaupunkistrategian toimeenpano	48
Toimenpideohjelmat ja kärkihankkeet.....	55
Käyttötalouden toteutuminen.....	58
Strategisen johtamisen palvelualue	58

Hyvinvoiva haminalainen palvelualue.....	65
Vetovoimainen Hamina palvelualue.....	72
Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	82
Verotulojen erittely.....	83
Valtionosuuksien erittely.....	83
Investointien toteutuminen	84
Strategisen johtamisen investoinnit.....	84
Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit.....	84
Vetovoimaisen Haminan investoinnit.....	85
Rahoitusosan toteutuminen	90
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	93
Tuloslaskelma	93
Rahoituslaskelma	94
Tase.....	95
Konsernituloslaskelma	97
Konsernin rahoituslaskelma	98
Konsernitase.....	99
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	101
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	101
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	102
Tuloslaskelman liitetiedot	104
Taseen liitetiedot.....	107
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	107
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	111
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	113
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	118
HAMINAN VESI -LIIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS	120
Toimintakertomus	120
Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut	124
Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu	127
Liikelaitoksen liitetiedot.....	130
LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	135
TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	139
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	142
TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	142
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	143

TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupungin talous on lähivuosien aikana saatu tasapainoon ja taloudellinen kantokyky on samalla vahvistunut. Kertomusvuoden 2021 aikana tämä erityisesti näkyi kaupungin velkamäärän pienentymisenä 9,1 miljoonalla eurolla ja kunnallisverotulojen (+3,1 m€) ja yhteisöverojen (+5,9 m€) kasvuilla. Vuoden lopussa kaupungin taseessa oli ylijäämää 20 miljoonaa euroa. Vahvaa taloutta tarvitaankin, että pystymme kohtaamaan tulevaisuuden haasteet, joita meneillään oleva Ukrainan sota saa aikaiseksi, eikä koronaakaan ole vielä selätetty.

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa sote-lakipaketin. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta lukien. Kymsoten ja Kymenlaakson pelastuslaitoksen toiminnat kokonaisuudessaan sekä kuntien toiminnasta oppilas- ja opiskelijahuolto siirtyvät Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Lisäksi tukipalveluissa tapahtuu muutoksia.

Kymsote-kuntayhtymän taloudelliset haasteet ovat olleet ja ovat merkittäviä. Kustannusten ja siten kuntien maksuosuuksien hillitseminen vuonna 2022 on erittäin tärkeää, jotta kaupungin talous on tasapainossa myös hyvinvointialueen aloittaessa vuonna 2023.

Korona on monella tapaa vaikeuttanut kaupungin palvelutuotantoa. Henkilöstö ansaitsee lämpimän kiitoksen jo toisen koronavuoden läpiviemisestä. Kaupunki on pyrkinyt tukemaan henkilökuntaa ja eri hankkeilla on saatu lisähenkilöstöä helpottamaan vakituisten työtä.

Kuntavaalit jouduttiin siirtämään koronan vuoksi keväältä kesäkuulle ja uusi valtuusto aloitti työnsä vasta elokuun alussa. Siirrosta johtuen tärkeä kaupunkistrategiatyö saatiin toden teolla käyntiin vuoden 2022 puolella. Strategia valmistunee keväällä. Tosin sotaan liittyvät uhkatekijät ja vaikutukset voivat aiheuttaa suuriakin muutoksia jo kuluvan vuoden aikana, mm. pakolaisuuden, työllisyyden, talouden ja turvallisuuden osalta.

Kaupungin omistamassa Hamina Energia Oy:ssä tehtiin merkittäviä rakenteellisia uudistuksia, sähkö-, maakaasu- ja kaukolämpöverkoista tehtiin erilliset yhtiöt. Energiatehtiö kokonaisuudessaan on suurten haasteiden edessä. LNG-terminaalin valmistuminen on myöhässä, nyt tavoitteena on saada terminaali valmiiksi kuluvan vuoden syksynä. Hamina Energia on mukana Fennovoima-hankkeessa, jonka tulevaisuus ei Venäjä-pakotteiden vuoksi näytä hyvältä. Hamina Asunnot Oy:lle valmistui Tervasaarelle kerrostalo, jonka asuntojen kysyntä oli moninkertainen tarjontaan nähden. Muutoinkin Tervasaarella on vetovoimaa ja tonteilla kysyntää.

HaminaKotka Satama Oy täytti 1. toukokuuta 10 vuotta. Satamafuusio on täyttänyt sille asetetut tavoitteet. Parhailaan Haminan satamaan rakennetaan Fintoil Oy:n mäntyöljyn biojalostamo ja valmistellaan akkumateriaalitehtaan rakentamisen käynnistämistä.

Parhaimmat kiitokset kaupunkilaisille, eri yhteistyötahoille, luottamushenkilöille ja koko kaupunkikonsernin henkilöstölle vuodesta 2021. Hyvän porukan kanssa on mukava tehdä töitä.

Hannu Muhonen
kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto 31.12.2021

Puheenjohtaja	Erkkilä Titta	SDP
I varapuheenjohtaja	Ceder Johanna	Liike Nyt
II varapuheenjohtaja	Niemi Milko	KOK
Jäsenet	Ahtola Aarni	VIHR
	Andrejev Katja	VIHR
	Hammarberg Anne	KESK
	Harju Petri	KOK
	Harjumaaskola Jarkko	SDP
	Holopainen Heidi	SDP
	Honkanen Hannah	KESK
	Inkeroinen-Lalu Elina	KOK
	Jaakkola Jani	PS
	Kasari Jorma	VAS
	Kerkelä Harri	PS
	Kiuru Ismo	KESK
	Kormu Jouni	SDP
	Koskiaho Vesa	KESK
	Koso Anniina	KOK
	Kytömäki Juha	KESK
	Laitinen Markku	KD
	Lanki Tapio	PS
	Muuri Riikka	SDP
	Muurman Peter	PS
	Niemelä Jalle	Liike Nyt
	Nyholm Janne	PS
	Ojala Sauli	KESK
	Paasio Markus	PS
	Pakkanen Antti	PS
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Peltonen Nina	SDP
	Porkka Markku	SDP
	Pousi Ritva-Leena	KESK
	Rautamaa Eeva	KOK
	Reinikka Jari	PS
	Rinne Ari	Liike Nyt
	Ruokonen Markku	KD
	Suikkanen Jaana	KOK
	Takanen Anne	Liike Nyt
	Tuomisalo Tomi	Liike Nyt
	Vapalahti Sanna	KOK
	Virtanen Ville	SDP
	Vuoksiala Tuija	KOK
	Yildirim Roni	SDP

Puolue	Paikkamäärä 31.12.2019	Paikkamäärä 31.12.2020	Paikkamäärä 31.12.2021
Ajatteleva Hamina	1	1	
KESK	6	6	7
KOK	7	7	8
KD	2	2	2
Liike Nyt		3	6
PS	7	7	8
SDP	12	12	9
Suunta	3		
VAS			1
VIHR	5	5	2
	43	43	43

Kaupunginhallitus 31.12.2021

Puheenjohtaja	Muurman Peter	PS
I varapuheenjohtaja	Inkeroinen-Lalu Elin	KOK
II varapuheenjohtaja	Peltonen Nina	SDP
Jäsenet	Honkanen Hannah	KESK
	Nyholm Janne	PS
	Pakkanen Antti	PS
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Virtanen Ville	SDP
	Vuoksiala Tuija	KOK

Palvelualueiden valiokunnat 31.12.2021

Hyvinvointivaliokunta
 Kasvatus ja koulutus -valiokunta
 Kaupunkikehitysvaliokunta
 Kilpailukykyvaliokunta
 Lupavaliokunta

Operatiivinen hallinto

Kaupungin operatiivinen organisaatio muodostuu Strategisen johtamisen, Hyvinvoiva haminalaisen ja Veto-voimaisen Haminan palvelualueista sekä vesiliikelaistoksesta. Palvelualueet on jaettu tulosalueiksi, joille on muodostettu yksi tai useampia tulosyksiköitä.

Palvelualueille muodostettujen tulosalueiden palveluista vastaa yksi tai useampi valiokunta. Tilivelvolliset on esitetty kunkin määrärahan kohdalla.

WWW.HAMINA.FI ○○○○

HAMINA

Yleinen taloudellinen kehitys

Alkuvuodesta 2020 alkanut koronapandemia ei päättynyt vuonna 2021. Pandemian osalta vuosi 2021 oli yhä vuoristorataa, mutta tartuntojen hillitsemiseksi asetetuista rajoituksista huolimatta talouden elpyminen oli silti vahvaa ja kasvu ripeää niin Suomessa kuin maailmantaloudessa. BKT:n kasvuvolyymiksi arvioidaan 3,4 % vuonna 2021. Koronaa edeltävä tuotantotasoo on näin ollen jo saavutettu. Talouden nopea elpyminen näkyy inflaation kiihtymisenä, jota on elvyttävän talouspolitiikan lisäksi vauhdittanut erityisesti energian hinnannousu. Kuluttajahintojen keskimääräiseksi vuosimuutokseksi eli inflaatioksi muodostui 2,2 % (0,3 % vuonna 2020). Pandemialla on ollut valtava vaikutus kansantalouteen ympäri maailman eikä koronasta ole vielä kukaan päästy eroon.

Työllisyysaste kasvoi 72,4 prosenttiyksikköön (70,7 % vuonna 2020). Työttömyysaste oli edellisvuoden tasolla eli 7,7 prosenttia. Huolestuttavaa on pitkäaikaisyöttömien määrän kasvu. Sen sijaan nuorisotyöttömien määrä pieneni.

Kuntatalouden osalta vuoden 2021 tilinpäätösten ennakkotietojen perusteella kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos on ennakkotiedon mukaan noin 1,5 mrd euroa. Tulos on

kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Vuonna 2021 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki vain 68 kuntaa, kun edellisvuonna tulos oli alijäämäinen 32 kunnassa (ennen koronaa v. 2019 tulos oli alijäämäinen peräti 223 kunnassa). Negatiivisen vuosikatteen (ns. ”syömävelka”) kuntia oli 12 (2 kuntaa vuonna 2020).

Investoinnit olivat 5,3 miljardia euroa ja pienentyivät edellisvuodesta peräti 8,6 prosenttia. Tämä näkyy kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, lähes 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana, sillä kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, joita kunnat saivat noin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa, noin 1,5 miljardia euroa myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin

pandemiasta aiheutuneita välittömiä kustannuksia. Vielä vuonna 2021 kunnille myönnetyn 10 prosenttiyksiköllä korotetun yhteisöverotulojen jako-osuuden vaikutus oli 0,6 mrd. euroa. Muiden opetus- ja kulttuuritoimeen sekä peruspalveluiden valtionosuuksiin kohdennettujen koronatukitoimien vaikutus oli 0,4 mrd. euroa. Luonnollisesti kunnilla oli myös viime vuonna kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta sadoilla miljoonilla euroilla.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on mädellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisöverokertymä kasvoi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna peräti 45 prosenttia. Kunnallisverotulokertymä kasvoi 2,4 prosenttia. Kuntien valtionosuudet vähenivät 8,4 prosenttia pääosin kuntien koronatukien päättymisen seurauksena.

Kuntatalouden näkymää haastavat määräaikaiset koronatuot ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt. Lisäksi pandemian jälkeen edessä on välttämätön valtiontalouden sopeutustarve, josta koituu

Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Haminan asukasluku väheni 175 asukkaalla. Vuoden lopussa asukasluku oli 19 702.

Työttömiä työnhakijoita oli viime vuonna keskimäärin 1 053, kun edellisellä vuonna heitä oli 1 180. Työttömyysaste oli keskimäärin 12,0 ja parani edellisestä vuodesta 1,3 % -yksikköä. Joulukuun lopussa yli vuoden työttömänä oli 367 henkilöä. Määrä oli vuodessa kasvanut 4 henkilöllä. Nuorten työttömien määrä oli sen sijaan pienentynyt vuoden takaisesta, sillä vuoden lopussa alle 25-vuotiaista oli työttömänä 113 (176).

Uusia yrityksiä perustettiin 89, kun vuonna 2020 yrityksiä perustettiin 83. Lopettaneiden yritysten määrä oli viime vuoden tasolla. Nettolisäys oli 3 yritystä (-4).

HaminaKotka sataman liikennemäärä väheni edellisten ennätysvuosien jälkeen -1,8 % eli 0,3 miljoonaa tonnia. Tätä selitti erityisesti konttipula sekä tuotanto-ongelmien vuoksi pienentynyt nesteliikenne Venäjältä. HaminaKotkan satama on selviytynyt koronan sekä kansainvälistä rahtiliikennettä vaikeuttavan konttipulan tuomista haasteista vähintäänkin hyvin.

HaminaKotkan Sataman viime vuosien myönteisen kehityksen lisäksi Googlen Haminan datakeskuksen merkitys on kasvanut entisestään. Vuoden 2021 aikana valmistui viimeisin miljardiluokan laajennus. Yhteensä Googlen on investoinnit Haminaan jo noin kaksi miljardia euroa.

merkittävä lasku myös kuntataloudelle. Hallituksen tulisin piakkoin päättää uusista työllisyystoimista, kohdistaa julkisen sektorin resurssit tuottavasti sekä osoittaa julkisen sektorin laajeneville tehtäville aidosti riittävä ja kestävä rahoitus.

Jo toisesta peräkkäisestä kuntatalouden selvästi ylijäämäisestä vuodesta huolimatta on muistettava, että kertaluonteiset koronatuot tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Toisaalta erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia ja sote-uudistus kasvattaa eroa kuntien taloustilanteiden välillä huomattavasti.

Edelleen ikääntyvästä väestöstä ja laskeneesta syntyvyydestä johtuva muutos palvelutarpeeseen sekä muuttoliikkeestä johtuvat väestörakenteen muutokset edellyttävät kunnilta tulevaisuudessa mittavia sopeutustoimia.

Loppuvuodesta 2021 valtion omistama Suomen Malminjalostus Oy julkaisi tehneensä kiinalaisen CNGR Advanced Material -yhtiön kanssa sopimuksen akkumateriaalitehtaan rakentamisesta HaminaKotka Sataman alueelle Haminaan. Kyseessä on miljardiluokan investointi, jonka työllisyysvaikutukset ovat merkittävät.

Hamina LNG Oy:n terminaalin valmistuminen HaminaKotka Satama Oy:n Haminan öljy- ja kaasusatamassa on viivästynyt, mutta tavoitteena on terminaalin tuotantokäytön aloitus syksyllä 2022.

Asuntorakentamisen osalta merkittävää oli HaminaAsunnot Oy:n vuokrakerrostalokohteen valmistuminen Tervasaarelle. Tämä on osoittautumassa odotusten mukaiseksi alkusysäykseksi näköalapaikalla olevan alueen rakentamisen ja kehittymisen käynnistymiselle valmistumassa olevan Oolannin puiston tavoin. Tervasaareen on yksityisiä tonttivarauksia noin 10 kpl.

Yksityisen rakentamisen osalta vuosi oli hieman edellisvuotta vilkkaampi, sillä omakotitontteja luovutettiin 6 kappaletta (1 kpl v. 2020). Yritystontteja luovutettiin edellisvuoden tavoin vain yksi. Kuitenkin isojen teollisuustonttien kysyntä oli runsasta, mutta neuvotteluprosessit ja maa-alueiden jalostamiset ovat pitkiä prosesseja.

Kaupungin tulos oli 2,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta lähes 6 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen tulos oli lähes 0,2 miljoonaa euroa positiivinen ja pieneni hieman edellisestä vuodesta. Vesiliikelaitoksen tulos sisälsi edellisvuoden tavoin merkittäviä kertaeriä, joista on tehty investointivaraus tuleviin investointitarpeisiin varautumiseksi.

Konsernitilinpäätöksen tulos muodostui selvästi ylijäämäiseksi, 4,3 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta 4,5 miljoonalla eurolla.

Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä kasvoi tilikauden aikana 14 hengellä. Henkilöstömenot kasvoivat 2,4 miljoonaa euroa (6,9 %) johtuen muun muassa varhaiskasvatyksiköiden johtamisjärjestelmän vahvistamisesta sekä määräaikaisten palvelussuhteiden vakinaistamisista. Toisaalta edellisvuonna henkilöstömenoja pienensi koronapandemian vuoksi erityisesti varhaiskasvatuksessa säästöt sijaiskustannuksissa.

Palveluiden ostot kasvoivat 7,7 miljoonaa euroa (7,9 %) johtuen käytännössä yksinomaan Kymsoten maksuosuuksien roimasta ylityksestä palvelusopimuksessa ennakoituun nähden.

Toimintakate heikkeni 9,1 miljoonaa euroa (7,7 %). Tältä osin kehitys oli selvästi kuntien tilinpäätösennusteiden keskiarvoa heikompa (3,5 %). Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) kasvoi 4,0 miljoonaa euroa (3,0 %). Kasvu johtuu yhteisöverotulojen (5,9 m€) sekä kunnallisverotulojen (3,1 m€) kasvusta. Valtionosuudet pienentyivät 5,5 m€ valtion koronatuken pienentymisen vuoksi.

Vuosikatetta kertyi 14,5 miljoonaa euroa, mikä oli 5,4 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Alkuperäiseen talousarvioon nähden vuosikate toteutui 1,6 miljoonaa euroa arvioitua suurempana. Vuosikate asukasta kohti oli 740 euroa.

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Haminan kaupungin elinvoiman vahvistumisesta on viime vuosilta useampia positiivisia signaaleja. Työpaikkojen määrä kaupungissa kasvoi Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuonna 2018 (+181) ensimmäisen kerran vuoden 2010 jälkeen. Uusimman tilaston mukaan vuonna 2019 työpaikkojen määrä kuitenkin väheni (-176). Verohallinnon tilastojen mukaan haminalaisten ennakonpidätysten alaisten ansiotulojen palkkasumma kasvoi vuosina 2018-2020 maan keskiarvoa reippaammin. Tämä näkyi myös vuonna 2021 kunnallisverotulojen kertymisessä, joka kasvoi Haminassa (+4,1 %) selvästi koko maan keskiarvoa (+2,4 %) paremmin.

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat 13,6 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen oli peräti 34,3 %. Käytännössä investoinnit olivat edellisvuoden tasolla, sillä edellisvuonna tytäryhtiölainan konvertointi oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi kasvatti investointeja 7,0 miljoonaa euroa.

Selvästi ylijäämäinen tulos toisena peräkkäisenä vuotena mahdollisti kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti kaupungin velkamäärän pienentymisen. Talousarviolainoja lyhennettiin ennenaikaisesti ja kaupungin lainakanta pieneni 9,1 miljoonalla eurolla 75,4 miljoonaan euroon. Talousarviolainoja lyhennettiin 6,8 miljoonaa euroa ja velkana esitettävät tytäryhtiöiden rahavarat konsernitilijärjestelmässä olivat tilinpäätöshetkellä 2,3 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät. Investoinnit kohdistettiin pääasiassa yleistä infraa ja elinvoimaa vahvistaviin toimenpiteisiin. Suurimmat yksittäiset kohteet olivat uuden paloaseman sekä Tervasaaren venelaitureiden toisen vaiheen valmistuminen. Vuosikate kattoi poistot 146 %. Asukas-kohtainen lainamäärä oli 3.829 euroa/asukas, mikä oli 427 euroa/asukas edellisvuotta pienempi.

Kaupungin taseen loppusumma oli 211 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste parani hieman ollen 54,0 % ja suhteellinen velkaantuneisuus pienentyi 5,2 prosenttiyksikköä ollen 56,4 %. Taseen kertynyt ylijäämä on 20,1 miljoonaa euroa.

Vaikka Haminan kaupungin tulos toteutui selvästi ylijäämäisenä vuonna 2021, haasteitakin riittää. Väestön ikääntyminen, kasvavat sote-menot ja ennustettu väkiluvun kehitys aiheuttavat haasteita ja tarpeen palvelurakenteiden ja -verkkojen kehittämiseksi. Kaupungin talous on kuitenkin viime vuosina vahvistunut ja erityisesti yhteisöverotulojen viime vuosien kehitys on erittäin myönteinen asia.

Kaupungin kannalta erityisen positiivista on ollut yhteisöverotulojen huima kasvu viime vuosina. Yhteisöverotilitykset kasvoivat vuonna 2021 peräti 69,6 % ollen noin 14,5 miljoonaa euroa. Esimerkiksi vielä vuonna 2013 kaupungin yhteisöverotulot olivat 3,9 miljoonaa euroa. Kaupungin kannalta yhteisöverotulojen viime vuosina jatkunut positiivinen kehitys on tullut hyvään aikaan, kun vielä huomioidaan, että kuntien väliaikaisen koronatuken (+ 10 %-yksikön korotettu jako-osuus) lisäksi varhaiskasvatuskasvun maksulain muutoksen kompensointi kunnille toteutettiin kuntaryhmän yhteisöverotulojen jako-osuutta korottamalla. Verotulojen kasvu riitti kattamaan vuonna 2021 huomasti

kasvaneet sote-kustannukset, mikä mahdollisti ylijäämäisen tuloksen.

Koronatilanteen takia myöskään vuosi 2021 ei ollut Tattoo-vuosi. Tapahtuman järjestäminen joka toinen vuosi kasvattaa toimintatuottoja sekä toimintamenoja noin miljoonalla eurolla. Kun tapahtuma peruuntui jo toisena vuotena peräkkäin, tämä ei vaikuta lukujen vertailtavuuteen.

Ympäristöasiat

Haminan kaupunki oli Kymenlaakson ensimmäinen Hinku-kunta, joka tavoittelee 80 % kasvihuonekaasupäästöjen vähenemää kaupungin alueella vuoteen 2030 mennessä (vrt. 2007). Ekologinen Hamina -ohjelman 2019-2022 toteuttamista jatkettiin. Ohjelmaan sisältyvää kaupunkipyörien lainausta jatkettiin vuonna 2021. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman mukaisista toimenpiteistä aloitettiin pyöräkadun suunnittelu.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa kasvisruokien tarjontaa jatkettiin vaihtoehtona muun ruokalistan yhteydessä. Ruokahävikin vähentämistä jatketaan edelleen. Ohjelman toteuttamisessa tukena oli vuoden alkupuolisella Cursor Oy:n asiantuntijan työpanosta osana seudullista kuntien ilmasto- ja energiayön tukea.

Kiinteistöjen energiatehokkuustoimien osalta Hamina on mukana energiatehokkuussopimuksessa vuosille 2017-2025.

Vuonna 2021 energiatehokkuustoimina toteutettiin merkittävimpinä hankkeina aurinkovoimalat Pappilansalmen koululle, Linnoituksen päiväkodille sekä Aseman koululle. Aurinkovoimaloiden yhteenlaskettu huipputeho on noin 100 kWp. Merkittäviä säästöjä saavutettiin viiden kiinteistön lämmönlähteen muuttamisella maakaasusta vihreään kaukolämpöön, ja muutostyöt saatiin valmiiksi ennen suuria maakaasun hinnankorotuksia syksyllä 2021.

Jäähallin kylmälaitteisto uusittiin vuoden 2021 lopussa, jonka johdosta järjestelmän energiatehokkuus parani huomattavasti. Kylmälaitteiston uusimisen ansiosta järjestelmän hukkalämpö saadaan tehokkaammin hyödynnettyä, ja tähän liittyvään projektiin on kiinteistöpalvelun vuoden 2022 budjettiin varattu määräraha.

Hamina Bastionin holvisto on myös liitetty kaukolämpöverkostoon ja holvien ovien tiivistyksillä kiinteistö on saatu energiatehokkaammaksi. Myös Husulan vanha varastorakennus koki ilmanvaihtoremontissa huomattavan energiatehokkuusharppauksen.

Koronan vaikutukset kaupungin talouteen vuonna 2021 näkyivät erityisesti sote-kustannusten reippaana kasvuna sekä liikuntapaikka- ja tapahtumatuottojen normaalia pienempänä kertymänä. Kymsoten saamista välittömistä korona-avustuksista huolimatta kertynyt hoitovelka kasvatti sotemenoja. Toisaalta yhteisöveron määräaikaisesti korotettu kuntaryhmän jakosuus kompensoi koronan vaikutuksia kuntatalouteen.

Alue- ja katuvalaistusta on uusittu aktiivisesti myös vuonna 2021. Uusittuja kohteita ovat mm. Neuvotoman taajama, Riekontie ja Ruissalon hiihtoladun valaistukset, joissa vanhat valaisimet on korvattu LED-tekniikalla.

Energiasäästöjä on saavutettu vuoden 2021 toimenpiteillä sähköenergian osalta n. 80 MWh ja lämmitysenergian osalta noin 200 MWh vuodessa. CO₂-päästöjä saatiin näillä toimenpiteillä vähennettyä vuositasolla noin 255.000 kiloa. Energiategokkuussopimuksen asettamat tavoitteet tullaan saavuttamaan kolme vuotta etuajassa, eli vuonna 2022.

Kaupunki edistää joukkoliikenteen käyttöä Walmi-matkakorteilla. Kaupungin etätyöohjeistus on voimassa, ja koronatilanteen vuoksi myös vuonna 2021 oli vahva etätyösuositus.

Paperin käyttöä on vähennetty ottamalla käyttöön keskitettyjä tulostuspalveluita sekä sähköisiä järjestelmiä. Kokouskäytännöt ovat myös sähköisiä.

Uusia kaava-alueita ei ole avattu, vaan on uudistettu ja tiivistetty vanhoja tai osin toteutumatta olevia asemakaava-alueita.

Pilaantuneiden tai roskaantuneiden alueiden puhdistusvelvoitteita kaupungille ei ole tällä hetkellä olemassa. Koska kaupunki voi olla tietyissä tilanteissa puhdistusvelvollinen ja koska tällaiset velvoitteet saattavat vaikuttaa olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, on ympäristöriskihin alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota mm. ympäristövastuisiin tarkoitettuja vakuuksia nostamalla.

Merkittävää haittaa kaupungin matkailu- ja kalastuselinkeinoille aiheuttaisi itäisellä Suomenlahdella tapahtuva öljyvuoto. Vahinkoriskin toteutumisen todennäköisyys on kasvanut Itämeren öljykuljetusten jatkuvan lisääntymisen takia.

Muut asiat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen merkitystä on edelleen korostettu esimiehille. Ohjeet ovat jo aiemmin korvanneet muun muassa sisäisen valvonnan ohjeet sekä hankintaohjeen, jolloin ne päivitetään ja niihin kiinnitetään huomiota vuosittain. Luottamushenkilöiden eettiset pelisäännöt hyväksyttiin vuoden 2020

talousarviossa. Henkilöstön eettiset pelisäännöt hyväksyttiin alkuvuodesta 2020.

Sidonnaisuusrekisteri ja avoin ostolaskujen tiedosto-data on julkaistu kaupungin nettisivuilla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lyhyellä aikavälillä kaupungin talouden tasapainoon liittyy kaksi olennaista epävarmuustekijää. Kymsoten talouden tasapaino ja kaupungin sote-maksuosuuksien kasvun pysyminen maltillisena vuonna 2022 ovat äärettömän tärkeitä, sillä kaupungin tilikauden 2022 tulos määrittää talouden tasapainon vuodesta 2023 eteenpäin. Käytännössä kuntien vero- ja valtionosuusrahoitusta leikataan hyvinvointialueille siirtyviä sote- ja pelastustoimen kustannuksia vastaavasti. Mikäli sotemenot kasvaisivat vuonna 2022 merkittävästi ja painaisivat kaupungin talouden alijäämäiseksi, olisi kaupungin talous epätasapainossa sote-uudistuksen lähtötilanteesta vuodesta 2023 alkaen ilman sopeutustoimenpiteitä.

Toinen olennainen, myös kuntatalouteen vaikuttava tekijä on Venäjän helmikuun lopulla aloittama hyökkäys Ukrainaan. Sodalla on valtavasti vaikutuskanavia Suomen kansantalouteen. Se vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen. Sodan vaikutuksia on vielä lähes mahdotonta ennakoita, mutta vaikutukset inflaatioon, rahoitusmarkkinoihin, huoltovarmuuteen, turvallisuuspoliittisiin valintoihin, yritysten toimintaedellytyksiin, yhteiskunnan toimintaan ja varautumiseen, kuluttajien valintoihin sekä työllisyyteen voivat olla massiivisia. Ukrainasta on jo käynnistynyt valtava pakolaisaalto ja Suomen on valmistauduttava turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen ja kotouttamiseen.

Koronatilanteen parannuttua rajoitustoimenpiteitä on purettu. Pandemiaa ei kuitenkaan vielä ole ohi. Koronan vuoksi kertynyt hoitovelka ja ihmisten mahdollinen syrjäytyminen lisäävät kustannuksia. Valtio on kantanut päävastuun koronan vaikutuksista julkiseen talouteen, mutta nähtäväksi jää, millainen lasku valtion

talouden väistämättä edessä olevasta sopeutustarpeesta myöhemmin aiheutuu kuntataloudelle muiden vaikutusten lisäksi. Toisaalta kuntatalouden rakenteelliset kestävyysongelmat eivät ole kadonneet mihinkään. On erittäin tärkeää, että kaupungin taseeseen kertyi puskuria myös päättyneeltä tilikaudelta.

Haminan väestön väheneminen perustuu luonnolliseen väestön vähenemiseen ja muuttotappioon maan sisäisessä muuttoliikkeessä. Vuonna 2021 kuntien välinen nettomuutto oli kuitenkin Haminan osalta +2 henkilöä eli edellisvuoteen (-123) nähden tapahtui merkittävä käänne. Tätä kehitystä on pyrittävä vahvistamaan panostamalla kaupungin veto- ja pitovoimatekijöihin. Väkiluvun väheneminen on leikannut verotulokehitystä keskimäärin 0,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Mikäli väestökehityksen osalta ei tapahdu käännettä parempaan, niin kehitys tulee jatkumaan samanaikaisena myös lähivuosina, sillä luonnollinen väestönliikitys on negatiivinen pitkälle tulevaisuuteen.

Suunnitelmavuosia pitempi investointiohjelma osoittaa, että investointitaso pysyy edelleen korkeana. Kaupungin velkamäärästä johtuen tulevat investoinnit tulisi pystyä rahoittamaan tulorahoituksella ja lainamäärää tulee pyrkiä lyhentämään kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Elinkeinoelämän edellytyksiin on edelleen kiinnitettävä huomiota positiivisen työpaikkakehityksen jatkumiseksi. Myös vetovoimaisten palveluiden ja tapahtumien sekä asuinalueiden kehittämistä on jatkettava ja markkinoinnissa onnistuttava.

Merkittävimmät riskit

Taloudelliset riskit

Kaupungin talous on viime vuosien aikana saatu tasa-painoon ja taloudellinen kantokyky on samalla vahvistunut. Kaupungin kilpailukyvyyn vahvistamiseksi tulee palvelurakenteita edelleen arvioida suhteessa palveluiden kysynnässä ja tarpeissa jatkuvasti tapahtuviin muutoksiin.

Kasvupaineiltaan suurimpien ja ennakoitavuudeltaan vaikeimpien sotepalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja valtion rahoittamiseksi voi parhaimmillaan lisätä talouden hallintaa pitemmällä tähtäimellä. Vuodesta 2019 alkaen järjestämisvastuu on ollut Kymsotella, joka ei ole onnistunut kuntayhtymän talouden tasapainottamisessa.

Lähtökohdat kuntayhtymän viimeiselle toimintavuodelle ovat erittäin haastavat. Kuntayhtymän palkkaharmonisointia koskevat kysymykset, kustannustaso ja aikataulu ovat helmikuun lopulla 2022 vielä avoimena. Kymsote ei ollut varautunut palkkaharmonisoinnin loppuunsaattamiseen vuoden 2022 talousarviossa ja jäsenkunnille saattaa langeta merkittävä lisälasku.

Rahoitusriskit

Maksuvalmiusriskiä hallitaan maksuvalmius-suunnitellulla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen kaupungilla on käytössään konsernitilien luottolimiitit sekä kuntatodistusohjelma. Konsernitiliin on liitetty 10 miljoonan euron tililimiitti.

Kaupungilla on lainasalkun jälleenrahoituslainojen sekä uusien investointilainojen johdosta jälleenrahoitusriski, jota hallitaan hajauttamalla laina-aikoja sekä suojaamalla lainasalkku markkinatilanteen mukaan.

Korkoriskeihin suojaudutaan lainasalkkuanalyysillä ja rahoitusmarkkinoiden aktiivisella seuraamisella korkoriskinhallintastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunki suojautuu korkoriskiltä säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta salkussa. Lainasalkkua suojataan myös koronvaihtosopimuksilla muuttamalla vaihtuvaa korkoa kiinteäksi korkoksi. Vuoden lopussa suojausaste oli 85,7%.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin.

Sotemenojen kasvun hillinnässä onnistuminen vuonna 2022 on kuntien kannalta elintärkeä kysymys, sillä jokaisen kunnan osalta vuoden 2022 talouden tasapaino (tai epätasapaino) määrittää sen, onko sote-uudistuksen jälkeisen ”uuden kunnan” talous tasapainossa lähtötilanteessa vuodesta 2023 alkaen.

Kymsote on toteuttanut sote-kustannusten kasvun hillitsemiseksi palvelurakenteiden uudistamista. Kuitenkin nykyisen palveluverkon sopeuttaminen ja karsiminen todennäköisesti vain kiihtyy hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alusta. Sote-kiinteistöihin liittyvän kiinteistöriskin vuoksi niiden omistamista on arvioitava uudelleen.

Kuntien taloudellista riskiä kasvattaa merkittävästi, mikäli kunnille asetetaan lisää uusia velvoitteita järjestää maksuttomia palveluja.

Suurimmat luottoriskit kohdistuvat lähinnä kaupungin myöntämiin takauksiin ja antolainasaamisiin, joista merkittävä osa on omilta tytäryhtiöiltä tai osakkuusyhteisöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Haminan kaupunki omistaa yhdessä Cursorin ja YIT Oyj:n kanssa Kiinteistö Oy Hailikarin. Kaupunki on taannut kiinteistöyhtiön 13,4 miljoonan euron lainat. Lisäksi yhtiölle on myönnetty kymmenen vuoden laina, jota on jäljellä 176.250 euroa. Kiinteistöyhtiön tilanne on viime vuosina parantunut ja yhtiö pystynyt lyhentämään lainoja suunnitellusti. Koronan vaikutusten seurauksena vuokrausaste tippui 78 %:iin vuoden 2021 alussa, kun se vuotta aikaisemmin oli 93 %. Vaikka yhtiö selviytyy nykyisellä vuokrausasteellaan lainanlyhennyksistä ja kiinteistön käyttökuluista, vuokrausastetta pitää pyrkiä edelleen nostamaan.

Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksiin. Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta sopimuskumppani oli Fennia ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta LähiTapiola Oy.

Henkilöriskit

Työturvallisuusriskejä ehkäistiin työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön kiinteällä yhteistoiminnalla. Koronaviruspandemiasta huolimatta työterveyshuollon kanssa suunnitellut työpaikkaselvitykset suoritettiin sovitusti ottaen terveysturvallisuus huomioon. Työturvallisuuteen liittyvien riskien kartoittamisessa hyödynnettävä sähköinen riskienkartoitusohjelma (RiskiPulssi) vaihdettiin syksyllä ja uusi ohjelma on todettu erittäin hyväksi. RiskiPulssiin voi tehdä ilmoituksia pienistä sekä suurista riskeistä tai havainnoista.

Kaupungin henkilöstön eläköityminen on suurta. Riskinä on henkilöstön työhyvinvointi ja osaavan työvoiman saaminen. Tiedossa oleviin muutoksiin on reagoitu tehostamalla ennakoivalla henkilöstösuunnitte-

Omaisuuriskit

Kaupungin rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen tulorahoituksen mahdollistaman tasapainoisen investointiraamin puitteissa on haasteellista. Tällä hetkellä tarkistettu kiinteistöjen laskennallinen korjausvelka vastaa todellista tasoa. Lisäksi vesihuoltojohtojen, katujen ja muun infran korjausvelka on merkittävä, mutta se on kuitenkin melko hyvin hallinnassa. Korjaustarpeet saattavat syntyä ennakoimattomasti ja aiheuttaa paljon ylimääräisiä kustannuksia.

Viime vuosina on kaupungin kiinteistöissä todettu jonkin verran sisäilmaongelmia. Ongelmiin on puututtu ja tarvittavat ratkaisut on kartoitettu. Hoitamattomina niistä saattaa seurata vakavia henkilöön kohdistuvia vaikutuksia, mutta myös suuria kustannuksia. Sisäilmaongelmia on saatu selvästi parempaan hallintaan vuoden 2021 aikana.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen Kymsoten vastuulle kasvatti kiinteistöriskiä, ja joka vielä nousee hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa ja

Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tiedossa ei ole olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

lulla. Lisäksi esimiestaitojen vahvistamiseen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota mm. kuukausittaisilla esihenkilötrefeillä ja koulutuksilla.

Henkilöstön saatavuusongelmia on ollut lähinnä veto-voimainen Hamina -palvelualueella. Palkkauksen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota ja kevään 2021 paikallisvaraeriä kohdennettiin pienipalkkaisiin.

Henkilöstömäärän vähentyessä palvelujen turvaaminen kaikissa olosuhteissa saattaa vaarantua. Ongelmatilanteisiin varaudutaan henkilöstösuunnitelmia ja tehtäväkuvia päivittämällä sekä huolehtimalla siitä, että henkilöstön osaaminen vastaa uusia vaatimuksia. Myös sijaisuusjärjestelyt on oltava kunnossa.

sotepalveluiden rahoituksen leikkautuessa nykyisestä palvelutarpeen sekä kustannusten jatkaessa reipasta kasvuaan. Epävarmuus vuokrasopimusten jatkumisesta aiheuttaa kunnille riskin, koska ko. kiinteistöjen myyminen, vuokraaminen tai jalostaminen toiseen käyttöön on erittäin haasteellista kysynnän puuttuessa. Sotekiinteistöjen omistaminen ei ole kaupungin ydintoimintaa ja niistä luopumista on syytä harkita taloudelliset reunaehdot huomioiden.

Kaupungissa on laadittu kiinteistöohjelma, joka valmistui vuoden 2019 alkupuolella. Ohjelmassa on linjattu tarkemmin kiinteistöomaisuudelle suunniteltavat toimenpiteet. Kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomille kiinteistöille käynnistetään viivytyksettä asianmukaiset toimenpiteet. Ensisijaisesti ne pyritään myymään ulkopuoliselle taholle. Ohjelman päivitys on käynnissä.

Haminan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	Henkilöstömäärä 1.1.2021		Henkilöstömäärä 1.1.2021	Henkilöstömäärä 31.12.2021		Henkilöstö- määrä 31.12.2021
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinainen	124	481	605	117	502	619
Määräaikainen	17	94	111	15	107	122
Työllistetyt	9	22	31	17	23	40
Yhteensä	150	597	747	149	632	781

Vakituisen henkilöstömäärän lisääntymistä selittää mm. pitkäaikaisten määräaikaisten työsuhteiden muuttaminen vakinaisiksi sekä varhaiskasvatuksen yksiköiden johtamisjärjestelmän vahvistaminen.

Määräaikaisen henkilöstömäärän lisääntymistä selittää etenkin vuoden lopussa pahentunut koronaviruspandemia, joka vaikutti sijaistarpeisiin mm. opetuspuolella.

Henkilötyövuodet 31.12.2021

	HTV 1	HTV 2	HTV 3
Miehet	150,47	147,26	132,22
Naiset	608,23	577,25	495,70
Yhteensä	758,70	724,51	627,92

HTV 1, palveluksessa olevien lukumäärä kalenteripäivinä. Luvuissa on huomioitu osa-aikaiset palvelussuhteet.

HTV 2, luvuista on vähennetty palkattomat poissaolot

HTV 3, luvuista on vähennetty kaikki poissaolot, myös loma-ajat

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2021

	Henkilömäärä
Alle 30	79
30–39	101
40–49	211
50–59	260
60–64	125
65 ja yli	5
Yhteensä	781
Henkilöstön keski-ikä	47,76

Eläkekustannukset

Työnantaja maksaa eläkemenoperusteista maksua niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän.

Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Eläkemenoperusteinen maksu vuonna 2021 oli 2,9 miljoonaa euroa. Palkkaperusteisia eläkemaksuja maksettiin 4,7 miljoonaa euroa.

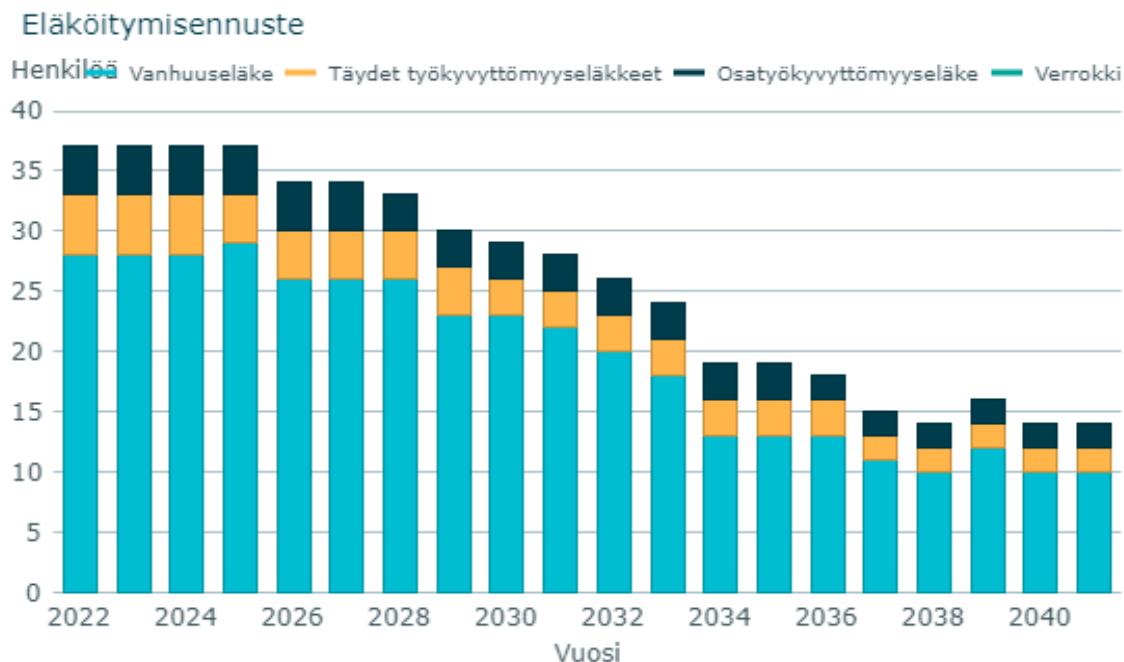
Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain

Eläkelaji	Määrä, henkilö	Määrä edellisenä vuonna, henkilö	Muutos, henkilö	Muutos %	Keski-ikä	Keski-ikä muutos	Osuus kaikista eläkkeelle siirtyneistä, %
Vanhuuseläkkeet	25	16	9	56,3	64,1	0,6	73,5
Täysi työkyvyttömyyseläke	2	5	-3	-60	*	*	5,9
Täysi kuntoutustuki	7	1	6	600	48,4	*	20,6
Osatyökyvyttömyyseläkkeet yhteensä	0	5	-5	-100	*	*	0
Yhteensä	34	27	7	25,9	60,7	-1,2	100,0

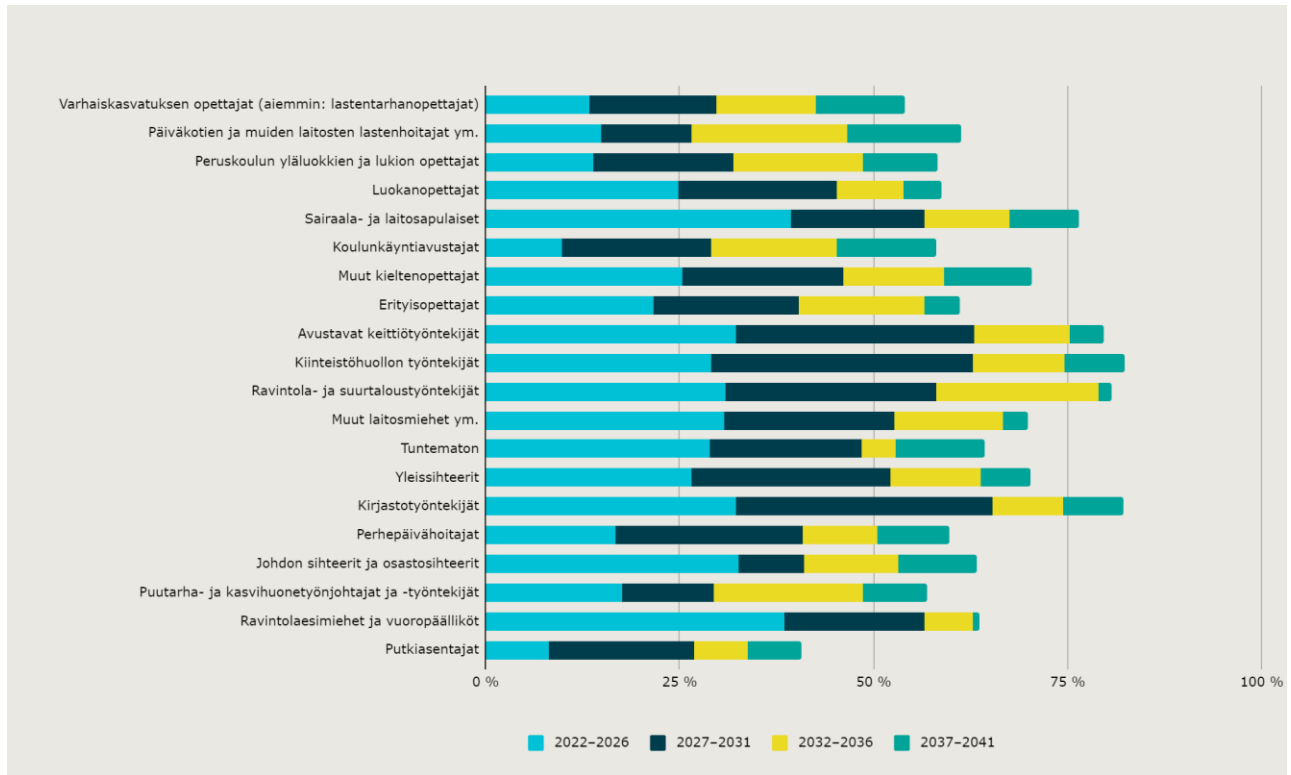
Kevan vakuutettujen eläköitymisennuste perustuu vuoden 2021 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2021 alun organisaatiotilanteeseen.

Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Henkilöstön eläköitymisennuste vuosina 2021–2040 (lähde Keva)

Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin 2021–2040

Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen suurimmissa ammattiryhmissä. Ennuste perustuu vuoden 2020 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2022 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennet

tut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät kuntoutustuet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Työuraeläkkeet sisältyvät täysin työkyvyttömyyseläkkeisiin. Vuoden 2017 eläkeudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Henkilöryhmä	Päätyneet vakinaiset työ- tai palvelussuhteet	Lähtövaihtuvuus %
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	8	1,29
Muu sivistystoimen henkilöstö	10	1,62
Opetushenkilöstö	10	1,62
Ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstö	6	0,97
Tekninen henkilöstö	6	0,97
Varhaiskasvatustushenkilöstö	6	0,97
Yhteensä	46	7,43

Henkilöstön sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot lisääntyivät noin 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Koronaviruspandemian jatkuminen sekä paluu etätöistä lähityöhön ovat osaltaan vaikuttaneet sairauspoissaolojen määrään. Sairauspoissaolojen määrä ei kuitenkaan ole palannut pandemiaa edeltävälle tasolle.

Terveysperusteisia poissaoloja oli vuonna 2021 keskimäärin 14,86 pv/hlö, edellisenä vuonna 13,11 pv/hlö.

Vuonna 2020 kuntatyöntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaolo oli 16,7 päivää.

Jatkamalla yhä ennakoivaa työtä työkyvyn edistämiseksi, riskien ja kuormitustekijöiden arviointia sekä varhaisen tuen mallin soveltamista voimme vaikuttaa positiivisesti sairauspoissaolojen määrään.

Poissaolot yhteensä: sisältää sairauspoissaolot, työtapaturmat sekä työmatkatapaturmat.

	Poissaolot kalenteripäivinä 2020	Poissaolotapauksia 2020	Poissaolot kalenteripäivinä 2021	Poissaolotapauksia 2021
Alle 4 pv	1 768	423	2 093	481
4–29 pv	5 052	325	5 299	296
30–60 pv	2 342	36	2 182	32
61–90 pv	1 553	12	1 370	10
91–180 pv	247	2	663	4
Yli 180 pv	0	0	0	0
Yhteensä	10 962	798	11 607	823

Terveysperusteiset poissaolot

	Poissaolot kalenteripäivinä 2020	Poissaolot kalenteripäivinä 2021
Sairasloma, palkallinen	7 636	8 098
Sairasloma, osapalkkainen	2 115	2 005
Sairasloma, palkaton	1 055	1 327
Yhteensä	10 806	11 430

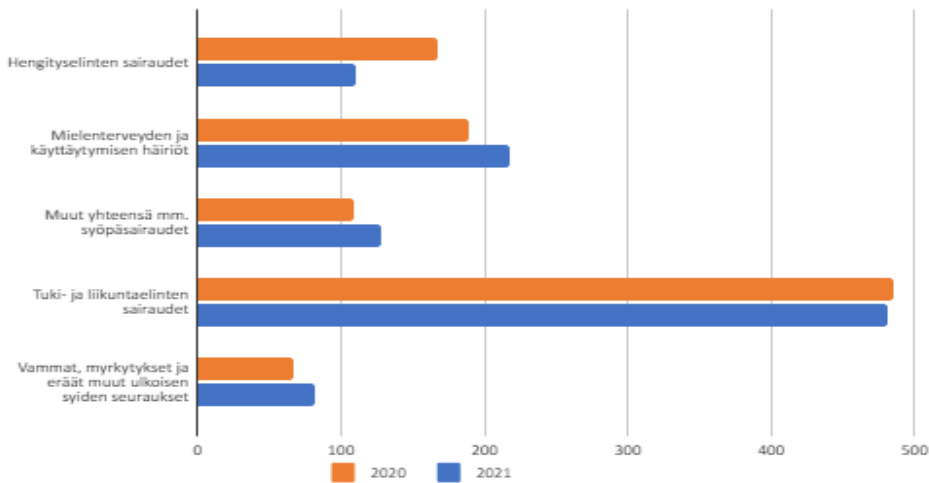
Sattuneet työmatka- ja työtapaturmat ja vakuutusyhtiön maksamat korvaukset

	2020		2021	
	kpl	€	kpl	€
Työmatka- ja työtapaturmat				
Työ	29	12.518	42	28.142
Työmatka	7	10.028	8	5.368
Yhteensä	36	22.546	50	33.510

Poissaoloja työmatka- ja työtapaturman vuoksi vuonna 2020 yhteensä 283 kalenteripäivää ja vuonna 2021 yhteensä 196 kalenteripäivää. Vuoden 2020 matkatapausluvut selittyvät osittain mm. etätyöllä.

Sairauspoissaolot ja käynnin syyt työterveyshuollossa

Sairauksista johtuvien käyntien syyt työterveyshuollossa v 2020 ja 2021

Työvoimakustannukset

	2020	2021
Poissaolokustannukset	€	€
Vuosiloma, säästövapaa, lomarahavapaa	2.073.403,08	2.038.112,3
Sairauspoissaolot	718.145,72	817.492,1
Perhevapaat	90.082,94	90.295,93
Muut poissaolot	55.412,01	97.200,65
Koulutus	37.102,20	91.398,6
Työtapaturmat ja ammattitaudit	23.106,42	13.157,8
Kuntoutus	3.961,70	959,33

Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin

Koulutuspoissaolot	Poissaolleiden henkilölukumäärä	Poissaolot työpäivinä	Poissaolot €
Koulutus, palkallinen	202	621	61.365,77
Opiskelu / koulutus, palkaton	4	6	
Oppisopimuskoulutus, palkallinen	12	54	4.960,6
Oppisopimuskoulutus, palkaton	1	9	
Opintovapaalain alainen opintovapaa, palkaton	10	1048	
Täydennyskoulutus	1	2	220,49
Työsuojelukoulutus, palkallinen	2	6	413,57
Luottamusmieskoulutus, palkallinen	11	61	5.922,41
Yhteistoiminta, palkallinen	5	16	864,61
Yhteensä	248	1 823	73.747,45

Henkilöstön palkitseminen

Palkitsemislaji	Henkilöt	Kustannus €
Oman kunnan palvelu		
40 vuotta oman kunnan palvelua	1	180,17
30 vuotta oman kunnan palvelua	9	1.969,95
20 vuotta oman kunnan palvelua	18	3.776,19
50- ja 60-vuotismerkkipäivät	40	6.000,00
Yhteensä	68	11.926,31

Työterveyshuolto

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön työterveyshuoltopalvelut ostettiin Pihlajalinna Oy:ltä. Kustannukset vuonna 2021 olivat yhteensä 199.540 euroa, vuonna 2020 224.340 euroa.

Korvausluokassa I oli työterveyshuollon kustannuksia 82.938 euroa (42 %) ja korvausluokan II kustannukset olivat 116.602 euroa (58 %). Korvausluokan I osuus kasvoi ja korvausluokan II osuus pieneni vuodesta 2020, mikä on hyvä kehityssuunta.

Työterveyshuollon kustannukset

	2021	2020	2019
Korvausluokka I	82 938	78 477	150 172
Korvausluokka II	116 602	145 863	276 515
Yhteensä	199 540	224 340	426 687
Kela korvaus	108 000	120 000	228 360
Yhteensä	91 540	104 340	198 327

Työntekijäkohtaiset kustannukset

	2021	2020	2019
Korvausluokka I	106,19	95,24	188,00
Korvausluokka II	149,30	177,02	346,00
Yhteensä	255,49	272,26	534,00
Kela korvaus	138,28	145,63	286,00
Yhteensä	117,21	126,63	248,00

Yhteistoiminta

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminnan järjestäminen on sovittu Haminan kaupungin ja kaupungissa edustettuina olevien ammattijärjestöjen kesken yhteistoiminnan pelisäännöillä.

Yhteistyöelimenä toimii yhteistyötoimikunta, jossa käsitellään sekä työsuojeluyhteistoimintaa että muuta yhteistoimintaa. Yhteistyötoimikunnassa on kuusi työnantajan edustajaa, joista kaksi on kaupunginhallituksen jäsentä ja 10 henkilöstön edustajaa.

Henkilöstön oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen kohtelun turvaamiseksi kaupungissa on yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa tehty tehtävien vaativuuden arviointia kaikilla sopimusaloilla. Periaatteena on,

että yhtä vaativasta työstä maksetaan samaa palkkaa. Eri sopimusalojen työryhmät kokoontuvat säännöllisesti pohtimaan muuttuvia tehtäviä ja tarvittaessa työn vaativuustekijöitä muutetaan uuden tilanteen mukaisesti ja tehdään tarvittavat palkankorjaukset.

Haminan henkilöstön rekrytoinnissa noudatetaan valitsevaa lainsäädäntöä ja tämä turvaa jo hakuvaiheessa sen, että minkäänlaista tasa-arvolain tai yhdenvertaisuuslain vastaista syrjintää ei tapahdu. Seksuaalisesta tai sukupuoleen perustuvasta häirinnästä ei ole tullut yhtään ilmoitusta työsuojeluun. Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin syksyllä 2021.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskienhallinnan viitekehys ja sen seurannan työnjako on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymissä perusteissa, jotka päivitettiin vuonna 2019 vastaamaan muuttunutta toiminnanohjausta. Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi toisen osavuositarkastuksen yhteydessä. Lisäksi kaupunginhallitus käsittelee osana tilinpäätöstä palvelualueittain laaditut sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan selonteot. Myös talousarvion tavoitteiden toteutumista arvioidaan riskienhallinnan näkökulmasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista on annettu ohjausta ja neuvontaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Riskikartoitusten osalta otettiin merkittävä askel loppuvuodesta, kun johtotiimin valmistelema riskirekisteri esiteltiin kaupunginhallitukselle. Kaupungin toiminnan kannalta olennaiset riskit on jaoteltu neljään eri luokkaan sen mukaan, mihin kaupungin strategian toteuttamisen kannalta tärkeään tavoitteeseen riski liittyy. Riskirekisteriä on jatkossa tarkoitus päivittää säännöllisesti, ja se viedään vuosittain tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Myös toimenpiteet sisäisen valvonnan kehittämiseksi aloitettiin loppuvuoden aikana. Tarkoitus on tehdä sisäisestä valvonnasta suunnitelmallista ja dokumentoitua toimintaa, jonka toteutumista kaupunginhallitus seuraa säännöllisesti talousarviovuoden aikana.

Johdon asiantuntijapalveluissa seurattiin toimielinten päätösten lainmukaisuutta. Käytännössä kaikkiin vaativiin päätöksentekotilanteisiin liittyi etukäteisneuvontaa, jossa tavoitteena on päätöksen oikeellisuuden turvaaminen. Hallintosääntöä seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Viranhaltijapäätökset saatetaan toimielimille tiedoksi mahdollisen otto-oikeuden käyttämistä varten. Päätökset ovat nähtävissä myös kaupungin nettisivuilla.

Tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta sekä kaupunkistrategian toteutumista seurattiin osavuositarkastuksien yhteydessä, jotka vietiin myös valtuuston käsiteltäväksi. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Talouden seurannan välineenä oli web-raportointi, jossa on päiväkohtainen tieto. Kokonaistilanteesta raportointi toimielimille säännöllisesti. Talousarvion poikkeamisista raportointi sekä tarvittavat määrärahamuutokset tehtiin vähintään osavuositarkastuksissa, joita annettiin valtuustolle viime vuonna kaksi. Lisäksi vuoden 2021 talousarviomuutokset käsiteltiin joulukuun kaupunginvaltuustossa.

Taloutta ja toimintaa arvioitiin säännöllisesti myös johtoryhmissä ja työpaikkalavereissa.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurattiin. Sisäisen vuokrien määrittely oli uudistettu vastaamaan paremmin Suomessa yleisesti käytössä olevia sisäisen vuokran laskentamenetelmiä jo vuoden 2020 alusta lukien. Taksojen ja maksujen ajantasaisuus tarkistettiin. Suurin muutos tehtiin hulevesimaksujen perusteissa ja taksoissa, kun hulevesiverkosto siirrettiin vesiliikelaitokselta kaupungin hoidettavaksi 1.1.2021 lukien ja samalla vesihuoltolain piiristä maankäyttö- ja rakennuslain alaisuuteen.

Tiliointejä tarkastettiin laskujen hyväksymisen yhteydessä. Kassojen tarkistukset tehtiin ennalta ilmoittamatta.

Vakuutusturvaa arvioidaan säännöllisesti ja omaisuusluettelo päivitetään vuosittain. Kaupungin omaisuus- ja henkilöstöriskejä arvioidaan vähintään vakuutusturvan kilpailuttamisen yhteydessä. Rakennushankkeissa on otettu kiinteistövakuutuksen riskilisävuokutus. Myös julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksen kattavuutta on laajennettu aiemmin. Vakuutusasioissa hyödynnettiin vakuutusmeklarin asiantuntemusta.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty johtoryhmä. Kaupungin kokonaisturvallisuussuunnitelma on laadittu vuoden 2021 aikana.

Omaisuuksien hankinta- ja luovutusrajat on määritelty hallinto- ja toimintasäännöissä sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Hankintoja kilpailutetaan joko omana työnä, Sarastian kautta tai hyödyntämällä Hanselin (ent. KL-kuntahankinnat) kilpailutuksia. Kaupungin omia hankintoja varten käytössä on sähköinen järjestelmä (Cloudia).

Rakennusomaisuuden osalta toimintaa ohjaa kiinteistöohjelma, jonka päivitys on käynnissä. Ohjelma on osa kaupungin strategian toimeenpano-ohjelmaa. Kaupungin tilojen sisäilma-asioita seuraa sisäilmatyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti.

Pitkäkestoiset sopimukset on talletettu sopimuksen hallintajärjestelmään, jossa on määritelty myös sopimuksesta vastuussa olevat viranhaltijat. Sopimusten seurannassa on apuna sähköinen sopimusarkisto (Jemma) sekä Cloudia sopimustenhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa sopimuksen koko elinkaaren hallinnan (hankintapäätöksestä sopimukseen sekä sopimuksen jatkuvaan hallintaan). Sopimusjohtamisen osaaminen korostuu palvelujen ostojen lisääntymisen johdosta sekä organisaatiomuutosten myötä.

Kaupungin kehittäminen toteutetaan usein projektien muodossa ja erilaisten hankkeiden määrä on jatkuvassa kasvussa. Projektien hallinnoinnissa on ollut puutteita, joihin on vastattu paremmalla ohjauksella ja neuvonnalla. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeistusta on myös tältä osin täsmennetty.

Hankerahoituksen ja avustusten merkitys kaupungin peruspalveluiden kehittämisen ja kasvavien palvelutarpeiden rahoittamisen kannalta on korostunut perus-

palveluiden valtionosuusrahoituksen sijaan viime vuosina. Avustus- ja hankehaun osaamista on vahvistettu vuoden 2021 aikana ja kehitystyö jatkuu edelleen.

Aktiivisen tuen mallin sekä työyksikkökohtaisten työhyvinvointisuunnitelmien avulla edistetään henkilöstön työkykyä ja työssäjaksamista.

Osaamisen johtamisen hallinnassa ollaan uudistamassa sähköistä järjestelmää, jonka avulla tehdään osaamiskartoitukset ja kehittymissuunnitelmat.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Toimintatuotot yhteensä kasvoivat noin 0,3 miljoonaa euroa edellisvuodesta noin 26,3 miljoonaan euroon.

Toimintakulut olivat yhteensä 153,9 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta noin 9,3 miljoonaa euroa (6,5 %). Tämä selittyy käytännössä Kymsoten maksuosuuksien kasvulla (7,7 m€). Palvelujen ostot kasvoivat tästä syystä 7,7 miljoonaa euroa (7,9 %). Henkilöstömenot kasvoivat 2,4 miljoonaa euroa (6,9 %) johtuen henkilöstömäärän kasvusta ja edellisenä vuotena koronan vuoksi erityisesti kasvatus- ja koulutuspalveluissa säästyneissä henkilöstömenoissa.

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta yli 9,5 miljoonaa euroa (10,7 %). Kunnallisveroja kertyi 77,5, yhteisöveroja 14,4 ja kiinteistöveroja 6,7 miljoonaa euroa. Kunnallisverotuotot kasvoivat vuodessa yli 3,1 miljoonaa euroa palkkasumman hyvästä kehityksestä johtuen. Yhteisöverot kasvoivat 5,9 miljoonaa euroa johtuen sekä koronatukena päätetystä kuntaryhmän määräaikaisesta yhteisöveron jako-osuuskorotuksesta, että Haminan kuntakohtaisen jako-osuuden edelleen jatkuneesta myönteisestä kehityksestä. Yhteisöverotulot ovat ohittaneet kiinteistöverotulot euomääräisesti toiseksi merkittävimpänä verolajina. Kiinteistöverot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa johtuen kiinteistöverotuksen siirtymisestä verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen, joka lykkäsi vuoden 2020 tilityksiä vuoden 2021 tammi-helmikuulle.

Valtionosuudet pienentyivät 5,5 miljoonaa euroa. Edellisvuonna valtionosuuksia olivat kasvattaneet erityisesti valtion lisätalousarvioissa kunnille myönnetyt koronatuotet (noin 5,6 miljoonaa euroa).

Peruspalvelujen valtionosuus oli verotulojen tasaus huomioiden 34,2 miljoonaa euroa. Valtionosuuspäätöksessä on erotettu varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulomuutoksia vastaava veromenetyksen korvaus erilleen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta. Veromenetyksen korvaus oli 9,0 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat -1,9 miljoonaa euroa.

Poistot yhteensä olivat 9,9 miljoonaa euroa ja kasvoivat edellisvuodesta 2,1 %.

Korot olivat edelleen poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Korkokulut olivat 0,3 miljoonaa euroa ja laskivat edelleen 0,2 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Lainasalkun keskikorko (ml. korkosuojaukset) vuonna 2021 oli 0,58 %, kun se edellisenä vuotena oli 0,73 %. Tilinpäätöshetkellä lainakannasta oli suojattu kiinteällä korolla tai korkojohdannaisilla yhteensä 85,7 %.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa 1,1 miljoonaa euroa. Haminan Energia Oy ei maksanut osinkoa vuonna 2021.

Bruttoinvestoinnit olivat 16,2 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 13,6 miljoonaa euroa. Investointien tulo-rahoitusprosentti oli 88,4 % (91,9 %). Suurimmat investointikohteet olivat vesihuollon saneeraus- ja uusinvestoinnit yhteensä 3,9 miljoonaa euroa, aluepalveluiden investoinnit 2,5 miljoonaa euroa, Tervasaaren laiturit 1,7 miljoonaa euroa sekä uuden paloaseman valmistuminen 1,2 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainamäärä oli vuoden lopussa 75,4 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä pieneni 9,2 miljoonaa euroa. Lainamäärästä 73,8 miljoonaa euroa oli pitkäaikaisia talousarviolainoja ja loput 1,6 miljoonaa euroa konsernitilivelkaa tytäryhteisöille.

Haminan Vesi -liikelaitoksen liikevaihto kasvoi hieman ollen 7,9 miljoonaa euroa. Edellisvuoden tavoin kertaluonteiset liittymismaksut kasvattivat liikevaihtoa. Vesiliikelaitoksen tuloksesta tehtiin kertaluonteisten liittymismaksutulojen vuoksi edellisvuoden tavoin 1,5 miljoonan euron investointivaraus tiedossa oleviin investointitarpeisiin varautumiseksi. Liikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli lähes 0,2 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen erillistilinpäätös on osa kaupungin tilinpäätöstä. Se esitetään omassa pääkohdassaan.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut, Kaupunki ja vesiliikelaitos	2021 1 000 euroa	2020 1 000 euroa
Toimintatuotot	26 331	26 024
Valmistus omaan käyttöön	323	434
Toimintakulut	-153 900	-144 562
Toimintakate	-127 246	-118 104
Verotulot	98 763	89 199
Valtionosuudet	41 394	46 900
Rahoitustuotot ja -kulut	1 671	1 961
Korkotuotot	420	303
Muut rahoitustuotot	1 594	2 451
Korkokulut	-334	-562
Muut rahoituskulut	-9	-231
Vuosikate	14 582	19 956
Poistot ja arvonalentumiset	-9 931	-9 728
Tilikauden tulos	4 652	10 228
Vapaaehtoisten varausten lisäys	-1 500	-1 500
Tilikauden yli-/alijäämä	3 152	8 728

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	17,1	18,1
Vuosikate/Poistot, %	146,8	205,1
Vuosikate, €/asukas	740	1004
Asukasmäärä 31.12.	19 702	19 877

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
Kaupunki ja vesiliikelaitos	1 000 euroa	1 000 euroa
Toiminnan rahavirta	13 461	23 443
Vuosikate	14 582	19 956
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 121	3 487
Investointien rahavirta	-13 590	-20 715
Investointimenot	-14 085	-21 783
Rahoitusosuudet investointimenoihin	58	63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	437	1 005
Toiminnan ja investointien rahavirta	-129	2 728
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	320	6 619
Antolainasaamisten lisäys	-158	-1 003
Antolainasaamisten vähennys	478	7 622
Lainakannan muutokset	-9 420	-2 592
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	28 530
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 849	-28 505
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 311	-2 617
Oman pääoman muutokset	-260	
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 439	-64
Rahoituksen rahavirta	-6 661	3 963
Rahavarojen muutos	-6 790	6 691
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12. (1000 euroa)	3 410	10 200
Rahavarat 1.1. (1000 euroa)	10 200	3 509
	-6 790	6 691
	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 euroa	-608	1 657
Investointien tulorahoitus, %	104,0	91,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,8
Kassan riittävyys, pv	6	19
Asukasmäärä 31.12.	19 702	19 877

Tase ja sen tunnusluvut

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA <i>1 000 euroa</i>	2021	2020	VASTATTAVAA <i>1 000 euroa</i>	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	203 490	196 892	OMA PÄÄOMA	111 173	105 322
Aineettomat hyödykkeet	1 220	226	Peruspääoma	85 276	85 276
Aineettomat oikeudet	135	137	Arvonkorotusrahasto	5 334	5 334
Muut pitkävaikutteiset menot	1 085	89	Muut omat rahastot	476	476
Aineelliset hyödykkeet	138 722	135 763	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 935	5 507
Maa- ja vesialueet	34 695	33 430	Tilikauden yli-/alijäämä	3 151	8 728
Rakennukset	55 439	53 653			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 498	40 596	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	3 000	1 500
Koneet ja kalusto	1 437	1 032	VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	653	7 052	Vapaaehtoiset varaukset	3 000	1 500
Sijoitukset	63 548	60 903	PAKOLLISET VARAUKSET	3 041	3 862
Osakkeet ja osuudet	54 186	51 221	Eläkevaraukset	0	13
Muut lainasaamiset	9 149	9 487	Muut pakolliset varaukset	3 041	3 849
Muut saamiset	213	195			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	250	255
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	163	149	Lahjoitusrahastojen pääomat	250	255
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	163	149			
			VIERAS PÄÄOMA	93 849	99 822
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 660	13 720	Pitkäaikainen	65 645	62 004
Saamiset	4 250	3 520	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	64 171	60 425
Pitkäaikaiset saamiset	20	0	Lainat julkisyhteisöiltä	773	878
Muut saamiset	20	0	Liittymismaksut ja muut velat	701	701
Lyhytaikaiset saamiset	4 230	3 520	Lyhytaikainen	28 204	37 818
Myyntisaamiset	3 258	2 808	Joukkovelkakirjalainat		
Lainasaamiset	0		Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	8 776	19 265
Muut saamiset	669	392	Lainat julkisyhteisöiltä	105	105
Siirtosaamiset	303	320	Lainat muilta luotonantajilta	1 615	3 927
Rahat ja pankkisaamiset	3 410	10 200	Saadut ennakot	12	4
			Ostovelat	9 598	7 441
			Muut velat	2 576	2 467
			Siirtovelat	5 522	4 609
VASTAAVAA YHTEENSÄ	211 313	210 761	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	211 313	210 761

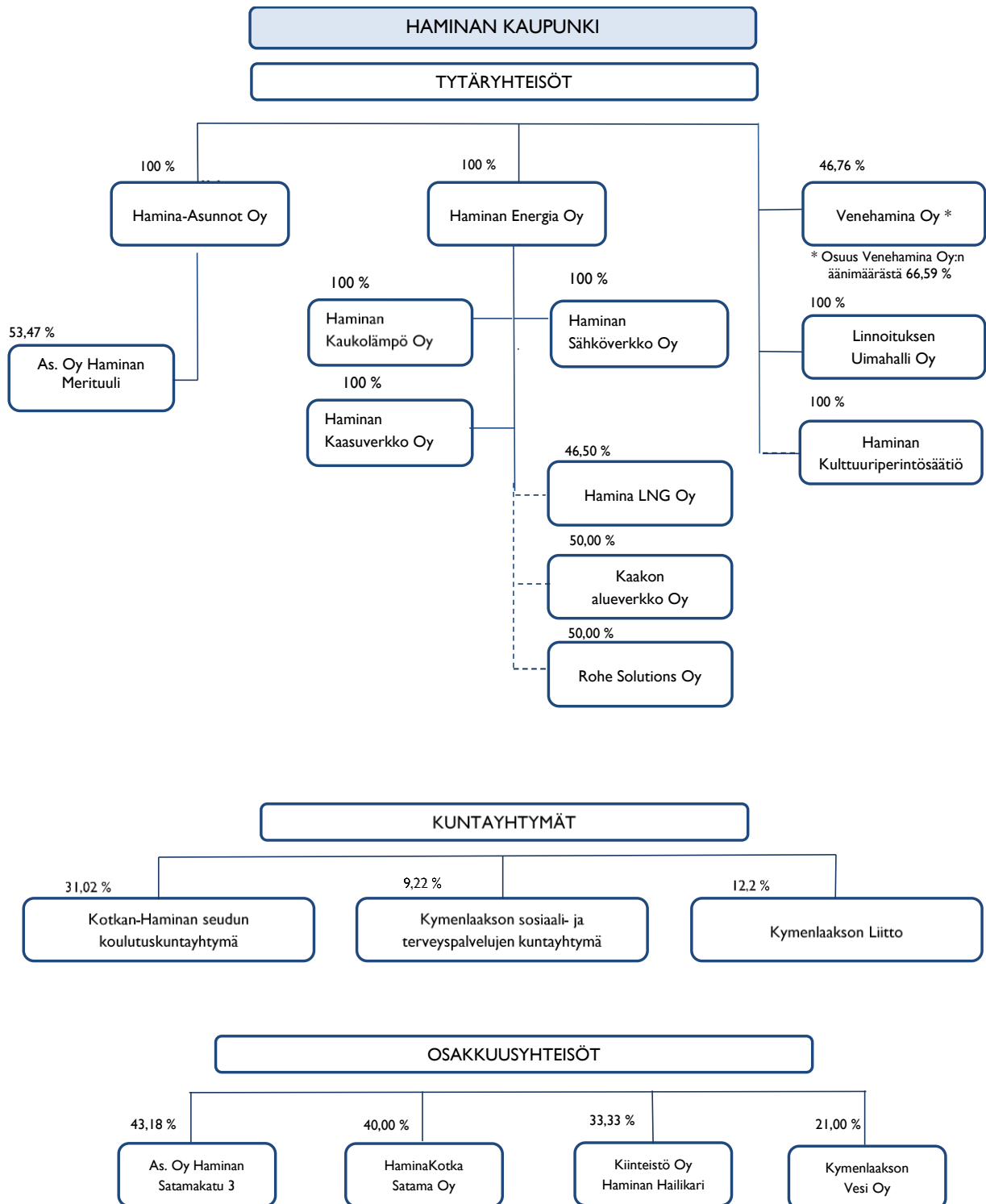
	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	54,0	50,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	56,4	61,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	20 087	14 235
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1020	716
Lainakanta 31.12, 1000 €	75 440	84 600
Lainakanta 31.12, €/asukas	3 829	4 256
Lainat ja vuokravastuut, 1000€	82 934	93 775
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 209	4 718
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	9 149	9 487
Kunnan asukasmäärä 31.12.	19 702	19 877

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	<i>milj.€</i>	%	MENOT	<i>milj.€</i>	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	26,3	13,9	Toimintakulut	153,9	78,5
Verotulot	98,8	52,1	- valmistus omaan käyttöön	-0,3	-0,2
Valtionosuudet	41,4	21,8	Korkokulut	0,3	0,2
Korkotuotot	0,4	0,2	Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	1,6	0,8	Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			- Pakollisten varausten muutos	-1,3	-0,7
luovutusvoitot	-0,3	-0,2	Investoinnit		
Investoinnit			Investointimenot	14,1	7,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	0,3	Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			Antolainasaamisten lisäys	0,2	0,1
luovutustulo	0,4	0,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	26,8	13,7
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2,3	1,2
Antolainasaamisten vähennys	0,5	0,2			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,0	10,5			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	189,6	100,0	Kokonaismenot yhteensä	196,0	100,0

Hamina konsernin toiminta ja talous

Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt

Kaupungin merkittävien konsernitaseen ulkopuolinen omistus on HaminaKotka Satama Oy, josta kaupunki omistaa 40 %. Kymenlaakson Sähkö Oy:n omistus on 13,88 %.

Konsernirakenne muuttui tilikauden aikana Hamina Energia Oy:n muodostettua konserniin yhtiön jakautumisen seurauksena.

Konsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden toteutuminen

Konsernin toiminnan ohjausta on käsitelty konserninelontekokohdassa.

Talousarviossa määriteltiin tärkeimmille konserniyh-teisöille seuraavat tuloutustavoitteet.

	Tavoite	Toteutuma 2021
HaminaKotka Satama Oy	Sopimuksenmukaiset veloitteet ja sitoumukset	Toteutui
Haminan Energia Oy	Kaupungille tuloutetaan osinkotuloja 1,0 M€	Ei toteutunut
Hamina-Asunnot Oy	ei tuloutustavoitetta	
Linnoituksen Uimahalli Oy	ei tuloutustavoitetta	

Yhteisön nimi

Haminan Energia -konserni

Konsernirakenne ja tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Haminan Energia Oy:ssä toteutettiin yritysrakenneuudistus, jonka johdosta Haminan Energia Oy:stä tuli emoyhtiö. 11.6.2021 perustettiin kolme uutta Haminan Energian 100-prosenttisesti omistamaa tytäryhtiötä: Haminan Sähköverkko Oy, Haminan Kaasuverkko Oy ja Haminan Kaukolämpö Oy. Tytäryhtiöt aloittivat varsinaisen toimintansa 1.10.2021, kun Haminan Energia luovutti perustetuille yrityksille kyseiset liiketoiminnat. Yritysrakenteen uudistuksella yhtiö vahvisti liiketoimintamahdollisuuksiaan muuttuvilla energiamarkkinoilla ja paransi investointikykyään.

Haminan Energia -konsernin muodostavat Haminan Energia Oy, Haminan Sähköverkko Oy, Haminan Kaasuverkko Oy ja Haminan Kaukolämpö Oy. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 11.6.2021 alkaen myös seuraavien yhteisyritysten tuloslaskelmat, taseet ja liitetiedot Haminan Energian omistusosuutta vastaavalta osalta:

Hamina LNG Oy 46,5 %
Kaakon Alueverkko Oy 50,0 % ja
Rohe Solutions Oy 50,0 %.

Yhteisyritysten yhdistelystä ja yritysrakenneuudistuksesta johtuen Haminan Energian konsernitilinpäätöksen ja Haminan Energia Oy:n aikaisempien tilikauden tilinpäätösraportit eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Lisäksi Haminan Energia on osakkaana mankala-periaatteella toimivassa energiantuotantoyhtiössä Suomen Voima Oy:ssä. Yhtiön omistusosuus ja äänivalta Suomen Voima Oy:n koko osakekannasta vuoden 2021 lopussa oli 4,56 %, joten mankalayhtiötä ei ole yhdistelty Haminan Energian konsernitilinpäätökseen.

Toiminta-ajatus

Haminan Energia -konsernin omistajapoliittisena päätavoitteena on kestävästi turvata energiahuollon toimintavarmuus, energian laatu ja kilpailukykyinen hinta sekä energiatoimialan kehittäminen paikallisesti ja valituilla toimialoilla myös kansallisesti.

Haminan Energia -konsernin tulee toiminnassaan ja hinnoittelussaan toimia tasapuolisesti ja kustannusvastaavasti sekä kehittää energianhuoltoverkostoja ja palvelutarjontaa niin, että alueen luonnollinen kasvu on mahdollista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2021

Kaupungin omistaman energiakonsernin keskeisimpänä tavoitteena on ollut perusliiketoimintoihin liittyvien energiahäydykkeiden toimitusvarmuuden ja riittävän laatutason ylläpitäminen. Sähköntuotanto on täysin päästötöntä tai uusiutuvaa. Tavoitteena oli, että kaukolämmön tuotannossa uusiutuvan energian osuus on vähintään 78,0 %. Kaukolämmön myynti kasvoi 33,1 % ja uusiutuvilla energialähteillä kyettiin tuottamaan 71,6 % myydystä lämmöstä.

Konserni on kehittänyt edelleen palvelutuotantoaan, ja henkilöstö on sen keskeinen voimavara. Henkilöstön kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 56. Yhtiö pyrkii jatkuvasti parantamaan työssä viihtymistä ja työturvallisuutta: tavoitteena on, että työtapaturmia ei sattuisi lainkaan. Vuonna 2021 tapahtui 4 lievää työtaturmaa, joista 2 johti poissaoloihin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2021

Haminan Energia tavoitteli tilikaudella 2021 merkittävää 30,0 % liikevaihdon kasvua ja yhtiön tavoitteena oli, että tilikauden voitto on 2,3 M€. Yhtiön vakavaraisuutta ja taseen pääomarakennetta kuvaavan omavaraisuusasteen odotettiin olevan 36,0 %. Yhtiön tavoitteena oli myös maksaa kaupungille tilikauden tuloksesta edelleen 1,0 M€ osinkoa.

Haminan Energia -konsernin ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli 49,8 M€. Yhteisyritysten yhdistelyn vaikutus liikevaihtoon on noin +3,1 M€, joten vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu on +94,1 %. Konsernin ensimmäisen tilikauden tappio oli -1,5 M€, ja emoyhtiö Haminan Energia Oy:n tilikauden tappio -0,9 M€, joten hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta.

Konsernin liiketulosta heikensi erityisesti loppuvuodesta 2021 kaasumarkkinalla tapahtunut markkinahinnan muutos, jonka johdosta kaasun myyntiliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan tulokset painuivat tappiolle. Konsernin tulosta raskittavat lisäksi kertaluonteiset yritysrakenneuudistuksesta ja rahoituksen uudelleenjärjestelystä aiheutuneet 0,5 M€ kulut.

Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2021 taseesta laskettuna oli 9,2 %. Konsernin lainapääomasta 42,9 % muodostuu yhteisyritysten lainoista ja tällä on merkittävä vaikutus tunnusluvun vertailtavuuteen.

Tärkeimmät investoinnit 2021

Konsernin käyttömäisusinvestoinnit päättyneellä tilikaudella olivat 10,6 M€. Suunnitellusti investoinnit kohdistuivat maakaasuverkon laajentamiseen LNG-termiinalin tarpeisiin, LNG-liiketoimintojen ja palveluliiketoiminnan kehittämiseen, kaukolämpöverkon laajentamiseen ja lämmöntuotantokapasiteetin lisäämiseen sekä sähköverkon toimintavarmuutta parantaviin korvausinvestointeihin ja sähköasemasaneerauksiin.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Konsernin merkittävimmät liiketoiminnalliset riskit ovat energia-alalle tyypillisesti merkittävien investointihankkeiden rahoitukseen ja toteutukseen liittyvät riskit sekä energiamarkkinoihin liittyvät riskit. Viranomaispäätösten aiheuttamat vaikutukset toiminnan tuottoon korostuvat reguloiduissa liiketoiminnoissa.

LNG-termiinalin investointiprojektin saattaminen loppuun niin, että termiinalin kaupallisen käyttöönoton päivitetty aikataulu, hankkeen budjetti ja toiminnalliset tavoitteet täyttyvät, on konsernin riskienhallinnan kannalta tärkein yksittäinen osa-alue.

Konsernin emoyhtiössä vuonna 2013 tehdyllä investointipäätöksellä yhtiö on sitoutunut Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen Suomen Voiman kautta. Helmikuussa 2022 käynnistynyt Ukrainan sota aiheuttaa hankkeelle huomattavan

projektiriskin. Vuoden 2021 konsernitilinpäätöksessä yhtiön tekemät oman pääoman ehtoiset sijoitukset hankkeeseen ovat yhteensä 8,7 milj. euroa, ja sijoitukset on arvostettu tilinpäätökseen hankintamenoonsa. Yhtiö uskoo, että vuoden 2022 aikana saadaan selvyys siihen, missä muodossa ja kuinka hanke toteutuu, tai jää toteutumatta. Mikäli projektiriski toteutuu täysimääräisenä, on mahdollista, että yhtiö menettää hankkeeseen tekemänsä oman pääoman ehtoisen sijoituksen.

Haminan Energia -konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista ja turvata toiminnan jatkuvuus. Riskienhallinnan prosesseja ja toimintamallia on kehitetty vuoden 2021 aikana. Konsernilla on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka sekä vastuullisuus- ja toimintapolitiikka. Rahoituksen riskejä hallitaan vakaalla vuonna 2021 päivitetyllä rahoituspolitiikalla. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan yhtiön toimintajärjestelmän ohjeistusten mukaisesti. Toimintajärjestelmä koskee kaikkia Haminan Energia -konsernin toimintoja ja se sisältää tarvittavat laadunhallinnan sekä ympäristö- ja työterveys ja työturvallisuusasioiden hallinnan elementit.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Hyvän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpitämiseen sekä investointien kannattavuuteen ja rahoitusjärjestelyihin kiinnitetään yhtiössä erityistä huomiota. Eri liiketoimintojen kannattavuuden parantaminen ja yhtiön omavaraisuuden kohentaminen ovat edelleen keskeisimmät taloudelliset tavoitteet.

Helmikuussa 2022 käynnistynyt sota Ukrainassa on johtanut Euroopan ja myös Suomen epävarmuuden aikaan. Kaasun ja sähkön huolto- sekä toimitusvarmuus ovat heikentyneet merkittävästi. Energia-alan toimijat yhdessä muiden toimijoiden kanssa pyrkivät parhaansa mukaan löytämään ja kehittämään ratkaisuja, joilla Suomen kansallinen ja myös Haminan paikallinen energiahuolto olisivat turvattu. Sota aiheuttaa haasteita myös Fennovoima-projektiin, jossa Haminan Energia on osakkaana Suomen Voiman kautta. Energiaomavaraisuuden taso tulee nosta, mikä voisi tapahtua hyödyntämällä tehokkaasti paikallista energiantoimituspotentiaalia sekä kehittämällä globaaleja hankintakanavia. Haminan Energia -konsernissa keskeisenä riskinhallintakeinona nähdään erityisesti kaasun putkitoimitusten korvaaminen LNG-ratkaisuilla, joita varten Haminaan on valmistumassa LNG-terminaali. LNG-terminaali tuo myös konsernille kaasun hankintaan lisää vaihtoehtoja.

Maakaasumarkkinoiden avautuminen ja yhdistyminen Baltian markkinaan on mahdollistanut merkittävän kaasun myyntivolyymien kasvun. Tämä huomioiden maakaasun hankinnassa onnistuminen on ratkaisevassa roolissa. Avautuneessa maakaasumarkkinassa Haminan LNG-terminaalilla on merkittävä rooli yhtenä kansalliseen verkkoon kaasua syöttävistä pisteistä. Haminan Energia Oy toimittaa Haminan LNG-terminaalin käyttö- ja kunnossapitopalvelut, ja tällä palveluliiketoiminnalla on positiivinen vaikutus emoyhtiön liikevaihtoon ja tulokseen.

Kaukolämpöliiketoiminnassa on paljon kasvupotentiaalia biolämmön ja mahdollisten hukkalämpöjen ollessa pääasialliset tuotantomuodot. Yhtiö pyrkii aktiivisesti tukemaan Haminan alueelle sijoittuvia teollisia toimijoita tarjoamalla kansallisestikin tarkasteltuna vakaan ja monipuolisen energiainfran sekä kilpailukyiset palvelut.

Tulokellisuusmittarit	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto €	29 196 336	26 318 740	24 051 947	32 307 309	49 792 168
Liikevaihdon muutos, %	-4,5	-6,7	-8,6	+30,4	+107,0
Liikevoitto %	7,8	6,5	-7,7	7,7	-1,7
Tilikauden tulos, €	968 230	1 457 523	-3 350 975	2 366 654	-1 538 220
Sijoitetun pääoman tuotto %	3,9	4,8	-5,0	6,0	-0,1
Lainat	41 152 939	38 330 693	40 555 124	29 525 332	79 339 790
Leasingvuokravastuut €	16 374 314	19 563 799	12 936 662	40 963 799	18 237 418
Taseen loppusumma €	61 487 042	58 795 728	62 195 590	58 756 366	120 556 986
Omavaraisuusaste %	19,5	21,1	24,2	36,0	9,2
Haminan kaupungin omistusosuus %	100	100	100	100	100
Henkilöstö keskimäärin	39	44	52	57	60

Tilinpäätöksen 2021 tiedot raportoi konserni, jonka emoyhtiö on Hamina Energia Oy. Konsernitiilinpäätökseen on yhdistetty 100 % omistettut tytäryhtiöt Hamina Sähköverkko Oy, Hamina Kaasuverkko Oy ja Hamina Kaukolämpö Oy sekä lisäksi yhteisyritykset Hamina LNG Oy (46,5 %), Rohe Solutions Oy (50 %) ja Kaakon Alueverkko Oy (50 %) sulkeissa ilmoitetun omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä konserniin syntyhetkestä 11.6.2021 alkaen.

Kaupungin sijoitukset	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oman pääoman sijoitus Hamina kaupungilta €	10 091 276	10 091 276	17 091 276	17 091 276	17 091 276
Pääomalainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat €	12 000 000	12 000 000	5 000 000	4 800 000	4 800 000
Takaukset €	13 838 238	11 791 166	9 744 094	7 697 022	9 100 000

Yhteisön nimi

Hamina Asunnot Oy

Yhteisön tytäryhtiöt

As Oy Hamina Merituuli

Toiminta-ajatus

Viihtyisää, turvallista ja vaivatonta asumista kohtuuhinnalla

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2021

Asuntojen käyttöaste tavoite (TA 96 %) ei toteutunut suunnitellusti. Koko vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 88,6 % (v. 2020: 93,3 %). Koronapandemian jatkuminen vaikutti käyttöasteeseen yritysvuokralaisten määrän merkittävän vähenemisen takia eikä vajat onnistuttu paikkaamaan muilla asukkailla. Alhaisimmat käyttöasteet ovat kohteissa, joissa tarvitaan suurempia peruskorjauksia ja ne sijaitsevat kauempana keskustasta. Tervasaaren uuden kerrostalon hakijamäärä (222 kpl) osoitti, että kysyntää on keskustassa sijaitseville, pienille asunnoille.

Vuokria korotettiin 1.3 alkaen n. 1,7 %. Vuoden 2021 aikana kuitenkin jo pelkästään lämmityskustannukset nousivat huomattavasti enemmän ja kustannusten nousu yhdistettynä koko vuoden ajan alhaiseen käyttöasteeseen asettivat haasteita mm. korjausten toteuttamiselle.

Kuntoarvioiden tekijät kilpailutettiin ja kuntoarviot 6 vanhimman kohteen osalta tehtiin v. 2021 aikana. Myös huoneistoremonttien tekijät kilpailutettiin ja 4 yrityksen kanssa muodostettiin dynaaminen urakoitsijarekisteri huoneistoremonttien tekemistä varten.

Taloushallinnon ulkoistukseen tähtäävä kilpailutus tehtiin kesällä ja 1.11 alkaen taloushallintoa kokonaisuudessaan on hoitanut Sarastia Oy. ARA:n mallin mukainen kiinteistöjen salkutus käynnistettiin ja sitä jatketaan vuonna 2022.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2021

Yhtiöllä ei ole tulostavoitetta. Hamina-Asuntojen konsernirakenne muuttui lokakuussa, kun toisen tytäryhtiön (As. Oy Haminan Jamilahdenpuisto) omistusosuus putosi alle 50 %:n ja se siirtyi osakkuusyhtiöksi. Vuoden 2021 osalta ei laadittu enää konsernitilinpäätöstä vaan Hamina-Asunnot Oy:n tilinpäätös on nyt yhtiön virallinen tilinpäätös.

Tärkeimmät investoinnit 2021

Kubbenkadun uusi kerrostalo valmistui Tervasaareen syyskuussa. Kerrostalon rakentamiseen käytettiin vuonna 2021 n. 3 895 000 €. Huomioiden aiempina vuosina toteutuneet suunnittelu- ja rakentamiskustannukset olivat hankkeet lopulliset rakentamiskustannukset 5 840 000 €.

Vuonna 2021 toteutettiin peruskorjauksia yhteensä n. 270 000 eurolla. Suurimmat korjaukset kohdistuivat lämmitysjärjestelmiin kohteissa Saunakatu (lämmitysjärjestelmän peruskorjaus) sekä Tuppurankatu (lämmitysmuodon vaihto maalämpöön), näiden lisäksi toteutettiin pääosin kylpyhuoneiden ja keittiöiden uusimisia useissa yksittäisissä kohteissa sekä lisäksi kahdessa kohteessa uusittiin huoneistojen väliset aidat.

Vuoden 2021 aikana vaihdettiin 5 kohteessa lämmitysmuoto maakaasusta kaukolämpöön. Investointi toteutettiin leasing-sopimuksin.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto, €	5 462 754	5 456 574	5 482 502	5 784 000	5 313 360
Liikevaihdon muutos, %	0,5	-0,11	0,5	3,08	-3,10
Liikevoitto, %	15,9	19,4	16,3	20,3	0,4
Tilikauden tulos, €	-131 067	0	0	0	-2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,9	1,0	0,79	0,8	1,0
Lainat, €	28 069 310	27 281 467	31 637 945	29 977 000	29 976 900
Leasingvuokravastuut €	0	227 865	177 228	126 600	201 227
Taseen loppusumma, €	36 869 129	36 664 702	41 778 251	41 000 000	39 752 752
Omavaraisuusaste, %	20,9	23,0	22	24,0	22
Asuntojen määrä, kpl	825	823	816	853	839
Asuntojen käyttöaste, %	89,6	92,4	93,3	96	88,6
Asukasvaihuvuus, %	20	23	16	16	17
Vuokra-asuntojen keskineliövuokra, €/kk	10,06	10,08	10,19	10,20	10,41
Haminan kaupungin omistusosuus, %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	10	9	8	8	8

Kaupungin sijoitukset	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta, €	632 867	632 867	632 867	632 867	632 867
Pääomalainat, €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat, €	2 737 010	2 639 911	3 104 201	3 044 000	3 046 831
Takaukset, €	15 304 344	15 840 718	24 034 895	19 510 000	23 088 966

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Hamina-Asunnot konsernin sisäisessä valvonnassa noudatetaan yhtiön hallituksen vuonna 2014 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä Haminan kaupungin konserniohjeita, jotka hyväksyttiin Hamina-Asuntojen hallituksessa keväällä 2020. Tuloksellisuutta ja tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Seurannan menetelminä ovat mm. sisäiset käytännön ohjeistukset, raportointi ja erilaiset tekniset toimintojen hallintajärjestelmät. Riskienhallinta kuuluu konsernin johdon toiminnallisiin vastuisiin ja sen kehittäminen on pysyvää toimintaa. Organisaation pienuudesta johtuen itsearviointin merkitys sisäisessä valvonnassa on suuri.

Konsernin emoyhtiön organisaation tehtäviin kuuluu mm. tilinpäätöksen laadinta, rahavarojen hallinta ja rahoitukseen liittyvät järjestelyt. Konsernin pääkirjanpitolpalvelut sekä myyntireskontran hoito ovat ulkoistettu. Näitä palveluita koskeissa sopimuksissa on määritelty palveluita tuottavan yhtiön vastuut, velvoitteet ja raportointikäytännöt.

Toimintaympäristön muutosten vaikutuksia yhtiön toimintaan analysoidaan ja tavoitteita uhkaavia tekijöitä ennakoidaan talousarvion valmistelun yhteydessä vuosittain. Vuokra-asuntokysyntään liittyviä epävarmuustekijöitä hallitaan säilyttämällä asuntokanta määrällisesti ja laadullisesti kysyntää vastaavassa kunnossa ja vuokrataso kohtuullisena. Talous säilytetään vakaana ja maksuvalmius hyvänä talousarvion toteutumisen jatkuvalla seurannalla ja tarvittavilla sopeuttamistoimenpiteillä.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Hamina-Asunnot -konsernin toimintaan ei ole tulossa vuoden 2022 aikana merkittäviä muutoksia. Tekninen isännöitsijä jää eläkkeelle syksyllä, mutta hänen tilalleen on jo palkattu uusi isännöitsijä.

Yhteisön nimi	HaminaKotka Satama Oy -konserni
Yhteisön tytäryhtiöt	Kotkan Satamatalot Oy
Toiminta-ajatus	Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista ja alusliikenteestä. HaminaKotka Satama Oy muodostaa konsernin, johon kuuluu tytäryhtiöinä Kotkan Satamatalot Oy, johon on pääosin keskitetty satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi sekä Kiinteistö Oy Haminan Satamaportti. HaminaKotka Satama Oy:llä oli lisäksi 1/3 osan osakkuus Satamatieto Oy:stä. HaminaKotka Satama Oy on myynyt kaikki Satamatieto Oy:n osakkeet VRT Finland Oy:lle, jolle omistusoikeus siirtyy tammikuun lopussa 2022.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2021	Liikennemäärä HaminaKotka satamassa pieneni 1,8 prosenttia eli 0,3 miljoonaa tonnia 14,6 miljoonaan tonniin. Syynä liikenteen vähenemiseen oli erityisesti kova konttipula sekä nesteliikenteen väheneminen Venäjältä siellä olleiden tuotannon ongelmien takia. Metsäteollisuuden vientiliikenne puolestaan kasvoi 7,7 %. HaminaKotkan sataman markkinaosuus Suomen yleissatamanliikenteestä oli 19 % ja sahatavaran viennistä 42 %.

HaminaKotka Satama Oy täytti toukokuun alussa kymmenen vuotta. Koronatilanteen vuoksi juhlaa vietettiin pääosin työn merkeissä. Omistajakaupungit järjestivät juhraliputuksen sataman lipuilla ja toimistorakennuksien seiniiin maalattiin juhlamuraalit sekä Mussaloon että Haminaan.

Vuosi 2021 oli investointien käynnistämisen vuosi. Mussalon D-osan kehittämisen eteni projektin toiseen vaiheeseen, jossa valmistuu kaksi uutta laituria ja lisäraideyhteyksiä palvelemaan erityisesti Steveco Oy:n alueelle Stora Enson tavara-virtoja varten rakennuttamaa toista terminaalia. Vuoden 2023 loppuun mennessä valmistuvat uudet laiturit tulevat olemaan 150 ja 330 metriä pitkät. Mussalon D-alueen kehittäminen on yhteisrahoitettu Euroopan Unionin Verkkojen Eurooppa-välineestä.

Jotta jatkuvasti kasvavan laivakoon alukset pystyvät sujuvasti asioimaan Hietasen satamanosassa, päätettiin sinne hankkia uutta teknologiaa edustava kelluva ponttonilaituri. Investointi taustatöineen on noin 5,8 miljoonaa euroa ja se valmistuu kesällä 2022. Kotkan kantasataman risteily- ja matkustajalaivaterminaalin kehittämishanke Kotka Pax eteni toteuttamisvaiheeseen. Ympärivuotisen, turvallisen ja sujuvan rajanylityksen ja matkustajalauttaliikenteen Suomen ja Venäjän välillä mahdollistava hanke valmistuu keväällä 2022 ja sitä rahoittaa Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC 2014-2020- ohjelma. Satamayhtiö toimii projektin päätoteuttajana ja muina kumppaneina ovat Pietarin matkustajasatama, tulli ja rajavartiolaivos

Koronaviruksen aiheuttamia sairastumisia ja altistumisen aiheuttamia karanteeneja toteutui vain vähäisessä määrin, joten sataman toiminta pystyttiin varmistamaan koko vuoden 2021 ajan. Varautumissuunnitelmaa päivitettiin vallitsevaan tilanteeseen ja sitä noudatettiin tiukasti.

Valtion investoinnit Kouvola-Kotka -radan kehittämiseen ja Kotolahden ratapihan rakentamiseen etenivät suunnitelmien mukaisesti vuoden aikana. Satama investoi ratojen ylläpitoon ja kehittämiseen 0,9 miljoonaa euroa.

Valtion sijoitusyhtiö Suomen Malmijalostus on sopinut kiinalaisen CNGR Advanced Material -yhtiön kanssa rakentavansa akkumateriaaleja valmistavan tehtaan Haminaan. Tehdas tulee sijoittumaan satama-alueelle ja satamayhtiö luovutti siksi osan omasta vuokra-alueesta Haminan kaupungille. Kesällä satamayhtiö sopi Terrafame Oy:n uuden akkukemikaalitehtaan tuoteliikenteiden ohjaamisesta HaminaKotka satamaan. Sopimus vaikuttaa merkittävästi sataman liikenteeseen. UPM:n biojalostamohanke eteni perussuunnitteluvaiheeseen, mutta tammikuussa 2022 selvisi, että UPM rakentaa biojalostamonsa valitettavasti Kotkan sijasta Rotterdamiin. Haminan satamanosaan on kesällä 2022 valmistumassa Fintoil Oy:n rakennuttama maailman kolmanneksi suurin mäntyöljyn biojalostamo ja loppuvuodesta sinne valmistuu Hamina LNG Oy:n lng-terminaali.

Toimistotilojen kysyntä oli vaimeaa vuoden aikana eikä niiden muunteluun tehty investointeja.

Sähköisen paikka- ja kartoitusjärjestelmän (Gisgro) kehittäjä VRT Finland Oy osti koko Satamatieto Oy:n osakekannan. Yhtiöt keskittyvät jatkossa kehittämään satamien tarvitsemia tietojärjestelmiä.

Energiatehokkuuden parantamiseksi ja ympäristökuormituksen pienentämiseksi toimistorakennus Merituulen katolle asennettiin sataman tytäryhtiön Kotkan Satamatalot Oy:n toimesta aurinkopaneelit. Mussalon satamanosaan valmistui 5G-

testiverkko, jossa pilotoidaan erilaisia sataman toimintaa tehostavia ja turvallisuutta parantavia teknologioita Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun hankkeessa.

Valtaosa kesälle 2021 sovitusta risteilijävierailuista peruttiin koronapandemian vuoksi. Viking Line teki kuitenkin kolme kotimaan risteilyä Kotkaan ja Haminassa vieraili yksi kansainvälinen risteilijä. Risteilyliikenteen varustamomarkkinointia tuleville vuosille on tehty edelleen aktiivisesti ja kesälle 2022 odotetaan 18 risteilijää, mikä kuitenkin riippuu koronapandemia-tilanteesta. Vierailijoita tulee sekä Kotkaan että Haminaan.

Edellisten vuosien tapaan myös vuonna 2021 jatkettiin pitkäkestoista hanketta, jossa etsitään aktiivisesti yhdessä asiakkaiden, Kotkan ja Haminan kaupunkien sekä seudullisten elinkeino-yhtiöiden kanssa satamasidonnaista teollisuutta alueelle.

Tärkeimmät investoinnit 2021

Investoinnit vuonna 2021 olivat yhteensä 5,7 milj. euroa (satamayhtiö 5,6 milj. euroa). Kunnossapitoinvestoinnit raiteistoon, kenttiin, valaistukseen ja kulunvalvontalaitteisiin olivat 1,5 milj. euroa. Lisäksi satamayhtiö rakennutti Palaslahteen uuden meripalovesipumppaamon ja osti maa-alueen Mussalosta.

Tuloksellisuusmittarit (konserni)	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikennemäärä, tuhatta tn	16,2	18,1	14,8	16,6	14,6
Liikevaihto, €	42 820 398	45 456 687	41 164 293	42 600 000	39 318 441
Liikevaihdon muutos %	+5,0	+6,2	-9,8	+3,1	-4,5
Liikevoitto, €	10 738 003	11 169 295	9 359 360	4 800 000	7 596 397
Liikevoitto %	25,1	24,6	22,7	11,3	19,3
Tilikauden tulos, €	7 140 709	7 551 768	6 056 147	2 570 000	5 303 963
Käyttökate %	56,9	59	63	49	58,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	6,6	6,0	4,8	2,5	4,1
Lainat, €	95 550 410	98 292 831	94 562 425	86 425 000	86 242 002
Leasingvuokravastuut, €	955 812	672 889	465 705	700 000	314 135
Taseen loppusumma, €	180 737 456	187 891 244	175 222 172	167 000 000	167 141 150
Omavaraisuusaste %	28,3	31	36	43	40
Haminan kaupungin omistusosuus %	40	40	40	40	40
Henkilöstö	66	65	66	63	67

Kaupungin sijoitukset	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta €	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Pääoma- ja muut lainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Takaukset €	23 430 141	24 843 446	23 351 168	20 730 043	20 730 043

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Satamayhtiö seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristön muutoksia ja niiden mukana syntyviä strategisia riskejä. Strategia päivitetään ja liiketoiminta suunnataan asiakastarpeiden mukaan. Yhtiössä on päätoiminen controlleri, jonka tehtävä on seurata hallituksen ja johtoryhmän päätösten toteuttamista sekä sopimusten ja rahaliikenteen sisäistä valvontaa. Sopimuksiin liittyviä riskejä hallitaan laajoilla ehdoilla ja hyvällä sopimushallinnalla.

Satamatoimintaan liittyvät operatiiviset, vahinko- ja finanssirisikit kartoitetaan säännöllisesti ja niiden toteutumisen estämiseksi päätetään toimenpiteet. Toimintaa ohjaa sertifioidut ISO 9001: 2015 ja ISO 14001: 2015 mukaiset laatu- ja ympäristöjärjestelmät. Lisäksi satamakonsernissa on käytössä ISO/IEC 27002 mukainen tietoturvapoliittikka sekä tietojärjestelmien käytösäännöt.

Henkilöriskejä hallitaan kehittämällä henkilöstön osaamista sekä käyttämällä tarvittaessa yhtiön ulkopuolisia asiantuntijoita. Henkilöstöön kohdistuvia riskejä turvataan lakisääteisten vakuutusten lisäksi myös vapaaehtoisilla henkilövakuutuksilla. Koronaan sairastumista ehkäistiin päivittämällä varautumissuunnitelmaa vallitsevan tautitilanteen mukaan ja noudattamalla sitä tiukasti.

Liiketoimintarisikit on pyritty turvaamaan kattavasti vakuutuksin niin omaisuuden kuin liiketoiminnankin osalta. Luottosalkkuun liittyvää korkoriskiä hallitaan suojaamalla vaihtuvakorkoisia luottosopimuksia johdannaisopimuksilla. Joidenkin asiakkaiden taloudellisen tilanteen heikkeneminen aiheuttaa satamalle asiakasriskejä maksamatta jäävinä maksuina ja vuokrina. Riskejä seurataan säännöllisesti ja menetykset kirjataan viivytyksettä. Vuonna 2021 luottotappioita kirjattiin 34 712 euroa.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Patoutuneen kulutuskysynnän ja yritysten mm. ilmastonmuutoksen torjuntaan kohdistuvien ja Euroopan unionissa sovitun elvytyspaketin tukemien investointisuunnitelmien ansiosta talouden ennakoitaan kasvavan vielä vuonna 2022 hyvää vauhtia sekä maailmanlaajuisesti että satamayhtiölle merkityksellisimmällä alueella Euroopassa. Sataman liiketoiminnan kehittymisen arvioiminen on kuitenkin uudelleen pahentuneen koronatilanteen ja inflaation kiihtymisen mukanaan tuoman yleisen talouden ennustamisen vaikeuden takia haasteellista. Myös geopoliittiset jännitteet luovat epävarmuutta. Hyvää kehitystä varjostaa ainakin alkuvuoden aikana käynnissä olevien lukuisten työehtosopimusneuvottelujen aiheuttamat työtaistelutoimet, jotka voivat kohdistua sataman toimintaan joko suoraan tai välillisesti tehdastuotannon ja sitä kautta viennin pienentymisenä. Tilanne on harmillinen erityisesti HaminaKotka sataman kannalta keskeisen metsäteollisuuden osalta, sillä niiden tuotteiden kysyntä ja hintataso ovat säilyneet maailmalla hyvällä tasolla.

Vuosi 2022 tulee olemaan HaminaKotka satamassa rakentamisen ja investoimisen vuosi. D-alueen laitureiden rakentaminen etenee vauhdilla ja Hietasen ponttonilaituri sekä kantatasataman matkustajaterminaali valmistuvat vuoden aikana. Rahoituksen saatavuus ja kassan hallinta tuovat yhtiölle haasteita investointien ollessa suuret.

Valitettavasti UPM päätti rakentaa Kotkaan kovasti lobatun biojalostamon Rotterdamiin. Jalostamolle rakennettua aluetta tullaan jatkossa markkinoimaan muulle satamasidonnaiselle toiminnalle.

Erilaisista uhkatekijöistä huolimatta liikennemäärän ja talouden kehityksen uskotaan HaminaKotka satamassa säilyvän hyvällä tasolla ja jopa lisääntyvän. Asiakkaiden erilaisia investointeja ja hankkeita sekä niistä käytäviä neuvotteluja on runsaasti ja asiakkaiden

kanssa käydyissä keskusteluissa heidän odotuksensa vuodelle 2022 ovat positiiviset. Vastaaminen asiakkaiden tarpeisiin edellyttää satamayhtiön aktiivisuutta ja kykyä tehdä investointipäätöksiä. Investointeja vaikeuttaa satamayhtiön suhteellisen kova velkaantuneisuus ja omistajien korkeat tuottovaatimukset.

Risteilyliikenteen markkinointia on tehty aktiivisesti sen siirryttyä satamayhtiön toiminnaksi. Risteilyvierailuja onkin vahvistettu tässä vaiheessa tuleville vuosille jo 36, joista 18 odotetaan toteutuvan koronatilanteen salliessa kesällä 2022. Risteilijöitä tulee sekä Kotkaan että Haminaan.

Yhtiössä jatketaan satamasidonnaisen teollisuuden etsimistä talousalueelle yhdessä omistajien, kehittämissyhtiön, alueellisten energia- ja vesiyhtiöiden sekä maakuntaliiton kanssa.

Tavoitteena on, että myös vuonna 2022 pystytään hoitamaan sekä yhteiskuntavelvoitteet että sitoumukset omistajille aiempien vuosien tapaan sekä jatkaa velkojen nopeaa takaisinmaksuohjelmaa. Tosin uuttakin lainaa joudutaan ottamaan merkittävien investointien rahoittamiseksi.

Yhteisön nimi	Linnoituksen Uimahalli Oy
Yhteisön tytäryhtiöt	-
Toiminta-ajatus	Uimahallirakennuksen vuokraus uimahalli- ja muihin liikunta- ja hyvinvointipalveluihin
Tavoitteiden toteutuminen 2021	Uimahallitoiminnasta on vastannut Haminan kaupunki. Korona-aika on aiheuttanut muutoksia aukioloaikoihin ja kävijämääriin. Vuoden 2021 taloudellinen tulos oli positiivinen. Iso investointi tehtiin yhtiön omalla rahalla ilman lisälainaa. Hanke sai Valtion liikuntapaikkarakentamisen avustusta 190.000 euroa.
Tärkeimmät investoinnit 2021	Vuoden 2021 aikana toteutettiin ulkotilojen rakentaminen: ulkoallas, ulkoporeallas ja ulkosauna.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto €	849 431	844 127	832 138	479 100	811 048
Liikevaihdon muutos-%	- 0,5	-0,6	-1,3	-2,46	-2,53
Liikevoitto %	27,0	31,81	30,55	37,02	31,21
Tilikauden tulos, €	-9 211	44 297	42 918	66 153	32 103
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,3	4,4	4,4	1,87	4,5
Lainat €	9 500 000	9 350 000	9 200 000	8 975 000	9 050 000
Leasingvuokravastuut, €					
Taseen loppusumma	9 928 030	9 799 044	9 702 496	9 706 000	9 657 716
Omavaraisuusaste %	3,7	5,0	4,6	5,35	5,0
Haminan kaupungin omistusosuus %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	0	0	0	0	0

Yhtiöllä ei ole omaa henkilöstöä.

Kaupungin sijoitukset	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta €	567 275	567 275	567 275	567 275	567 275
Pääoma- ja muut lainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Takaukset €	9 500 000	9 350 000	9 200 000	8 975 000	9 050 000

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Yhtiön sisäinen valvonta perustuu kaupungin konserniohjeisiin, omistajapoliittisiin tavoitteisiin, taloussuunnitelmaan sekä käytännön toimintatapoihin. Sisäisen valvonnan menetelmänä käytetään raportointia.

Uimahallikiinteistön hoito- ja rahoituskulut katetaan pääosin Haminan kaupungin maksamilla vuokratuotoilla. Talousarvion toteutumista seurataan jatkuvasti ja raportoidaan hallitukselle säännöllisesti.

Yhtiöllä on kolme koronvaihtosopimusta, joilla suojataan kuuden kuukauden euriboriin sidottua Kuntarahoituksesta otettua vaihtuvakorkoista lainaa.

Yhtiön omistama uimahallikiinteistö on vakuutettu laajalla kiinteistön täysarvovakuutuksella ja omaisuus- riskivakuutuksella sekä yritysturvakakuutuksella. Vuoden 2021 aikana toteutettu ulkotilojen investointi (sauna, ulkoporeallas ja ulkoallas) on lisätty kiinteistövakuutuksen piiriin.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Haminan Energia Oy:ssä toteutettiin tilikaudella yritys-rakenne uudistus. Haminan Energia Oy:stä tuli emoyhtiö 11.6.2021, jolloin perustettiin kolme uutta Haminan Energian 100-prosenttisesti omistamaa tytäryhtiötä: Haminan Sähköverkko Oy, Haminan Kaasuverkko Oy ja Haminan Kaukolämpö Oy. Tytäryhtiöt

aloittivat varsinaisen toimintansa 1.10.2021, kun Haminan Energia luovutti perustetuille yrityksille kyseiset liiketoiminnat.

Hamina-Asunnot Oy ei laatinut enää tilikaudelta 2021 konsernitilinpäätöstä.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ukrainan sota ja poliittinen tilanne vaikuttavat merkittävästi Energia-toimialaan ja Haminan Energia Oy:n konserniin. Energian hinta on voimakkaassa nousussa ja erityisesti maakaasun toimitusvarmuuteen liittyy epävarmuutta. LNG-terminaalien investointiprojektin loppuunsaattaminen päivitetystä aikataulusta on erittäin tärkeää. Myös Fennovoiman ydinvoimalaan tehtyihin sijoituksiin liittyy yhtiön talouden kannalta oleellinen riski Ukrainan sodan vuoksi.

Hamina-Asunnot -konsernin toiminta jatkuu tulevaisuudessa samankaltaisena. Vuokrausasteen kasvattamiseksi vuokra-asuntokanta ja tarvittavia toimenpiteitä joudutaan arvioimaan. Tervasaaren vuokratilakohde

erittäin suuren kiinnostuksen myötä uudisrakentamiskohteen investointia arvioidaan myös lähivuosina.

HaminaKotka sataman liikennemäärän ja talouden kehityksen uskotaan jatkuvan positiivisena, vaikka erilaisia uhkatekijöitä maailman poliittisesta tilanteesta alkaen on olemassa.

Kymsote yhdistellään konsernitilinpäätökseen viimeisen kerran tilikaudella 2022. Kuntayhtymän taloudelliset haasteet ovat merkittävät. Kustannusten ja siten kuntien maksuosuuksien hillitseminen vuonna 2022 on erittäin tärkeää, jotta kaupungin talous on tasapainossa myös hyvinvointialueiden aloittaessa vuonna 2023.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Haminan kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn konserniohjeen kesäkuussa. Olennaisimmat muutokset koskivat konserni- ja elinvoimajaoston lakkauttamista sekä tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimittämistä ja osaamiskriteerejä uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Konserniohjeen tarkoituksena ja tavoitteena on luoda puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohje sisältää myös ohjeistuksen hyvästä hallinnosta ja johtamistavasta.

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla.

Kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallitus vastaa strategisten osakkuusyhteisöjen/kuntayhtymien johtamisesta ja ohjaamisesta sekä valmistelee hallintoelimien jäsenten nimeämisen.

Strategisia yhteisöjä ovat:

a) tytäryhtiöt

Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen

Haminan Energia Oy tytäryhtiöineen

b) kuntayhtymät

Kymenlaakson Liitto

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä, Kymsote

c) osakkuusyhteisöt ja muut strategisesti merkittävät yhteisöt

Cursor Oy

HaminaKotka Satama Oy

Kiinteistö Oy Haminan Hailikari

Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata konserniohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Muita yhteisöjä ohjaa ja valvoo kaupunginjohtaja. Hänen tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtajan ohella konsernivalvonnassa apuna toimivat myös konserniyhteisöille nimetyt vastuuhenkilöt. Valvontavastuut on jaettu strategisten yhteisöjen osalta seuraavasti:

Kaupunginjohtaja

- HaminaKotka Satama Oy
- Haminan Energia Oy
- Kymenlaakson Liitto
- Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä Kymsote tytäryhtiöineen

Muutosjohtaja, vetovoimainen Hamina

- Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen
- Cursor Oy

Kasvatus- ja koulutusjohtaja

- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä tytäryhtiöineen

Talousjohtaja

- Kiinteistö Oy Haminan Hailikari
- Linnoituksen Uimahalli Oy

Tytäryhteisön ja konsernijohdon erikseen päättämän osakkuusyhteisön on hyvissä ajoin etukäteen tiedusteltava konsernijohdon ennakkokäsitys seuraavista asioista:

Kaupunginhallituksen ennakkokäsitys

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
- 2) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- 3) hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
- 4) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- 5) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- 6) liiketoiminnan tai merkittävän kiinteistön myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
- 7) yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 8) yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 9) tytär- tai osakkuusyhteisön perustaminen tai pääomittaminen tai omistusosuuden myyminen
- 10) merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- 11) varojen sijoittaminen

- 12) tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
 - 13) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
 - 14) toimitusjohtajan valinta, toimitusjohtajasopimus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
 - 15) tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset
 - 16) yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
 - 17) eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen (mikäli muu kuin Keva)
 - 18) muu yhteisön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma
- 19) muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
 - 20) periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginvaltuusto käsitellessään vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2022-2023 on hyväksynyt HaminaKotka Satama Oy:n, Haminan Energia Oy:n ja Hamina-Asunnot Oy:n tavoitteet.

Kaupunginhallitus on valitessaan tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajia antanut heille tarvittaessa evästyksiä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Konserniyhtiöt antavat kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle selvityksen toiminnastaan kaupungin II osavuosikatsauksen sekä kaupungin tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Kaupunginvaltuuston talousarviossa ja -suunnitelmassa asettamat tavoitteet ovat toteutuneet.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kaupunginjohtajalla tai valvontavastuuhenkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen kokouksissa.

Tytäryhteisön hallituksella ja toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus luovuttaa konsernijohtolle ja kaupungin sisäiselle tarkastukselle niiden pyytämät tiedot.

Konserniohjeen edellyttämä raportointi on pääsääntöisesti toteutettu niin, että yhtiön toimitusjohtaja on kutsuttu konserni- ja elinvoimajaostoon tai kaupunginhallitukseen raportoimaan asiasta. Myös kaupunginval-

tuustolle on raportoitu yhtiöiden tilanteesta ja haasteista. Konserni- ja elinvoimajaostolle on lisäksi toimittettu konserniohjeessa edellytetyt erilliset toimintakertomustiedot konsernijohtolle. Raportointi on kertomusvuonna ollut pääosin riittävää, mutta riskien osalta raportointia tulee kehittää.

Lisäksi konsernijohtoryhmä kokoontuu kaupunginjohtajan johdolla säännöllisesti. Kokouksissa kartoitetaan yhtiöiden ajankohtaiset asiat.

Keskitettyjen konsernipalvelujen käyttö

Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhteisöjä noudattamaan kaupungin hankintaperiaatteita ja henkilöstöpolitiikan periaatteita. Tytäryhteisöt sijoittuvat ensisijaisesti kaupunkikonsernin omistamiin tiloihin. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistön vuokrausperusteita.

Kaupungin tytäryhteisöt liittyvät konsernin sisäisen pankin jäseniksi ja konsernitilin käyttäjiksi. Tytäryhteisöjen olennaiset investoinnit sekä rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupungin johdon kanssa.

Tietohallinto koordinoi kaupunkikonsernin ICT-palveluja ja vastaa tietohallintostrategioiden toteuttamisesta. Tarkoituksena on käyttää mahdollisimman kattavasti konsernin omia tai seudullisesti tai maakunnallisesti hankittuja yhteisiä ICT-järjestelmiä.

Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava kaupungin viestinnän linjauksia.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa erikseen ohjeet kaupunkikonsernin yhtenäisen riskienhallinnan järjestämisestä.

Konserniyhteisöt ovat järjestäneet riskienhallintansa itsenäisesti.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa, erityisesti merkittävässä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 2021 antaman yleisohjeen mukaisesti. Ohjeessa on otettu huomioon kuntalakiin ja kirjanpitolakiin tehdyt muutokset.

Konsernin vuosikate oli 20,8 (29,6) miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 4,3 (8,8) miljoonaa euroa.

Konsernin lainamäärästä 204,6 (169,5) miljoonaa euroa kaupungin lainat olivat 73,8 (80,7) miljoonaa euroa, Hamina-Asunnot konsernin lainat 29,9 (31,6) mil-

joonaa euroa ja Haminan Energia Oy:n konsernin lainat 79,3 (40,6) miljoonaa euroa. Haminan Energian lainakantaa kasvattaa yhtiörakenteen muutoksen seurauksena tilikauden 2021 aikana muodostettu konserni ja osakkuusyhtiöiden yhdistely omistusosuuden mukaisessa suhteessa tytäryhteisöjen tavoin. Näistä yhtiökohtaisista lainoista konsernitaseessa on eliminoitu konsernin sisäiset lainat 7,8 miljoonaa euroa.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 euroa	2020 1 000 euroa
Toimintatuotot	150 890	120 573
Toimintakulut	-279 099	-233 718
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 661	354
Toimintakate	-126 548	-112 791
Verotulot	98 470	88 925
Valtionosuudet	49 274	54 776
Rahoitustuotot ja -kulut	-354	-1 261
Korkotuotot	322	94
Muut rahoitustuotot	1 623	1 426
Korkokulut	-2 284	-1 607
Muut rahoituskulut	-15	-1 174
Vuosikate	20 842	29 649
Poistot ja arvonalentumiset	-17 201	-20 772
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	3 640	8 877
Laskennalliset verot	667	-122
Vähemmistöosuus	6	38
Tilikauden yli-/alijäämä	4 313	8 793
	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54	52
Vuosikate/Poistot, %	121,2	142,7
Vuosikate €/asukas	1 058	1 491
Asukasmäärä 31.12.	19 702	19 877

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	20 842	29 650
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 842	-936
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 088	-35 362
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227	72
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 561	3 324
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 300	-3 252
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-174	-587
Antolainasaamisten vähennys	362	470
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59 329	41 687
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 053	-30 886
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34 914	
Oman pääoman muutokset	-1 325	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-20	-16
Vaihto-omaisuuden muutos	-137	118
Saamisten muutokset	-10 626	-4 148
Korottomien velkojen muutos	13 788	-1 088
Rahoituksen rahavirta	6 229	5 550
Rahavarojen muutos	-4 071	2 299
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	15 958	20 029
Rahavarat 1.1.	-20 029	-17 730
	-4 071	2 299
	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	-16 688	927
Investointien tulorahoitus, %	67,5	84,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	1,4
Kassan riittävyys, pv	18	24

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
<i>1000 euroa</i>			<i>1000 euroa</i>		
PYSYVÄT VASTAAVAT	348 169	288 444	OMA PÄÄOMA	130 078	122 705
Aineettomat hyödykkeet	3 779	2 990	Peruspääoma	85 276	85 276
Aineettomat oikeudet	2 371	2 087	Säätiöiden peruspääomat	0	383
Muut pitkävaikutteiset menot	1 250	270	Arvonkorotusrahasto	5 334	5 403
Ennakkomaksut	158	633	Muut omat rahastot	861	477
Aineelliset hyödykkeet	293 749	238 224	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 294	22 372
Maa- ja vesialueet	36 898	35 199	Tilikauden yli-/alijäämä	4 313	8 793
Rakennukset	121 480	115 824			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 924	42 859	VÄHEMMISTÖOSUUDET	913	1 686
Koneet ja kalusto	18 879	19 432			
Muut aineelliset hyödykkeet	12 211	10 244			
Ennakkomaksut ja kesken-			PAKOLLISET VARAUKSET	936	663
eräiset hankinnat	55 357	14 666	Eläkevaraukset	0	13
Sijoitukset	50 641	47 230	Muut pakolliset varaukset	936	649
Osakkuusyhteisöosuudet	35 087	32 026			
Osakkeet ja osuudet	11 417	8 477	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	746	660
Muut lainasaamiset	1 302	1 383			
Muut saamiset	2 835	5 344	VIERAS PÄÄOMA	267 163	205 674
			Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	184 002	129 220
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	611	505	Pitkäaik. koroton vieras pääoma	3 364	4 578
			Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	20 635	40 253
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 056	42 438	Lyhytaik. koroton vieras pääoma	59 162	31 622
Vaihto-omaisuus	347	209			
Saamiset	34 751	22 200			
Pitkäaikaiset saamiset	2 355	1 924			
Lyhytaikaiset saamiset	32 396	20 275			
Rahat ja pankkisaamiset	15 958	20 029			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	399 836	331 387	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	399 836	331 387

	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	32,6	37,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	89,0	77,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	98,1	85,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	38 607	31 165
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 960	1 568
Konsernin lainakanta 31.12. 1000€	204 636	169 473
Konsernin lainat, €/asukas	10 387	8 526
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000€	1 302	1 383
Konsernin lainat ja vastuut 31.12. 1000€	231 837	190 694
Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	11 767	9 594
Kunnan asukasmäärä	19 702	19 877

Keskeiset liitetiedot

Kaupungilla oli tytäryhteisöjen puolesta annettuja takauksia 41,6 (43,7) miljoonan ja muiden puolesta annettuja 38,0 (41,7) miljoonan euron edestä.

HaminaKotka Satama Oy:n konsernille annettujen takauksen jäljellä oleva pääoma pienentyi 2,6 miljoonalla eurolla 20,7 miljoonan euroon.

Haminan Energia Oy:n takaukset alenivat 0,7 miljoonalla eurolla 9,0 miljoonan euroon.

Hamina-Asunnot Oy:n konsernille annettujen takauksen määrä pienentyi 0,7 miljoonalla eurolla 24,3 miljoonan euroon.

Linnoituksen Uimahalli Oy:n rakentamislainan takaus aleni 0,2 miljoonalla eurolla 9,1 miljoonan euroon.

Kiinteistö Oy Hailikarin rakentamislainan takaus aleni 0,6 miljoonalla eurolla 13,4 miljoonan euroon.

Yksityisen liiketoiminnan ja yhdistysten rahoitukseen annetut takaukset olivat 2,9 miljoonaa euroa.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa noin 1,1 miljoonaa euroa.

Konsernin vuokravastuut olivat 27,2 (21,2) miljoonaa euroa, josta Haminan Energian osuus oli 18,2 (12,9) miljoonaa euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Koko kaupungin tilikauden tulos 3.151.904,15 euroa sisältää vesiliikelaitoksen ylijäämän.

Haminan Vesi -liikelaitoksen johtokunta on esittänyt kaupunginhallitukselle 1,5 M€ investointivaruksen tekemistä. Varaus kohdistetaan vuosina 2022-2024 toteutettavaan merivesilaitoksen rakentamiseen.

Johtokunta on esittänyt, että tilikauden ylijäämä 187.865,36 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämä/alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä seuraavasti:

- Tehdään 1,5 M€ investointivaraus, joka kohdistuu vuosina 2022-2024 toteutettavan merivesilaitoksen rakentamiseen.
- Siirretään kuluvan vuoden kirjanpidossa tilikauden ylijäämä 3.151.904,15 euroa edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yleistä

Talousarvio

Haminassa valtuustoon nähden sitova käyttötalouden määräraha on tulosalueen toimintakate. Määrärahoissa ovat mukana sisäiset erät. Rahoituksessa nettositovia ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä lainojen muutokset. Investoinneissa sitova määräraha on hankeryhmän menomääräraha. Yli yhden miljoonan investoinnit ovat erikseen valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvioon tehtiin muutoksia kolme kertaa. Ensimmäisessä osavuosisikatsauksessa verotuloja tarkistettiin 3 miljoonaa euroa suuremmiksi Kuntaliiton ennusteen pohjalta tehdyn arvion mukaisesti. Lisäksi valtionosuuksia tarkistettiin alkuperäisen valtionosuuspäätöksen johdosta 0,4 miljoonaa euroa suuremmiksi.

Toisessa osavuosisikatsauksessa kasvatettiin palvelujen ostoja 5.500.000 miljoonalla eurolla varautuen Kymsoten maksuosuuksien palvelusopimuksessa ennakoidun tason olennaiseen ylitykseen sekä kuntayhtymän ennustamasta tilikaudelta kertyvästä alijäämästä kirjattavaksi tulevaan pakolliseen varaukseen. Verotuloja tarkistettiin edelleen Kuntaliiton ennusteen mukaisesti 4 miljoonaa euroa suuremmiksi. Valtionosuuksia tarkistettiin 0,1 miljoonaa euroa suuremmiksi valtionosuuspäätösten mukaisesti. Rahoitustuottoja tarkistettiin 0,2 miljoonaa euroa ja korkokustannuksia 0,1 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmiksi.

Investointiosassa tuloksi kirjattiin HaminaKotka Satama Oy:n SVOP -palautuksia 340.000 euroa. Antolainasaamisten lisäyksiin kirjattiin 50.000 euroa varautuen yhdistysten toteuttamien hankkeiden välirahoituksen tarpeeseen.

Kaupunginvaltuusto tarkisti talousarviota vielä joulukuussa Kymsoten maksuosuusennusteen perusteella 1.850.000 euroa. Tällä muutoksella maksuosuudet kuntayhtymälle kasvoivat noin 7,3 miljoonaa alkuperäistä talousarviota ja 8,0 miljoonaa palvelusopimuksessa ennakoitua suuremmiksi. Alkuperäiseen talousarvioon nähden lopullisen tarkistetun talousarvion tulos oli alkuperäisen talousarvion mukainen.

Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate toteutui 2,1 miljoonaa euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden peräti 9,4 miljoonaa euroa budjetoitua heikompana. Toimintakate heikkeni alkuperäiseen talousarvioon nähden sote-kuntayhtymäosuudet -tulosalueella (7,6 miljoonaa euroa) sekä kaupunkikehitys- ja palveluiden (0,9), elinkeino- ja vetovoimapalveluiden (0,9) kasvatus- ja koulutuspalveluiden (0,5) ja strategisen johtamisen (0,2) tulosalueilla. Vastaavasti toimintakate vahvistui kaupunkisuunnittelun (0,4), sekä johdon asiantuntijapalveluiden (0,2) tulosalueilla.

Toimintatuotot pienentyivät alkuperäisestä talousarviosta 1,8 miljoonaa euroa ja toimintakulut ylittyivät 7,7 miljoonaa euroa. Näin ollen toimintakate heikkeni 9,4 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot toteutuivat 2,4 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota suurempina. Palvelujen ostoihin käytettiin 7,5 miljoonaa euroa enemmän Kymsoten maksuosuuksien ylitettyä vastaavasti vuoden 2021 palvelusopimuksen.

Verotulojen tuotto ylitti alkuperäisen talousarvion 9,7 miljoonalla eurolla. Verotulolajeittain eriteltyinä toteutumien olivat kunnallisveron osalta 4,9 ja yhteisöveron osalta 4,9 miljoonaa euroa alkuperäistä arviota suuremmat. Sen sijaan kiinteistöveron tilitykset toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat 1000 €					Tuloarviot 1000 €				
		Ta	Ta muutok- set	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Ta	Ta muu- tok- set	Ta muutos- ten jäl- keen	Toteu- tuma	Poik- keama
sis. laskennalliset erät	N/B										
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Kaupunginvaltuusto	B	183		183	208	-25					0
Toimintakate	N	183		183	208	-25					
Tarkastustoimi	B	50		50	32	18					0
Toimintakate	N	50		50	32	18					
Strateginen johtaminen	B	5 671		5 671	5 901	-230	41		41	41	0
Toimintakate	N	5 630		5 630	5 860	-230					
Sote-kuntayhtymäosuudet	B	80 850	7 350	88 200	88 478	-278				1	1
Toimintakate	N	80 850	7 350	88 200	88 477	-277					
Johdon asiantuntijapalvelut	B	3 510		3 510	3 378	132	165		165	200	35
Toimintakate	N	3 345		3 345	3 178	167					
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	B	34 578		34 578	35 451	-873	1 792		1 792	2 168	376
Toimintakate	N	32 786		32 786	33 283	-497					
Hyvinvoinnin edistäminen	B	3 174		3 174	3 028	146	385		385	307	-78
Toimintakate	N	2 789		2 789	2 721	68					
Elinkeino- ja vetovoimapaalvelut	B	5 497		5 497	4 940	557	1 570		1 570	157	-1 413
Toimintakate	N	3 927		3 927	4 783	-856					
Kaupunkisuunnittelu	B	1 257		1 257	1 394	-137	7 324		7 324	7 855	531
Toimintakate	N	-6 067		-6 067	-6 461	394					
Kaupunkikehityspalvelut	B	22 039		22 039	22 117	-78	24 023		24 023	23 221	-802
Toimintakate	N	-1 984		-1 984	-1 104	-880					
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	B	1 222		1 222	1 287	-65	516		516	643	127
Toimintakate	N	706		706	644	62					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						89 000	7 000	96 000	98 763	-2 763
Valtionosuudet	B						41 138	496	41 635	41 395	240
Rah.tulot ja menot	B						1 427	-137	1 290	2 131	-841
Satunnaiset erät	B										
Varausten muutos	B										

Sitovuustaso käyttötalousosassa on toimitilin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = Bruttomääräraha/tuloarvio

Selitykset olennaisiin poikkeamiin:

Strateginen johtaminen	<p>* Toimintakate toteutui 230.000 euroa budjetoitua heikompana</p> <p>Toimintamenot</p> <p>Muiden palveluiden ostot ylittivät 275.000 euroa</p> <p>Viestinnän asiantuntijapalvelut 36.000 euroa</p> <p>ICT-palvelut 81.000 euroa (viestintä ja tietohallinto)</p> <p>Muut palvelut 107.000 euroa (Epassin myöntäminen henkilöstölle)</p>
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 497.000 euroa budjetoitua heikompana</p> <p>Toimintatulot</p> <p>Myyntituotot ylittivät 182.000 euroa (perusopetuksen kotikuntakorvaukset)</p> <p>Toimintamenot</p> <p>Henkilöstömenot ylittivät 580.000 euroa, määräaikaista ja vuosiloma- ja muita sijaisten käyttöä ollut enemmän sekä henkilökuntaa on vakinaistettu ja avoimen varhaiskasvatuksen opettajan toimia on saatu täytettyä</p> <p>Palvelujen ostot ylittivät 254.000 euroa (palvelusetelit 92.000 euroa, koulukuljetukset 166.000 euroa)</p> <p>Opetuksen ja kasvatuksen tuen toimintakate toteutui 154.000 euroa budjetoitua parempana</p>
Elinkeino- ja vetovoimapalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 856.000 euroa budjetoitua heikompana</p> <p>Toimintatulot alittuivat 1,4 milj. euroa.</p> <p>Myyntituotot alittuivat 1.100.000 euroa (Tattoon pääsymaksut)</p> <p>Tuet ja avustukset alittuivat 197.000 euroa (Tattoon avustuksia siirrettiin vuodelle 2022)</p> <p>Vuokratuotot alittuivat 22.000 euroa</p> <p>Muut toimintatuotot alittuivat 56.000 euroa</p> <p>Toimintamenot alittuivat 557.000 euroa</p>
Kaupunkisuunnittelu	<p>* Toimintakate toteutui 394.000 euroa budjetoitua parempana</p> <p>Toimintatulot</p> <p>Myyntituotot ylittivät 94.000 euroa (metsätilat)</p> <p>Vuokratuotot ylittivät 289.000 euroa (tonttipalvelut)</p> <p>Muut toimintatuotot ylittivät 139.000 euroa (tonttipalvelut, myyntivoitot maa-alueista)</p> <p>Toimintamenot</p> <p>Palvelujen ostot ylittivät 213.000 euroa (kaavoitus ja tonttipalvelut, asiantuntijapalvelut)</p>
Kaupunkikehityspalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 880.000 euroa budjetoitua heikompana</p> <p>Toimintatulot</p> <p>Myyntituotot alittuivat 530.000 euroa (koronan vaikutus liikuntapaikkamaksuihin, Kymsoten palveluverkon karsimisen vaikutus myyntituottoihin, keittiöt, siivous ja laitoshuolto)</p> <p>Vuokratuotot alittuivat 406.000 euroa (kiinteistöpalvelut, pääasiassa pienentyneet vuokratuotot Kymsotelta)</p>

Tavoitteet

Talousarvion tavoitteet on johdettu kaupungin visiosta sekä strategisista tavoitteista.

HAMINAN KAUPUNGIN STRATEGIA

Arvot

- Asukas- ja yrityslähtöisyys
- Rohkeus
- Tulevaisuuslähtöisyys

HAMINA | KOHTAAMISTEN KAUPUNKI

VISIO 2030

Ympyräkaupunki Hamina on satama hyvälle elämälle sekä viihtyisälle ja ekologiselle asumiselle. Hamina on asukkaiden ja yritysten arvostama, loistavista yhteyksistä ja kohtaamisista tunnettu maailmanluokan pikkukaupunki.

Strategiset tavoitteet

- Uudistuva ja vuorovaikutteinen johtaminen ○
- Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö ○
- Kestävä talous ja omaisuuden hallinta ○
- Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen ○
- Ekologinen Hamina ○
- Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunkiympäristö ○
- Kumppanuuksien edistäminen ○
- Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen ○
- Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen ○

WWW.HAMINA.FI ○○○○

HAMINA

Kaupunkistrategian toimeenpano

Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunkiympäristö			
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Tarjoamme vetovoimaisia tontteja ja modernia kaupunkiasumista, monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, parannamme kaupunkikuvaa puistoja ja yleisiä alueita ehostamalla	<p>Tervasaaren elävöittäminen, merellisen torin toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mittari: Hyödynnetään aluetta monipuolisesti. Luodaan alueelle mahdollisuudet uudenlaiseen toimintaan <p>Keskustan korttelirallista syntyvän meluhaitan vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mittari: Jalkaudutaan kaduille ja ongelmakohtiin ● Kehitetään yhteistyömuotoja eri tahojen kanssa (poliisi, seurakunnat jne.) 	<p>Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutus –valiokunta</p>	<p>Kyllä, yrittäjien kanssa suunnitelmat ja ensimmäiset toimenpiteet tehty</p> <p>Ei, Työ aloitettu Ahtaajanpuiston osalta</p>

	<p>Kävelyn ja pyöräilyn turvallisuuden kohentaminen valaistuksen keinoin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan kokonaisvaltainen valaistus suunnitelma keskustan alueelle toimenpiteineen ja osallisuuteen perustuvalla toimintamallilla <p>Ulkoallasalueen toteuttaminen Linnoituksen uimahalliin Mittari: Kyllä / Ei</p>		Kyllä, allas käytössä
	<p>Toteutetaan Husulan koulun piha monipuolisena lähiliikuntapaikkana palvelemaan eri ikäisiä ihmisiä vuoden 2021 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan asukaskysely toteutumisesta loppuvuodesta 2021 	Kaupunkikehitysvaliokunta Kasvatus ja koulutusvaliokunta	Kyllä, kysely toteutettu ja piha osittain käytössä
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	Merellisen torin osalta ensimmäiset kokeilut tehty kansainvälisten risteilijöiden saapumisen yhteydessä. Yrittäjien kanssa ensimmäisiä toimenpiteitä tehty. Valaistus suunnitelma on tehty Ahtaanpuiston osalta. Ulkoallasalue valmiina.		

Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen			
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Huolehdimme varhaiskasvatuksen ja opetuksen korkeasta laadusta, tuemme elinikäistä oppimista, järjestämme palvelut terveellisissä toimitiloissa, ehkäisemme kiusaamista ja syrjäytymistä	<p>Käyttöön otetaan positiivisen pedagogiikan toimintatapoja sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa osana syrjäytymisen vastaista toimintaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamista ehkäisevä toimintatapa on käytössä kaikissa kouluissa vuoden 2021 aikana. Toimintaa auditoidaan kaksi kertaa vuodessa. • Kaikki kiusaamistapaukset kirjataan Wilmaan, tavoitteena on kiusaamistapausten väheneminen kohti nollatasoa. 	Kasvatus ja koulutusvaliokunta	Kyllä, positiivisen pedagogiikan ja kiusaamista ehkäisevää toimintatapaa vakiinnutetaan edelleen vuonna 2022.
	<p>Järjestetään oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten kasvatukseen ja koulunkäynnin sekä nuorten aikuisten ja lapsiperheiden arjen sujumista varten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutetaan kasvatus- ja opetushenkilöstöstä 20 henkilöä Nepsy-valmentajiksi vuosien 2020-2021 aikana • Koulupudokkaiden määrän väheneminen vuosittain • Ehkäisevän päihdetyön toimintatapa vakiinnutettu vuoden 2021-2022 aikana 	Kasvatus ja koulutusvaliokunta	Kyllä, Nepsykoulutukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Kyllä, ehkäisevän päihdetyön toimintatapa on käynnistetty suunnitellusti.
	Nuorten hyvinvointisuunnitelman keskeiset toimenpiteet on toteutettu vuosien 2020-2021 aikana.	Kasvatus ja koulutusvaliokunta	Kyllä

	<p>Käynnistetään englanninkielisen päiväkotiryhmän toiminnan suunnittelu yhdessä kumppaneiden kanssa vuoden 2021 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehdään palvelun tarvekartoitus • Suunnitellaan toimintamalli palvelumuotoilun avulla • Arvioidaan palvelun käynnistämisen mahdollisuudet 	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä, suunnittelu toteutunut, asiakaskysely siirtyi vuoden 2022 alkuun.
	<p>Käynnistetään suomenkielisen lukio-opiskelun suunnittelu ulkomaalaisia opiskelijoita varten yhdessä kumppaneiden kanssa vuoden 2021 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehdään palvelun tarvekartoitus • Suunnitellaan toimintamalli palvelumuotoilun avulla • Arvioidaan palvelun käynnistämisen mahdollisuudet 	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Ei, Harjun maatalousoppilaitoksen kanssa tehtävä yhteistyö kaksoistutkinnon aloittamiseksi lukiossa siirsi tavoitetta
	<p>Uudistetaan esi- ja perusopetuksen oppimisympäristöjä digitaalisten ratkaisujen avulla vuosina 2021-2023.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan ja käyttöönotetaan e-passitoiminta vuoden 2021 aikana kaikissa esi- ja peruskouluissa • Toteutetaan pilotointikokeilu kolmessa peruskoulussa vuoden 2021 aikana digitaalisen oppimisympäristön käytöstä 	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä, ePassitoiminta toteutui. Ei, kokeilusta on toistaiseksi luovuttu.
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	Kasvatus- ja koulutuspalveluissa koronatilanne on aiheuttanut lisätyötä erityisesti kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Tämän vuoksi toiminnan kehittämishankkeita on aikataulutettu uudelleen käytännön työn sujumisen ehdoilla.		

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen				
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei	
Edistämme kaupungin saavutettavuutta sekä yhteyksien rakentamista, parannamme yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa yrityksille tuotettavia palveluja, markkinoimme aktiivisesti kaupungin vetovoimatekijöitä sekä tuemme kansallisesti merkittävänä tapahtuma- ja matkailukaupunkina yritysten elinvoimaa	Yrittäjyhteistyöverkoston luominen	Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä, verkosto laadittu. Toimenpiteet käytössä	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mittari: Rakennetaan yrittäjien kanssa yhteistyöverkosto jota kaupunki koordinoi. 			
	Maaseudun vahvuuksien hyödyntäminen, erilainen kulttuuri ja tapahtumat maaseudulla			Kyllä, verkosto laadittu. Toimenpiteet käytössä
	<ul style="list-style-type: none"> • Maaseutuyrittäjien verkoston luominen ja kontaktointi 			
Asumaan Haminaan -projektin jatkaminen	Kyllä			
<ul style="list-style-type: none"> • Mittari: Nettomuutto positiivista 				
Aktiivinen maanhankinta	Kyllä, Tikkamäen osalta työ jatkuu			
<ul style="list-style-type: none"> • Mittari: Teollisuusalueiden hankintaa jatketaan uusilla alueilla 				
Tonttien jalostaminen				

	<ul style="list-style-type: none"> Mittari: koko ajan on yli 10 pienteollisuustonttia tarjolla kiinnostavilla alueilla <p>Uudenlainen tapahtumatuotanto</p> <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumat pystytään järjestämään uudella tavalla koronarajoitukset huomioiden. Jatketaan Hamina Festivals -konseptin markkinointia 		<p>Kyllä</p> <p>Kyllä, tapahtumia ei ole peruttu. Festivals-konseptin markkinointi on jatkunut</p>
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	<p>Yrittäjäverkoston luominen on aloitettu yhteistyössä Cursorin ja Haminan Yrittäjien kanssa. On perustettu yhteinen elinkeinotiimi. Maaseudun vahvuksien hyödyntäminen on käynnistynyt ensimmäisten tempausten osalta kesätapahtumien yhteydessä, työtä jatketaan syksyllä. Verkostoa on hyödynnetty laajasti maaseutupalveluiden koordinoimana. Nettomuutto on positiivinen. Teollisuusalueiden osalta hankinta keskittyi ns. Tikkamäen alueeseen. Tapahtumatuotannon osalta tapahtumia ei peruttu. Hamina Festivalsin osalta työtä jatkettu. Tulevaisuudessa tätä tullaan vielä teroittamaan.</p>		

Kumppanuuksien, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen			
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Luomme edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä rakennamme alustan yhdessä tekemiseen, edistämme seutuyhteistyötä ja kansainvälisyyttä sekä huolehdimme edunvalvonnasta	<p>Rakennetaan kansainvälistä kumppanuustoimintaa kulttuuripalvelujen tuottamista varten</p> <ul style="list-style-type: none"> Käynnistetään kulttuuriyhteistyö Viipurin kanssa vuoden 2021 aikana Luodaan rakenteita, joilla vahvistetaan hyvinvoinnin johtamista ja kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma valmistuu. Mittari Kyllä / Ei Etsivä vanhustyö käynnistyy ja toimintamallit selkeytyvät. Mittari Kyllä / Ei Hyvinvointikertomus käyttöön talousarviovalmistelua varten 2021, avuksi päätöksentekoon, toimenpiteiden kohdentamiseen ja onnistumisen arviointiin. Mittari: Käytössä / Ei käytössä 	Hyvinvointivaliokunta	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p>
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	<p>Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö ei käynnistynyt koronan takia. Hyvinvointikertomus ja sen osana ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma valmistui.</p>		

Ekologinen Hamina			
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Huolehdimme, että ekologisuus otetaan huomioon kaikessa toiminnassamme, luomme	<p>Edistetään kestävästä elämäntapaa ja kehitystä kasvatus-, koulutus- ja hyvinvointipalveluissa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekologisuuden teema on sisällytetty varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen oppiaineisiin 	<p>Kasvatus ja koulutus -valiokunta</p> <p>Hyvinvointivaliokunta</p>	Kyllä

<p>siitä uudenlaista yritys-toimintaa, toteutamme hiilineutraaliohjelman (HINKU) toimenpiteitä, edistämme puurakentamista</p> <p>HINKU = hiilineutraalikunta</p> <p>KETS = kuntien energiatehokkuussopimus</p>	<p>Haminan kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman toteutuksen aloitus mm. keskustan infraolosuhteita parantamalla</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: keskustan kävelyä ja pyöräilyä edistämiseen tähtäävien infrainvestointien määrä (eur) <p>Haminan puurakentamisen ohjelman laatiminen ja käyttöönotto</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: ohjelma laadittu Kyllä / Ei Mittari: toimenpiteet määritetty Kyllä / Ei <p>Tehdään suunnitelma Haminan kaupungin kiinteistöjen lämmitysmuotojen muuntamisesta uusiutuvalle energialle</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: suunnitelma tehty / Ei tehty 	<p>Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutusvaliokunta</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä Kyllä</p> <p>Kyllä</p>
<p>Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta</p>	<p>Kierrätystä on tehostettu kaikissa peruskouluissa yhteistyössä puhtauspalveluiden kanssa suunnitelman mukaisesti. Kävelyn ja pyöräilyn investoinneissa Mannerheimintie ei edennyt. Puurakentamisen ohjelma on valmistunut ja sitä toteutetaan. Ohjelmaa päivitetään säännöllisesti. Kiinteistöjen lämmitysmuotojen muuttaminen on toteutusvaiheessa.</p>		

Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö			
Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
<p>Henkilöstömme palvelukyky on korkea, kannustamme henkilöstöä palvelujen kehittämiseen yhteistyössä kuntalaisten kanssa, otamme palveluissa käyttöön uusia innovaatioita, hyödynnämme tekoälyn ja robotiikan mahdollisuudet ja koulutamme henkilöstöämme jatkuvasti</p>	<p>Työhyvinvointikysely / On kiva tulla töihin (asteikko 1-4, keskiarvo 3,5)</p> <p>Otetaan käyttöön digitaalisia työvälineitä tuottavuuden parantumiksi ja työn helpottamiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: uudet välineet käytössä, työntekijät kokevat työn helpottuneen. <p>Järjestetään henkilöstölle Lean-koulutus ja Lean-perusteet on omaksuttu.</p>	<p>Kaupunginhallitus Muutosjohtajat</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Ei</p>
<p>Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta</p>	<p>Työhyvinvointikysely suoritettiin koko henkilöstölle keväällä 2021. ”On kiva tulla töihin” -kysymyksen keskiarvo oli 3,3 (syksyllä 2019 keskiarvo oli 3,2, keväällä 2019 keskiarvo oli 3,3). Kysely suoritettiin uudelleen marras-joulukuussa 2021. ”On kiva tulla töihin” -kysymyksen keskiarvo oli loppuvuodesta 3,2. Keskiarvo on pysynyt lähes samana useampana vuotena.</p> <p>Uusia digitaalisia työvälineitä otettiin käyttöön Google Story -projektin johdosta. Myös valtuutetut siirtyivät käyttämään Chromebookkeja ja Google työvälineitä täysipainoisesti. Henkilöstön käyttökokemuksia Google Story -projektista on kartoitettu.</p> <p>Koronaviruspandemian johdosta henkilöstön Lean-koulutus siirrettiin vuodelle 2022.</p>		

Uudistuva ja vuorovaikutteinen johtaminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Johdamme vastuullisesti, päätöksenteomme on nopeaa ja rakentavaa, arvostamme henkilöstöämme sekä toimimme vuorovaikutuksessa kuntalaisien kanssa	Työhyvinvointikysely / Tunnen, että esimies arvostaa minua (keskiarvo yli 3) Johtajien työyksikkötapaamiset Rakennetaan yhteinen toimintamalli ja systemaattinen toimintatapa avustusten ja hankerahoituksen hakemiseen	Kaupunginhallitus (omistaja) Kaupunginjohtaja, Muutosjohtajat	Kyllä ja Ei Ei Kesken
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	<p>Työhyvinvointikysely suoritettiin koko henkilöstölle keväällä 2021. Koen, että työnantaja arvostaa henkilöstöä -kysymyksen keskiarvo oli 3,1 (syksyllä 2019 keskiarvo oli 2,7). Kysely suoritettiin uudelleen marras-joulukuussa 2021. Työnantaja arvostaa henkilöstöä -kysymyksen keskiarvo oli loppuvuodesta 2,9. Keskiarvo on hieman laskenut kevään kyselystä. Syksyllä henkilöstöä muistettiin 300 euron arvoisella hyvinvointi-, liikunta- ja kulttuuriedulla (ns. koronakorvaus).</p> <p>Koronaviruspandemian johdosta johtajien yksikkötapaamisia on jouduttu lykkäämään vuodelle 2022.</p> <p>Hanketoimintaa varten on rakennettu yhtenäistä toimintamallia koko organisaatiota varten. Hankkeet kootaan keskitetysti kaupungin intraan ja hankeprosessin kuvaus käynnistetty.</p>		

Kestävä talous ja omaisuuden hallinta

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Huolehdimme siitä, että toimintakatteen alijäämä ei ylitä verotulojen ja valtionosuuksien kasvua, käänämme lainamäärän laskuun, luovumme tarpeettomista kiinteistöistä, uudistamme palvelut vastaamaan kysyntää, pidämme veroprosentit kilpailukyisinä	Toimintakatteen alijäämän kasvu on pienempi kuin verorahoituksen kasvu Lainamäärä euroa/asukas vähenee Vuosikate/poistot %, tavoite yli 120 Rakennusten laskennallinen korjausvelka pienenee 2-3 kiinteistöä uusiokäytössä, myyty tai purettu	Kaupunginhallitus (omistaja) Kaupunkikehitysvaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutus -valiokunta Lupavaliokunta	Ei Kyllä Kyllä Kyllä Kyllä
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	<p>Toimintakate (+ 8 %) heikkeni selvästi verorahoituksen kasvua (+ 3 %) voimakkaammin, johtuen Kymsojen maksuosuuksien voimakkaasta kasvusta ja valtionosuuksien pienentymisestä (-11,7 %) valtion määräaikaisten koronaturvien päätyttyä.</p> <p>Kaupungin talousarviolainoja pystyttiin lyhentämään ennen aikaisesta lähes 7 M€. Asukaskohtainen lainamäärä pienentyi 427 euroa. Vuosikate kattoi selvästi poistot.</p> <p>Korjausvelka hieman alentunut. Aiemmin ollut 16 M€, nyt alle 16 M€.</p> <p>Sibeliuskatu 36:n toimenpiteet ovat loppusuoralla ja vanhan uimahallin osalta valmistelutyö on pitkällä. Summan koulu on uusiokäytössä, myös keskikaupungin entinen päiväkotitalo. Vallitalon osalta uusiokäytön suunnittelu on käynnissä.</p>		

Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Varmistamme asiakastarpeeseen perustuvat sote-palvelut	<p>Varmistetaan lähipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus toimenpideohjelman kuvaamalla tavalla.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: toteutunut / ei toteutunut <p>Vahvistetaan omistajaohjausta ja neuvottelumenettelyä kaupungin palvelujen varmistamiseksi ja muutosten ennakoimiseksi.</p>	Kaupunginhallitus Kaupunginjohtaja	Ei
Arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta	Kiirevastaanotto lakkautettiin. Jatkoneuvottelut kiirevastaanoton korvaamiseksi jatkuu vuoden vaihteen yli. Neuvottelu- ja yhteistyökäytäntöjä on kehitetty ja vuorovaikutusta lisätty. Talouden toteuman ja seurannan menettelyä on edellytetty kehitettävän Kymsotessa.		

Toimenpideohjelmat ja kärkihankkeet

Kärkihankkeiden avulla on kiteytetty, mitkä asiat ovat erityisen keskeisiä Haminan kaupungin strategiassa. Kärkihankkeita toteutetaan käytännössä toimenpideohjelmien avulla. Tavoitteena on saada yhä enemmän asukkaita mukaan toimenpideohjelmien suunnitteluun ja to-

Ekologinen Hamina

Ekologinen Haminan osalta työ sisältää ohjelman mukaiset toimenpiteet joita tullaan laajentamaan koskemaan entistä vahvemmin koko kaupunkiorganisaatiota. Alkuperäisenä tavoitteena oli, että toteutuksessa huomioidaan erityisesti tapahtumatuotannon rooli vuonna 2021. Koronaviruksen aiheuttamien tapahtumien siirtämisten vuoksi tätä ei voida toteuttaa. Pääpainopiste on kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa sekä kaukolämpöön siirtymisessä.

Kiinteistöohjelma

Ohjelman yhtenä tavoitteena on luopua kaupungin omistuksessa olevista, kaupungille tarpeettomista kiinteistöistä. Näiden kiinteistöjen osalta on laadittu toimialoitain kiinteistökohtaisesti luovutustapa (myyminen tai purkaminen) ja ohjelman toimeenpano vastuuhenkilöineen. Kiinteistöohjelman päivityskierros on käynnissä. Toimenpiteitä purkamisen osalta on tehty Sibeliuskatu 36:n, Myllyhovin sekä entisen Keskikaupungin päiväkodin

Kumppanuusohjelma

Osallisuussuunnitelma osana kumppanuusohjelmaa valmistui 2021. Ohjelmassa määritellään ne toimenpiteet ja

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma

Haminan kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yhtenevä Kymenlaakson kuntien, Kymsoten ja järjestöjen LAPE-yhteistyönä kokoaman alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kanssa. Haminan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma edistää käytännön tasolla lasten, nuorten ja samalla lapsiperheiden hyvinvointia. Kyseiseen ohjelmaan kuuluvat erityisesti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukion ja nuorisopalveluiden palvelut.

teuttamiseen. Kaikki kaupungin ohjelmat linkittyvät toisiinsa ja ohjelmien avulla tuotetaan palveluja ja toimintaa yhdessä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa kaikkia Haminan asukkaita varten.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteuttaminen on alkanut ja tähän on saatu valtiolta avustusta.

Ohjelman tavoitteet taloussuunnitelmavuosille on todettu luvussa Kaupunkistrategian toimeenpano.

osalta. Jatkokehityssuunnitelmia sekä toimenpiteitä on tehty mm. Husulan varikon, keskuskoulun sekä Vallitalon osalta.

Osa kiinteistöistä joudutaan purkamaan tai luovuttamaan alle tasearvojen.

keinot, joilla kuntalaiset voivat osallistua kaupungin kehittämiseen ja, joiden kautta yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus vahvistuvat.

Nuorten hyvinvointiohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa ovat haminalaiset nuoret mukana. Myös kansalaisopiston kurssi- ja kerhotoiminta on osa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma linkittyy sähköiseen hyvinvointikertomukseen, jonka avulla kootaan tietoa Haminan asukkaiden hyvinvoinnin kehittymisestä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa Haminan mallia, minkä avulla Haminan kaupungin ja kumppaneiden toiminta on koottu kokonaisuudeksi.

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma valmistui osana alueellista hyvinvointisuunnitelmaa. Valmistelu tehtiin yhteistyössä vanhusneuvoston, yhdistysten ja Kymsoten kanssa.

Kilpailukyky- ja kasvuohjelma

Voimassa olevan kaupunkistrategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen. Tämän strategisen tavoitteen toteuttamiseksi on laadittu kilpailukyky - ja kasvuohjelma. Ohjelman täytäntöönpanosta vastaa muutosjohtaja.

Ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat uusien työpaikkojen syntyminen, väestön vähenemisen pysäyttäminen, elinvoiman ja kaupungin vetovoiman kasvattaminen, maailmanluokan pikkukaupungin brändin vahvistaminen, koulutuksen ja osaamisen kehittäminen sekä sijaintiedun hyödyntäminen.

Ohjelmassa on valittu kuusi keskeistä toimenpidekokonaisuutta:

1. Satamasidonaisen teollisuusalueen kehittäminen ja toteuttaminen
2. Kaupungissa sijaitsevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen
3. Tervasaaren alueen toteuttaminen
4. Kaupunkikeskustan kehittäminen
5. Matkailuun panostaminen
6. Seudun sijaintiedun hyödyntäminen

Merellinen, monien mahdollisuuksien Tervasaari – älykästä asumista ja rentoa vapaa-aikaa

Yhdeksi kaupunkistrategiaa toteuttavaksi kärkihankkeeksi on valittu Tervasaaren alueen kehittäminen. Hankkeesta vastaa vetovoimaisen Haminan muutosjohtaja.

Hankkeen avulla toteutetaan keskustan alueelle uusi, merellinen kaupunginosa. Alueen tulevaa vetovoimaa synnytetään mm. luomalla uusi keskeinen Oolannipuisto, uusimalla vanhat satamalaiturit ja mahdollistamalla viihtyisät ja toimivat vapaa-ajan palvelut kahviloihin, ravintoloihin sekä monipuolisine venepalveluineen.

Alueen markkinointia suunnataan myös pääkaupunkiseudulle.

Alueen kerrostalotuotannon osalta ensimmäinen hanke on valmistunut. Kysyntä tonteista on ollut vilkasta.

Yhteisö- ja senioriasumiseen soveltuvasta hankekokonaisuudesta on käynnistetty oma toimenpidekokonaisuutensa, jonka avulla on saatu kontaktoitua asiasta kiinnostuneita investoreja.

Hyvät eväät elämään – kasvatamme, koulutamme ja välitämme

Moniammatillista yhteistyötä on parannettu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukion, oppilas- ja opiskelijahuollon, nuorisopalveluiden, kansalaisopiston ja ulkoisten kumppaneiden välillä. Keskinäistä yhteistyötä on lisätty mm. eri toimijoiden yhteisen hanketoiminnan avulla. Haminan kaupunkiorganisaation ulkopuolisia kes-

keisiä yhteistyökumppaneita ovat mm. Kymsoten eri yksiköt, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Kaakonkulman 4H-yhdistys. Pedagogiikan uudistaminen on jatkunut positiivisen pedagogiikan toimintatapojen käyttöönotolla ja digitaalisten työkalujen avulla.

Teemme parempaa kotikaupunkia – yhdessä

Vuonna 2021 osallisuutta ja hyvinvointia on edistetty monin tavoin. Valmistunut osallisuussuunnitelma varmistaa jatkossa systemaattisen osallisuuden edistämisen kaupungissa. Yhteistyössä syntynyt Järjestöyhteistyömalli vahvistaa ja suuntaa kaupungin ja järjestöjen välistä hyvinvointityötä.

Vuonna 2021 käynnistyi ympäristöministeriön hanke senioriasumisen kehittämiseksi osallistamalla taloyhtiöitä

Kohtaamisia ympyröiden ytimessä – elävä kaupunkikeskusta

Yhdeksi kaupunkistrategiaa toteuttavaksi kärkihankkeeksi on valittu keskustan kehittäminen. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on keskustan elävyyden ja viihtyisyyden parantaminen. Hankkeen osalta on valittu neljä keskeistä toimenpidekokonaisuutta.

Tapahtumakaupungin roolin vahvistamisessa keskeisiä toimenpiteitä ovat uudet laajoja ihmismääriä houkuttelevat tapahtumat, tapahtuma -areenan kehittäminen Linnoituksen alueelle laajemmin hyödyntäen mm. urheilukentän, pesäpallokentän ja vallien muodostamaa aluetta ja yhtenä toimenpiteenä Hamina Festivals -toimenpideohjelman luominen.

Toisena keskeisenä toimenpidekokonaisuutena on sujuvan arjen ja turvallisuuden varmistaminen. Siihen liittyviä toimenpiteitä ovat kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja pysäköinnin järjestäminen keskusta -alueella. Pysäköinnin valvonnasta kaupungin toimesta on luovuttu.

turvallisen ja toimintakykyä edistävän asumisen parantamiseksi.

Ensimmäinen Haminan hyvinvointikertomus valmistui työkaluksi työ- ja toimintakyvyn yhteiseen edistämiseen.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma on valmistunut.

Kolmantena toimenpiteenä on keskustan viihtyisyyden parantaminen. Siihen liittyviä toimenpiteitä ovat Kesäpuiston uudistaminen, kauppatorin edelleen kehittäminen sekä kaupunkikuvaan keskeisesti vaikuttavien kiinteistöjen kehittäminen. Näistä hankkeista on edennyt suunnitellusti Kesäpuiston uudistamiseen liittyvä suunnittelu. Tavoitteena on, että toteutus alkaa vuonna 2023.

Neljäntenä toimenpiteenä ovat keskustan elävyyden ja vetovoiman kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Linnoituksen Uimahalli/Spaan edelleen kehittämiseksi on tarkoitus toteuttaa ulkouima -allas porealtaineen sekä viihtyisä oleskeluterassi. Ulkoallas on valmistunut 2021.

Käyttötalouden toteutuminen

Strategisen johtamisen palvelualue

Toimielin	KAUPUNGINVALTUUSTO
Tulosalue	Kaupunginvaltuusto
Tulosyksiköt	Kaupunginvaltuusto
Tehtävä	Kaupunginvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa myös muille toimielimille.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
I20 Kaupunginvaltuusto						
Toimintamenot	-163 437	-183 300	0	-183 300	-208 386	25 086
Henkilöstömenot	-124 109	-133 000		-133 000	-176 172	43 172
Palvelujen ostot	-13 617	-41 400		-41 400	-25 329	-16 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 254	-8 500		-8 500	-2 863	-5 637
Muut toimintamenot	-457	-400		-400	-4 021	3 621
Toimintakate	-163 437	-183 300	0	-183 300	-208 386	25 086
Toimintakate €/asukas	-8,22	-9,30		-9,30	-10,58	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-55 990	-36 500		-36 500	-36 500	0
Suunnitelmapoistot	-12 895	-7 700		-7 700	-7 872	172
Yhteensä	-232 322	-227 500	0	-227 500	-252 758	25 258

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa varattu määräraha valtuustolle sisältää mm. valtuuston kokoukset, valtuuston iltakoulut ja valtuustoryhmien neuvottelukunnan toiminnan.

Vuonna 2021 jatkettiin sähköisiä kokouksia ja iltakouluja, joihin jo vuonna 2020 totuttiin koronaviruspandemian johdosta. Valtuuston kokouksia pidettiin yhdeksän. Osa sähköisesti, osa fyysisesti. Sähköisiä kokouksia kuntalaiset pystyivät seuraamaan Youtuben kautta. Valtuuston sähköisillä kokouksilla on ollut vaihtelevasti seuraajia, mutta kuitenkin selvästi enemmän kuin fyysisillä kokouksilla Raatihuoneella.

Huhtikuussa 2021 piti järjestää kuntavaalit, mutta niiden järjestäminen siirtyi kesäkuulle koronaviruspandemian johdosta, mikä siirsi myös valtuustokauden vaihtumisen elokuulle. Uuden valtuustokauden ensimmäinen valtuuston kokous pidettiin poikkeuksellisessa ja historiallisessa paikassa: Hamina Bastionissa. Seuraaja oli kokouksessa normaalia fyysistä kokousta enemmän ja poikkeuksellinen kokouspaikka sai myös medianäkyvyyttä. Osa syksyn 2021 kokouksista pidettiin Vehkalahtisalissa.

Iltakouluja pidettiin yhtä lailla sähköisesti tai fyysisesti Vehkalahtisalissa. Iltakouluissa yhtenä kestoaiheena vuonna 2021 oli Kymsojen toiminta ja talous.

Keväällä 2021 valtuusto käsitteli myös valtuustotyön arviointikyselyn tuloksia ja valmistautui valtuustokauden vaihtumiseen päivittämällä mm. hallintosäännön ja konserniohjeen.

Kulunut vuosi sisälsi valtuustokauden vaihtumisen, mikä osaltaan näkyy kustannuksissa. Myös valtuuston sisäiseen toimintaan vaikuttaa aina myös valtuustokauden vaihtuminen. Kesällä luottamushenkilöt saivat uudet Chromebookit ja siirtyivät käyttämään täysimääräisesti Googlen työkaluja, joihin olivat jo osittain tottuneet sähköisten kokouksien myötä. Syksyllä 2021 järjestettiin koulutuksia ja mm. organisaation sekä tytäryhtiöiden esittelyt. Lisäksi luottamushenkilöille otettiin käyttöön Kuntaliiton uusi Kuntapäätjäpalvelu.

Tehtävä

Kuntalain mukaisen tarkastuksen järjestäminen, kunnanvaltuuston päätettävien tarkastusta koskevien asioiden valmistelu, valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi sekä tilintarkastus.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
121 Tarkastustoimi						
Toimintatulot	0	0		0	0	0
Toimintamenot	-34 688	-50 000	0	-49 900	-32 095	-17 805
Henkilöstömenot	-12 329	-17 500		-17 500	-12 699	-4 801
Palvelujen ostot	-22 347	-32 400		-32 400	-19 396	-13 004
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0
Avustukset						0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5					0
Muut toimintamenot	-7	-100				0
Toimintakate	-34 688	-50 000	0	-49 900	-32 095	-17 805
Toimintakate €/asukas	-1,75	-2,54		-2,53	-1,63	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 033	-2 800		-2 800	-2 800	0
Suunnitelmapoistot						
Yhteensä	-35 721	-52 800	0	-52 700	-34 895	-17 805

Talousarvion toteutuminen

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Auditor Oy. Tilintarkastuspalvelujen ostoon on tehty määräraha-varaus vuosittain 37 tarkastuspäivään. Tarkastuslautakunta kokoontui kymmenen kertaa, joista seitsemän kokousta järjestettiin sähköisesti koronapandemiasta johtuen.

Tarkastuslautakunnan työohjelman mukaisesti tarkastuslautakunnan kokouksiin on kutsuttu kaupungin eri päävastuualueilta johtavia viranhaltijoita ja muuta henkilökuntaa selvittämään omien toimialojensa toimintaa ja sitä, millä toimenpiteillä ja missä määrin valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tai ovat toteutumassa.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arvioinnin työohjelman mukaisesti kokouksissa kuultiin ajankohtaisten asioiden ja talouskatsausten lisäksi mm. koronakatsauksia

palvelualueilta ja osallisuusjohtaja kaupungin sote-yhteys-henkilön ominaisuudessa kävi kertomassa Kymsoten tilannekatsauksia mm. palvelusopimuksen neuvotteluiden osalta.

Kuultiin myös tapahtumatuotannon katsaus ajankohtaisista asioista ja koronan vaikutuksista tapahtumatuotantoon.

Hallintojohtaja järjesti koulutuksen kokoushallinnasta uudelle tarkastuslautakunnalle ja tarkastuslautakunta osallistui BDO Oy:n järjestämään koulutustilaisuuteen yhdessä Virolahden ja Miehikkälän tarkastuslautakuntien kanssa.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Strateginen johtaminen
Tulosyksiköt	Konsernijohto, Yleinen hallinto ja edunvalvontatehtävät
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Tehtävä Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

KEHITTÄMINEN

Kaupunginhallitus jatkoi kaupunginvaltuuston tapaan sähköisiä kokouksia vuonna 2021. Koronaviruspandemia ei muuten vaikuttanut kaupunginhallituksen toimintaan. Kuntavaalit ja valtuustokauden vaihtuminen vaikuttivat siihen, että kaupunginhallituksen puheenjohtajisto vaihtui kesken vuoden ja kaupunginhallituksen sisäinen toiminta muuttui.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
I23 Strateginen johtaminen						
Toimintatulot	84 137	41 000		41 000	41 056	56
Myyntituotot	7 412	41 000		41 000	1 930	-39 070
Tuet ja avustukset	3 998					0
Muut toimintatuotot	72 727				39 126	39 126
Toimintamenot	-4 862 729	-5 671 000	0	-5 671 000	-5 900 605	229 605
Henkilöstömenot	-498 848	-666 300		-666 300	-678 628	12 328
Palvelujen ostot	-3 997 525	-4 702 600		-4 702 600	-4 977 329	274 729
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 855	-25 300		-25 300	-34 003	8 703
Avustukset	-72 023	0		0	-25 000	25 000
Muut toimintamenot	-262 478	-276 800		-276 800	-185 645	-91 155
Toimintakate	-4 778 592	-5 630 000	0	-5 630 000	-5 859 550	229 550
Toimintakate €/asukas	-240,41	-285,76		-285,76	-297,41	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-59 380	881 500		881 500	881 500	0
Suunnitelmapoistot	-9 514	-23 000		-23 000	-22 665	-335
Yhteensä	-4 847 486	-4 771 500	0	-4 771 500	-5 000 714	229 214

Talousarvion toteutuminen

Toimintamenoihin sisältyy pelastustoimen yhteistyökustannukset 2,7 miljoonaa euroa, osuus verotuskustannuksiin 0,5 miljoonaa euroa, Kymenlaakson Liiton jäsenmaksu 0,3 miljoonaa euroa, Kuntaliiton jäsenmaksu 0,1 miljoonaa euroa sekä kauppakamarin jäsenmaksu.

Syksyllä 2021 kaupungin työntekijät saivat 300 euron arvoisen koronakorvauksen (Epassi) käytettäväksi liikuntaan, kulttuuriin ja hyvinvointiin. Kyseiset kustannukset näkyvät kaupunginhallituksen kustannuspaikalla ns. koronakustannuksina.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Kymsote-kuntayhtymäosuudet
Tulosyksiköt	Sote-kuntayhtymäosuudet
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Tehtävä Kaupunginhallitus vastaa sosiaali- ja terveystalouden palvelusopimuksesta sekä sopimuksen seurannasta ja arvioinnista.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
I26 Sote-kuntayhtymäosuudet						
Toimintatulot	7 819	0	0	0	1 088	1 088
Myyntituotot	6 532				787	787
Maksutuotot	302				300	300
Tuet ja avustukset	985					0
Muut toimintatuotot	0					0
Toimintamenot	-82 958 902	-80 850 000	-7 350 000	-88 200 000	-88 478 462	278 462
Henkilöstömenot	-2 267				1 637	-1 637
Palvelujen ostot	-82 868 704	-80 650 000	-7 350 000	-88 000 000	-88 357 285	357 285
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0					0
Avustukset	-94 513	-200 000		-200 000	-125 889	-74 111
Muut toimintamenot	6 582				3 074	-3 074
Toimintakate	-82 951 083	-80 850 000	-7 350 000	-88 200 000	-88 477 375	277 375
Toimintakate €/asukas	-4173,22	-4103,64		-4476,70	-4 490,78	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät						
Suunnitelmapoistot	0				0	0
Yhteensä	-82 951 083	-80 850 000	-7 350 000	-88 200 000	-88 477 375	277 375

Talousarvion toteutuminen

Määrärahaan sisältyy Sote-kuntayhtymän maksuosuuksien lisäksi myös sote-avustukset.

Määrärahaa kasvatettiin 7,4 miljoonalla eurolla osavuosisikatsauksien yhteydessä. Lopulta määräraha ylittyi 0,3 miljoonalla eurolla, sillä Kymsoten maksuosuudet ylittivät alkuperäisen palvelusopimuksen peräti 10 miljoonalla eurolla. Vuoden 2020 tilinpäätökseen Kymsoten kertyneestä alijäämästä kirjattua pakollista varausta pysytettiin tilikaudella tulouttamaan 1,2 miljoonaa euroa.

Jäsenkunnat valtuuttivat vuonna 2021 Kymsoten hakemaan valtion myöntämän avustuksen koronasta aiheutuneisiin välittömiin kustannuksiin sekä myös asukaskohdittaisen kunnille tarkoitetun avustuksen. Näiden yhteismäärä nousi noin 30 miljoonaan euroon ja lopulta Kymsoten tulos päättyi 5,9 miljoonaa ylijäämäiseksi. Kymsoten tulosta arvioitaessa on syytä muistaa, että kuntayhtymän saamien korona-avustusten lisäksi kuntien maksuosuudet ylittivät yhteensä vuoden 2021 palvelusopimukset lähes 60 miljoonalla eurolla!

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Johdon asiantuntijapalvelut
Tulosyksiköt	Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Talouspalvelut, Vaalit
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Hallintojohtaja ja talousjohtaja
Tehtävä	Tukea demokraattista päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista johtamista, huolehtia kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, luoda yhteistyössä palvelu-alueiden kanssa edellytyksiä sille, että kaupunkilaisille tuotettavat palvelut ovat vaikuttavia, tehokkaita ja taloudellisia sekä tuottaa palvelualueille hallinto-, talous-, henkilöstö-, omistajaohjaus-, viestintä- ja ICT-palveluita.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa palvelee sekä sisäisiä että ulkoisia asiakkaita. Kaupungintalon asiointipalvelu Rinkeli ja kirjaamo ovat osa hallintopalveluita. Hallintopalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea luottamushenkilötoimintaa, avustaa viranhaltijoita, huolehtia kaupungin asiakirjahallinnosta sekä tarjota asiakaslähtöistä ja korkealaatuaista asiakaspalvelua ulkoisille sekä sisäisille asiakkaille.

Koronaviruspandemia vaikutti osaltaan edelleen hallintopalveluiden toimintaan, kun kuntalain mukaisia kokouksia pidettiin pääsääntöisesti sähköisesti vuoden 2021 aikana. Sähköisten palveluiden ja työkalujen rooli on viime vuosina korostunut merkittävästi hallintopalveluiden toiminnassa.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut muodostuvat henkilöstöhallinnon palveluista sekä palkanlaskennasta. Henkilöstöpalveluilla on ollut olennainen rooli henkilöstölle kohdennetussa koronaviestinnässä ja ohjeistuksien antamisessa.

Loppuvuodesta 2020 otettiin käyttöön uusi palkkajärjestelmä Populus, jonka käyttöönoton voidaan sanoa jatkuneen vielä vuoden 2021 aikana. Käyttöönotto sujui lähtökohtaisesti hyvin eikä ongelmat sinänsä näy loppukäyttäjälle, mutta palkkalaskenta on saanut ratkoa monia mm. tulorekisteriin ja raportointiin liittyviä ongelmia.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden keskeinen tehtävä on tuottaa tietoa kaupungin eri tulosalueiden toiminnan tuloksellisuuden arvioimiseksi ja päätöksenteon tueksi. Kaupunkikonsernin seuranta, talouden ohjaus ja yhteistyön merkitys konserniyhtiöiden johdon kanssa korostuu jatkossa entisestään.

Kymsoten talouden seuranta sekä kaupungin maksuosuuksien ennakoiminen ja oikeellisuuden varmistaminen on talouspalveluiden keskeinen tehtävä vielä vuoden

Kesäkuussa 2021 (alun perin huhtikuussa) järjestettiin kuntavaalit, mikä vaikutti suuresti hallintopalveluiden toimintaan. Ensin vaaleihin valmistautumisena ja vaalien järjestämisenä ja sen jälkeen asianhallinta- ja kokoushallintajärjestelmän tietojen päivityksenä ja uusien luottamushenkilöiden ja toimielinten perehdyttämisenä.

Vuosi 2021 oli poikkeuksellisen rankka vuosi hallintopalveluille, jonka henkilöstöresurssit ovat hyvin tiukat. Osaaminen hallintopalveluissa on onneksi erittäin hyvällä tasolla.

Verkkopalkkalaskelma, joka on kustannustehokkaampi ja ekologisempi vaihtoehto, on toiminut moitteettomasti eikä negatiivista palautetta ole tullut.

Henkilöstöpalveluiden henkilöstöresursseja lisättiin määräaikaisesti vuoden 2021 aikana. Lisäys on ollut tarpeellinen. Henkilöstöllä sekä erityisesti esimiehillä on tarvetta laadukkaille henkilöstö- ja palkkahallinnon palveluille.

2022 osalta. Hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen siirtyvien ja toisaalta kuntiin jäävien tehtävien ja niiden kustannusten seuranta ja raportointi osana uudistusta on kaupungin tulevan rahoituspohjan oikeellisuuden kannalta äärettömän tärkeää. Myös talousvaikutusten vaikutusten ennakoiminen ja oikeellisuuden varmistaminen sekä kaupungin rahoituspohjan riittävyyden varmistaminen ovat talouspalveluiden keskeinen tehtävä.

Valtakunnallinen Kuntatieto -ohjelman ja tilastoinnin valmistelu työllistää edelleen ja myös suunnitelmavuosina huomattavasti. Ohjelmassa edistetään tietojen tuotantoa ja raportointia niin, että tiedot ovat oikeaan aikaan

ja avoimesti sekä riittävän kattavasti ja vertailukelpoisesti valtion viranomaisten ja kuntien käytettävissä. Hanke edellyttää muutoksia mm. kaupungin kirjanpitojärjestelmiin.

KEHITTÄMINEN

Sisäisen kehittäjäverkoston toiminta hiljeni vuodeksi 2021 koronaviruspandemian johdosta. Vuoden 2021 lopulla sitä käytiin herättelemään ja suunnittelemaan jatkoa vuodelle 2022.

Sähköisten toimintatapojen ja työkalujen käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Etätyö jatkui samalla tasolla kuin vuonna 2020. Työntekijät ovat olleet

tyytyväisiä etätyöhön ja toimivat laitteet ja sähköiset työkalut tukevat etätyön tekemistä.

Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa edistettiin ja se jatkuu vielä suunnitelmavuosina.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
128 Johdon asiantuntijapalvelut						
Toimintatulot	196 603	165 000	0	165 000	199 847	34 847
Myyntituotot	76 006	34 000		34 000	37 926	3 926
Maksutuotot	0	0		0	0	0
Tuet ja avustukset	106 239	113 000		113 000	133 581	20 581
Muut toimintatuotot	14 358	18 000		18 000	28 340	10 340
Toimintamenot	-4 594 293	-3 510 200	0	-3 510 200	-3 378 398	-131 802
Henkilöstömenot	-2 692 345	-2 632 000		-2 632 000	-2 608 516	-23 484
Palvelujen ostot	-1 532 500	-668 500		-668 500	-581 761	-86 739
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 381	-20 600		-20 600	-14 921	-5 679
Avustukset	-3 000	-3 000		-3 000	-3 000	0
Muut toimintamenot	-350 067	-186 100		-186 100	-170 200	-15 900
Toimintakate	-4 397 690	-3 345 200	0	-3 345 200	-3 178 550	-166 650
Toimintakate €/asukas	-221,25	-169,79		-169,79	-161,33	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	3 051 516	1 496 200		1 496 200	1 496 300	100
Suunnitelmapoistot	-33 791	-14 300		-14 300	-24 568	-10 268
Yhteensä	-1 379 965	-1 863 300	0	-1 863 300	-1 706 819	-156 481

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
STRATEGINEN JOHTAMINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	288 559	206 000	0	206 000	241 990	35 990
Myyntituotot	89 950	75 000	0	75 000	40 644	-34 356
Maksutuotot	302	0	0	0	300	300
Tuet ja avustukset	111 222	113 000	0	113 000	133 581	20 581
Muut toimintatuotot	87 085	18 000	0	18 000	67 466	49 466
Toimintamenot	-92 614 048	-90 264 500	-7 350 000	-97 614 500	-97 997 946	383 546
Henkilöstömenot	-3 329 897	-3 448 800	0	-3 448 800	-3 474 379	25 579
Palvelujen ostot	-88 434 694	-86 094 900	-7 350 000	-93 444 900	-93 961 099	516 199
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 495	-54 400	0	-54 400	-51 787	-2 613
Avustukset	-169 536	-203 000	0	-203 000	-153 889	-49 111
Muut toimintamenot	-606 426	-463 400	0	-463 400	-356 792	-106 508
Toimintakate	-92 325 489	-90 058 500	-7 350 000	-97 408 500	-97 755 955	347 555
Toimintakate €/asukas	-4313,02	-4571,03		-4944,09	-4 961,73	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	2 935 113	2 338 400	0	2 338 400	2 338 500	100
Suunnitelmapoistot	-56 200	-45 000	0	-45 000	-55 105	10 105
Yhteensä	-89 446 576	-87 765 100	-7 350 000	-95 115 100	-95 472 560	-357 460

Hyvinvoiva haminalainen palvelualue

Toimielin	KASVATUS JA KOULUTUS -VALIOKUNTA
Tulosalue	Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Tulosyksiköt	Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki, Opetus- ja nuorisopalvelut, Varhaiskasvatus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Muutosjohtaja
Tehtävä	Lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeiden mukaiset, monipuoliset ja laadukkaat palvelut. Palvelukokonaisuudessa on sekä ennaltaehkäiseviä että lakisääteisiä palveluja. Keskeisenä periaatteena on lapsen ja vanhemmuuden arvostaminen ja hyvän lapsuuden sekä nuoruuden luominen yhteistyössä vanhempien kanssa. Toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja sitä arvioidaan jatkuvasti. Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen yksilön ja eri väestöryhmien tarpeet huomioidaan ottaen. Toiminnan painopisteinä ovat laadukas opetus, yhteisöllisyys, turvallisuus, hyvinvointi ja kiireettömyys.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki

Varhaiskasvatuksen kysyntään vaikuttavat syntyvyyden lisäksi perheiden valinnat, muuttoliikkeen suunta ja valtakunnalliset linjaukset mm. asiakasmaksujen osalta. Perheiden valinnat vaikuttavat myös yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen osuuteen sekä kotihoidon tuen ja Hamina-lisän käyttöön.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen tuen toteutumisen varmistaa riittävä, sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö. Vuoden alussa vahvistettiin lähiesimiehiyyttä lisäämällä varhaiskasvatustyöyksiköiden johtajia ja samalla luovuttiin tiimivastaava-mallista. Uusi malli on osoittautunut toimivaksi ja käynnistynyt hyvin. Esimiestyötä kehitetään ja yhtenäistetään edelleen mm. esimiehille järjestettävien valmennusten avulla.

Henkilökuntaa on vakinaistettu ja avoimet varhaiskasvatuksen opettajan toimet on saatu täytettyä pätevillä henkilöillä. Varhaiskasvatukseen ja alkuopetukseen on rekrytoitu kuraattori vastaamaan lisääntyneeseen tuen tarpeeseen, tukemaan lasten siirtymävaihetta varhaiskasvatuksesta esikouluun ja esikoulusta perusopetukseen ja osaltaan kehittämään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä. Opiskeluholton yhteisöllisen työn osuutta on pyritty lisäämään ja yhteistyötä koulujen ja nuorisopalveluiden kanssa on kehitetty. Toisen asteen psykologia ei ole saatu rekrytoitua loppuvuonna, tutkimuksia on tehty ostopalveluna.

Varhaiskasvatuksessa on ollut käynnissä useampi hanke. Positiivisen diskriminaation edistäminen -hankkeen tavoitteena on ollut monikielisuuden- ja kulttuurisuuden

osaamisen vahvistaminen, monikielisten perheiden tukeminen ja palveluohjaus. Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen varhaiskasvatuksessa -hankkeen tavoitteena on kehittää pihaliikunnan pedagogiikkaa toiminnallisen oppimisen painotuksella. Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen-hanke on tuonut digivälineet osaksi varhaiskasvatuksen arkea sekä luonto- ja lähiympäristökasvatusta. Tavoitteena on ollut myös henkilöstön digiosaamisen ja lasten osallisuuden lisääminen sekä esteettömän viestinnän menetelmien vahvistaminen.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet sekä laadun kehittäminen-hanke on vahvistanut suomi toisena kielenä opetusta sekä kielellisten erojen tasoittamista ennen esiopetusvuotta.

Mielenterveysosaamisen vahvistamiseen kunnissa tärkeä Mito-hanke on vahvistanut positiivista pedagogiikkaa, mielenterveysosaamista ja edistänyt hyvinvointia lisääviä käytäntöjä.

Hankerahaa on saatu opiskeluholtoon kuraattori- ja psykologipalvelujen vahvistamiseen sekä Googlelta Chromebookkien hankintaan.

Hamina valikoitui mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun. Kokeiluryhmä toimii Pyhällön päiväkodissa ja sen piiriin kuuluu kaksi lasta. Verrokiryhmänä on 5-vuotiaiden ryhmä Neuvottoman päiväkodissa. Kevään aikana valmisteltiin paikallinen kaksivuotisen esiopetuskokeilun opetussuunnitelma.

Opetus- ja nuorisopalvelut

Koronatilanne on vaikuttanut perusopetuksen arkeen terveysturvallisuustoimenpiteiden korostumisena ja koronakaranteeneista johtuvien poikkeusjärjestelyjen organisoimisena. Opetushenkilöstön joustava asenne on mahdollistanut erilaisten oppimistilanteiden onnistumisen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hanke, Mielenveysosaamisen lisääntyminen, käynnistyi alkuvuodesta. Hankkeen avulla toteutettiin yhteisiä koulutuksia kasvatus- ja koulutuspalvelun henkilöstölle, kuten mielenveyden ensiapu, tunnetaitojen vahvistaminen, kiusaamisen ehkäisy sekä psyykinen, fyysinen ja pedagoginen turvallisuus. Lisäksi toimintayksikkö- ja koulukohtaisia tilaisuuksia järjestettiin kiusaamisen ehkäisyyn liittyvien menetelmien käyttöönottoa varten. Hankkeen avulla käynnistyi myös kaksi Nepsy- koulutusta neuropsykiatrisia haasteita omaavien lasten kohtaamiseen, joista toinen valmistaa opiskelijat tutkinnon suorittamisen kautta Nepsy- valmentajiksi.

Positiivisen pedagogiikan toimintatapoja on otettu perusopetuksessa käyttöön vaihteittain eri kouluilla. Hyviksi koettuja käytänteitä on jaettu yhteisissä tilaisuuksissa ja yhteistä toimintamallia on hiottu.

Digitaalisen ePassin käyttöönottoa kouluilla on laajennettu ja sen käyttöönottoon on tarjottu tukea. ePassin tavoitteena on, että kaikilla Haminan koululaisilla on ikätasoonsa nähden riittävät ja yhtäläiset valmiudet tieto- ja viestintätekniikan käytössä.

Digitorttoiminta on vakiintunut hanketoiminnasta perustoiminnaksi.

Perusopetuksessa toiminnan kehittämishankkeita on jouduttu rytmittämään ja myös siirtämään koronatilanteen vuoksi, jotta ensimmäiseksi on varmistettu koulujen arjen mahdollisimman sujuva toiminta.

Koulunuorisotyötä on vahvistettu ja lisätty nuorisopalveluiden organisaatiomuutoksen jatkumona ja hankeavustusten avulla. Nuorisopalveluissa on toiminut kaksi hanketyöntekijää kevästä 2021 alkaen.

Koulunuorisotyöhön satsataan edelleen vuosina 2021-2022 samoin kuin nuorten kesätoimintaan, jota järjestettiin nuorille ja nuorten kanssa pitkin kesää 2021. Myös

nuorten harrastus- ja muuta toimintaa, mm. liikkuvaa nuorisotoimintaa on lisätty nupa-paku -toiminnan avulla. Syksyllä 2021 Aseman lapset ry:n kanssa yhteistyönä toteutettiin Wauto-toiminnan kokeilu.

Nuorisotyötä tehdään yhdessä kumppaneiden kanssa harrastustoiminnan, erityisesti ehkäisevän päihdetyön ja etsivän nuorisotyön toteuttamiseksi. Nuorisotyön keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Ekamin Rannikkopajat ja Kaakonkulman 4H-yhdistys.

Nuoret ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, minkä mukaisesti nuorten osallistumista tapahtumien ja toiminnan järjestämiseen jatketaan ja lisätään opetus- ja kulttuuriministeriön linjaamien nuorten osallisuuskriteerien mukaisesti. Nuoret ovat olleet mukana Haminan mopo- ja pyörätupatoiminnan suunnittelussa ja käynnistämässä.

Haminan lukiossa kansainvälisyys, suomenkielisten opintojen tarjoaminen jatkossa myös ulkomaalaisille, korkeakoulu- ja muu oppilaitosyhteistyö ja kehittämistyö hankkeiden avulla jatkuu. Kumppaniyhteistyössä on kuitenkin keskeisintä ollut kevään 2021 aikana kaksoistutkintoyhteistyön ja ratsastuspainotteisen lukiokoulutuksen rakentaminen yhdessä Harjun oppimiskeskuksen kanssa. Linja aloittaa toimintansa elokuussa 2022 ja sinne voi hakea yhteishaussa kevään 2022 aikana.

Myös verkkopedagogiikan kehittämistä jatketaan lukiossa koronatilanteen mahdollistamalla tavalla.

Lukion opiskeluhuollon palveluja saatiin vahvistettua hankerahalla palkkaamalla yksi määräaikainen kuraattori. Toisen asteen psykologia ei saatu rekrytoitua. Tutkimuksia on hankittu ostopalveluna.

Oppivelvollisuuden laajeneminen toiselle asteelle astui voimaan elokuussa. Oppivelvollisuuslain muutoksen seurauksena perusopetukseen palkattiin määräaikainen opinto-ohjaaja hoitamaan uusia tehtäviä.

Ekamin johdolla seudullisen yhteistyöryhmän kehitti uuden oppivelvollisuuslain mukaisen toimintamallin, joka valmistui keväällä. Haminan ohjaus- ja valvontavastuun toimintamalli täsmentyi syksyllä. Haminan lukion kohdalla lain vaatimat muutokset saatiin toteutumaan ongelmitta.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toimintaa on vahvistettu tallenne- ja verkkokursseja lisäämällä sekä kurssien sisältöjä uudistamalla. Etäopetukseen siirtymisen mahdollisuus ennakoitiin ja sen tullessa ajankohtaiseksi opettajilla oli valmius jatkaa kurssit loppuun verkkokursseina. Koronatilanteen takia myös kesäkurssit toteutettiin verkkokursseina.

Kansalaisopiston kursseilla opiskeli 3611 opiskelijaa, joka on noin neljänneksen enemmän kuin edellisenä vuotena. Verkko- ja tallennekurssit toivat kansalaisopistoon lisää uusia opiskelijoita yli kaupunki- rajojen, eri puolilta Suomea.

Suurilta tulonmenetyksiltä vältyttiin, vaikka osa iäkkäimmistä kurssilaisista keskeytti opiskelunsa etäopetukseen

KEHITTÄMINEN

Kasvatus ja koulutuspalveluita on kehitetty yhteistyötä ja ratkaisukeskeistä toimintatapaa edistäen.

Johtamisen kehittäminen on alkanut varhaiskasvatuksen johtamisen prosesseista. Yhteistyötä on lisätty varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhdyspinnoilla rakentamalla yhteisesti sovittuja käytänteitä ja toimintatapoja. Positiivisista pedagogiikkaa on vahvistettu aikaisemman kokemuksen ja koulutuksen avulla. Hyviä kokemuksia on saatu mm. ryhmäytymisen, moninaisuuden ymmärtämisen ja kiusaamisen ennaltaehkäisyn suhteen. Positiivinen pedagogiikka tukee sekä lasten, nuorten että työntekijöiden hyvinvointia.

MITO- hankkeen koulutusten avulla on vahvistettu kasvatus- ja koulutuspalveluiden henkilöstön mielenterveysosaamista. Tavoitteena on ollut mielenterveyttä ja hyvinvointia edistävien toimintatapojen vakiintuminen työyhteisöihin positiivisen vuorovaikutuksen keinoin. Lisäksi hankkeen avulla palkattiin kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa varhaiskasvattajien ja opetushenkilöstön tueksi, kohtaamaan lasten ja koululaisten akuutteja tunne- ja sosiaalisten taitojen haasteita.

Hankerahoitusten avulla toimintaa on kehitetty sisällöllisesti sekä lisäämällä henkilöresursseja. Varhaiskasvatuksessa ja opiskeluhollossa kehittäminen on kohdistunut erityisesti tuen resursointiin lisäämällä suomi toisena kielenä-opettajia, psykiatrista osaamista ja kuraattoripalvelua.

Digitalisaation avulla on tavoitteena monipuolistaa perusopetuksen opetusmenetelmiä, käyttöönottaa digita-

siirryttäessä. Kompensaatiota tulonmenetyksiin saatiin valtionavustuksista. Kustannustehokkuutta haettiin mm. tilavuokrista, vuokrasopimuksia uudistamalla.

Lakimuutoksen myötä kansalaisopistossa alettiin suunnitella asteittaista siirtymää osaamisperusteisen opetukseen elokuusta 2022 lähtien. Uusi laki mahdollistaa opiskelijan osaamistason arvioinnin, jolloin opiskelu kansalaisopistossa on aiempaa helpommin opiskelijan hyödynnettävissä.

Opettajien täydennyskoulutussuunnitelma osaamisperusteista opetusta varten valmistui ja hankerahaa tulevia koulutuksia varten haettiin yhdessä naapurikuntien kanssa.

lisia tietokantoja, helpottaa opetushenkilöstön yhteistyötä ja osaamisen jakamista. Tämä edellyttää toimintatapojen muuttamista yhä enemmän mm. yhteisopettajuuteen ja uudenlaista yhteistyötä tukevaa tietotekniikkaa. Vuoden 2021 aikana on kehitetty e-passin sisältöä ja toteuttamista. Varhaiskasvatuksessa lasten kasvunkansio on siirretty sähköiseksi hyödyntäen Google-yhteistyötä. Nuorisopalvelun toimintaa on tarjottu digitaalisten kanavien kautta.

Kaupungissa käynnistettiin Google Story. Sen ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena on mm. edistää ja helpottaa yhteistä työn tekemistä palvelualueiden välillä, lisätä tiedonkulkua ja tiedon hyödynnettävyyttä sekä systematisoida tiedostojen hallintaa. Kaupunki siirtyi Google-työkalujen ja uuden Portti-intranetin käyttöön keväällä 2021.

Tietoteknisiä investointeja jaksotetaan vuosille 2021–2022.

Kansalaisopistossa suunniteltiin asteittaista siirtymistä osaamisperusteiseen opetukseen, joka tarkoittaa opettajan kannalta vahvaa pedagogista lähestymistapaa opettamiseen, kurssin suunnitteluun sekä opiskelijan ohjaukseen ja arviointiin. Opiskelijan kannalta uudistus tarkoittaa sitä, että opiskelija saa halutessaan kurssin jälkeen arvioinnin osaamistasostaan. Hänen osaamisensa tunnustetaan ja tunnustetaan ja hänen suorituksensa viedään valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon. Näin kansalaisopistoissa saavutettu osaaminen on aiempaa helpommin henkilön hyödynnettävissä.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
421 Kasvatus- ja koulutuspalvelut						
Toimintatulot	1 614 088	1 792 000	0	1 792 000	2 167 895	375 895
Myyntituotot	371 939	348 400		348 400	530 303	181 903
Maksutuotot	770 715	875 200		875 200	772 248	-102 952
Tuet ja avustukset	364 620	517 600		517 600	580 166	62 566
Muut toimintatuotot	106 814	50 800		50 800	285 177	234 377
Toimintamenot	-32 927 613	-34 578 300	0	-34 578 300	-35 451 316	-873 016
Henkilöstömenot	-19 382 131	-20 450 200		-20 450 200	-21 028 803	-578 603
Palvelujen ostot	-4 260 583	-5 508 200		-5 508 200	-5 762 708	-254 508
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-689 311	-655 200		-655 200	-778 655	-123 455
Avustukset	-1 584 666	-760 000		-760 000	-694 967	65 033
Muut toimintamenot	-7 010 922	-7 204 700		-7 204 700	-7 186 183	18 517
Toimintakate	-31 313 525	-32 786 300	0	-32 786 300	-33 283 420	-497 120
Toimintakate €/asukas	-1 575,36	-1664,11		-1664,11	-1 689,34	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 747 696	-1 258 700		-1 258 700	-1 255 899	2 801
Suunnitelmapoistot	-252 476	-217 400		-217 400	-183 701	33 699
Yhteensä	-33 313 697	-34 262 400	0	-34 262 400	-34 723 021	-460 621

Talousarvion toteutuminen

Korona-pandemian jatkuminen on lisännyt toimialan menoja erityisesti sijaiskulujen osalta.

Menojen kasvua on hillinnyt osaltaan verkossa tapahtuvat koulutukset. Kasvatus- ja koulutuspalveluissa on hyödynnetty myös maksuttomia koulutuksia esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Aluehallintoviraston järjestäminä sekä hankkeiden kautta saatavaa koulutusta. Tällöin on myös majoitus- ja ravitsemuspalveluiden osalta tullut säästöä.

Toimintatulot toteutuivat 375.895 euroa yli arvioidun. Tuloja kasvattivat edelliseltä vuodelta jaksotetut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseksi saadut hankerahoitukset sekä vuoden 2021 uudet hankeavustukset. Hankkeiden kautta saatava lisäresursointi näkyy mm. palkka-, ICT-, kirjallisuus- ja materiaalikulusten kasvuna, jota ylimääräiset toimintatulot tasaavat.

Mito-hankkeen osalta tuloutus tapahtuu jälkikäteen todellisten kulujen pohjalta, joten ainoastaan menot näkyvät vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Koululaisten koulukuljetuskustannukset nousivat edellisestä vuodesta, jolloin oppilaat olivat etäopetuksessa noin kolme kuukautta eivätkä tarvinneet kuljetuksia.

Koronatilanteesta aiheutuneisiin tulonmenetyksiin haettiin Opetushallitukselta valtionavustusta, jolla katettiin kansalaisopiston tulonmenetyksiä.

Varhaiskasvatuksen hallinnon kuluista osa on siirtynyt vuoden 2021 alusta yksikkötasolle johtamisjärjestelmän uudistuksen myötä.

Varhaiskasvatuksessa pienten paikkojen kysynnän kasvu näkyy kotihoidon tuen käytön vähenemisenä noin 63.000 euroa ja vastaavasti yksityisten päiväkotien kuntaosuu- den kasvuna, yli 91.500 euroa.

Talousarvion toteutuminen suunnitellun mukaisesti on ollut myös osittain seurausta koronasta johtuvien toimintojen karsiutumisesta ja toteutumattomista investoinneista, esim. digitaalisen oppimisolun käyttöönottoa on siirretty. Myös osa henkilöstön rekrytoinneista on joko siirtynyt tai työsuhteet alkanut tavoiteltua myöhemmin.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Hyvinvoinnin edistäminen
Tulosyksiköt	Hyvinvoinnin edistäminen, Kirjasto- ja tietopalvelut, Kulttuuripalvelut ja Liikuntapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Osallisuusjohtaja
Tehtävä	Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, järjestöyhteistyö/kumppanuus, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät toiminnallaan vapaata kansalaistoimintaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisten aktiivisuutta. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin edistämässä.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hyvinvoinnin edistäminen

Osallisuussuunnitelma valmistui. Valmistelu pysyvän, poikkihallinnollisen hyvinvointiryhmän perustamisesta käynnistyi vuonna 2021. Digihyvinvointiin ja digisyrjäytymisen ehkäisyyn liittyvän pysyvän toimintamallin valmistelua jatkettiin seudullisessa yhteistyössä.

Ympäristöministeriön tukema Ikäystävällisen asumisen kehittämishanke käynnistyi. Hankkeella osallistetaan taloyhtiöitä hyvinvoinnin edistämiseen esteettömän, turvallisen ja aktivoivan asumisen avulla. Vanhusneuvosto on ollut mukana ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden suunnittelussa. Nuorten hyvinvointia

edistävä toimenpidesuunnitelmaa on valmisteltu ja toimenpiteiden käyttöönottoa on tehty yhdessä haminalaisten nuorten, nuorisovaltuuston ja nuorisopalveluiden kanssa. Suunnitelmat järjestöjen systemaattisesta osallistamisesta hyvinvointityöhön ovat edistyneet hyvin alueellisen järjestöasiantuntijan toimesta.

Järjestöyhteistyömalli on valmistunut, jolla edistetään järjestöjen ja kaupungin samansuuntaista hyvinvointityötä.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Uusi kirjastoauto monipalveluominaisuuksilla on käytöön otettu syyskuussa 2021. Toimintamalleja on rakennettu ja osin pilotoitu yhdessä eri kumppaneiden, kuten Miehikkälän ja Virolahden kuntien sekä Kymsoten kanssa.

Omatoimipalveluita on käytöön otettu Haminan pääkirjastossa.

Lasten ja nuorten kirjastotyön kehittäminen on edennyt yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa ja se on huomioitu osana kulttuuripolkutoimintaa.

Lasten nuorten kirjastotyötä on kehitetty hankesuunnitelman mukaisesti.

Tilojen kehittäminen ja uudistaminen ovat edenneet eri kirjastotoimipisteissä. Haminan pääkirjaston tilasuunnitelma, joka on toteutettu yhteistyössä henkilökunnan, kiinteistöpalveluiden ja tilasuunnittelija-ammattilaisten toimesta, on valmistunut.

Kulttuuripalvelut

Lasten ja nuorten kulttuuripolkutoimintaa on vahvistettu yhdessä kumppaneiden kanssa. Tapahtumia on suunniteltu ja järjestetty koronatilanteen sallimissa rajoissa. Palveluita on järjestetty myös digitaalisesti.

Verkostomaisen kulttuurikeskustoiminnan suunnittelua ja siihen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu. Summan koulun tiloja on suunnattu kulttuuritoimintaan.

Kulttuuripalvelut on järjestänyt ympäri vuoden monipuolista kulttuuritoimintaa eri puolilla Haminaa terveysturvallisuus huomioiden. Toimialarajat ylittävää yhteistyötä on lisätty suurten tapahtumakokonaisuuksien, kuten Kukkivan kulttuurikesän ja Linnoituksen joulun yhteydessä.

Liikuntapalvelut

Ulkoilua on järjestetty ohjatusti ympäri kaupunkia. Toiminta- ja liikuntakyvyn menettämisen uhan alla oleville on järjestetty terveysturvallisesti kuntosali- ja vesiliikuntaa.

Kylät lentoon -hanketta jatkettiin koronan sallimissa rajoissa. Liikuntaneuvonnan palveluja on markkinoitu suunnitelmallisesti.

KEHITTÄMINEN

Tulosalueen keskeiset kehittämistoimenpiteet on kuvattu aiemmissa kappaleissa.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
430 Hyvinvoinnin edistäminen						
Toimintatulot	284 809	384 900	0	384 900	307 178	-77 722
Myyntituotot	59 021	185 400		185 400	101 436	-83 964
Maksutuotot	0					0
Tuet ja avustukset	81 463	91 800		91 800	91 256	-544
Muut toimintatuotot	144 325	107 700		107 700	114 487	6 787
Toimintamenot	-2 990 657	-3 173 700	0	-3 173 700	-3 027 865	145 835
Henkilöstömenot	-1 182 453	-1 312 800		-1 312 800	-1 226 510	86 290
Palvelujen ostot	-465 296	-579 100		-579 100	-488 783	90 317
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-238 918	-187 500		-187 500	-211 388	-23 888
Avustukset	-251 953	-195 000		-195 000	-193 083	1 917
Muut toimintamenot	-852 037	-899 300		-899 300	-908 101	-8 801
Toimintakate	-2 705 848	-2 788 800	0	-2 788 800	-2 720 687	68 113
Toimintakate €/asukas	-136,13	-141,55		-141,55	-138,09	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-177 468	-144 600		-144 600	-144 500	100
Suunnitelmapoistot	-21 641	-87 800		-87 800	-84 566	3 234
Yhteensä	-2 904 957	-3 021 200	0	-3 021 200	-2 949 753	71 447

Talousarvion toteutuminen

Toimintakate vuonna 2021 oli 97,56 %. Talousarviossa sekä tulot että menot alittivat suunnittelun budjetin. Toimintamenot olivat 95,40 % ja toimintatulot olivat 79,81 %.

Henkilöstömenot alittuivat koronan vuoksi, sillä sijaistareita ei ole ollut vähentyneen toiminnan takia. Henkilöstömenojen toteuma oli 93,43 %. Myyntituotot alittuivat koronan aiheuttaman lippumyyntitulojen vähentymisen vuoksi, toteuma 54,71 %. Korona näkyi myös palveluiden ostoissa, jonka toteuma oli 84,40 %.

Kylät lentoon-hankkeelle myönnettiin 44.000 euroa, josta suurin osa käytettiin vuonna 2021 ja loput käyte-

tään vuonna 2022. Ympäristöministeriö myönsi senioriasumisen hankkeeseen 34.000 euroa. Lasten ja nuorten kirjastopalveluiden kehittämiseen myönnettiin 12.000 euron avustus.

Kirjastotilat osallistavaan musiikkikäyttöön -hankkeen myötä on Haminan pääkirjastoon valmisteltu musisointitilat. Hankkeeseen on vuonna 2020 myönnetty 26.000 euroa yhteisesti Kotkan kaupungin kirjastopalveluiden kanssa. Kirjaston hankkeiden toimenpiteitä on jatkettu vuoden 2021 aikana ja hankkeet jatkuvat edelleen vuonna 2022.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
HYVINVOIVA HAMINALAINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	1 898 897	2 176 900	0	2 176 900	2 475 073	298 173
Myyntituotot	430 960	533 800	0	533 800	631 739	97 939
Maksutuotot	770 715	875 200	0	875 200	772 248	-102 952
Tuet ja avustukset	446 083	609 400	0	609 400	671 422	62 022
Muut toimintatuotot	251 139	158 500	0	158 500	399 664	241 164
Toimintamenot	-35 918 270	-37 752 000	0	-37 752 000	-38 479 181	-727 181
Henkilöstömenot	-20 564 584	-21 763 000	0	-21 763 000	-22 255 313	-492 313
Palvelujen ostot	-4 725 879	-6 087 300	0	-6 087 300	-6 251 490	-164 190
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-928 228	-842 700	0	-842 700	-990 043	-147 343
Avustukset	-1 836 620	-955 000	0	-955 000	-888 050	66 950
Muut toimintamenot	-7 862 959	-8 104 000	0	-8 104 000	-8 094 284	9 716
Toimintakate	-34 019 373	-35 575 100	0	-35 575 100	-36 004 108	-429 008
Toimintakate €/asukas	-1711,49	-1805,66		-1805,66	-1 827,43	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 925 164	-1 403 300	0	-1 403 300	-1 400 399	2 901
Suunnitelmapoistot	-274 117	-305 200	0	-305 200	-268 267	36 933
Yhteensä	-36 218 654	-37 283 600	0	-37 283 600	-37 672 774	-389 174

Vetovoimainen Hamina palvelualue

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Tulosyksiköt	Elinkeinopalvelut, Maaseutupalvelut ja Vetovoimapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Muutosjohtaja
Tehtävä	Elinkeinoelämän kehityshankkeiden tukeminen ja toimivien ratkaisujen etsiminen kumppanuuksien ja seutuyhteistyön avulla. Tavoitteena on luoda menestymisedellytyksiä paikkakunnalla jo oleville ja sinne aikoville yrityksille. Uusien työpaikkojen syntymiseen panostetaan voimakkaasti markkinointiin. Luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset ja valmiudet monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaamiseksi onnistuneen maankäytön ja ajan tasaisen kaavoituksen avulla. Kaupunkilaisille ja vierailijoille järjestetään monipuolista kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa sekä hyvät puitteet urheilun, liikunnan ja vapaa-ajan viettoon.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Elinkeinopalvelut

HaminaKotkan Satama Oy, siihen liittyvä satamasidon-nainen teollisuus sekä Haminan profiloituminen datakeskuksien houkuttelevan sijaintipaikkana muodostaa kaupungin elinkeinopalveluiden merkittävimpiä kokonaisuuksia. Nämä luovat vankan pohjan myös tulevaisuuden laajamittaiselle kehittämiselle. Tätä tukee myös yhdessä Cursorin kanssa tuotettavat yrityspalvelut, kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistyö sekä kaupungin tuottamat työelämäpalvelut. Työelämäpalveluiden tekemä työllisyys-

den edistäminen on tulevaisuudessa merkittävässä roolissa. Kaupungin tulee vastata työelämän uusiin haasteisiin ja mahdollistaa tätä kautta myös uusien työpaikkojen syntymistä kuin myös työttömyyden vähentämistä. Matkailu- ja yhteyspäällikkö aloitti työt syksyllä. Hän tulee työskentelemään tiiviisti myös elinkeinoelämän parissa. Cursorin ja Haminan Yrittäjien kanssa on luotu yhteinen elinkeinotiimi, jonka tarkoituksena on vastata entistä paremmin alueen yrittäjien tarpeisiin.

Maaseutupalvelut

Maaseutuhallinnon viljelijätukitehtävät sujuivat koronasta huolimatta hyvin ja tukimaksut tiloille saatiin ajallaan. Vuoden lopulla aloitettiin kahden uuden maaseutuviranomaisen rekrytointi. Maailmanluokan maaseudun tarinaa tehdään yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa.

Maastotarkastukset hukkakauran osalta korvattiin osittain etäyhteydenotolla myös vuonna 2021. Hukkakauratarkastuksia maastossa tehtiin 33 tilalle yhteensä 220 ha ja puolella pinta-alasta hukkakauraa löytyikin.

Työpaikkalaverit pidimme etänä. Henkilöstö osallistui aktiivisesti oman alansa etäkoulutuksiin vuoden aikana.

Maaseutupalvelut on osa kaupungin toimintaa sekä sisäisesti että alueellisesti myös tulevina vuosina. Maaseutupalveluiden ydintoiminta on lainsäädännöllisellä tasolla hyvin tarkkaan määritelty ja Haminassa pääpaikkaa pitävä yksikkö on resurssiltaan hyvässä kunnossa. Lakisääteisen toiminnan lisäksi toimintamme on suuntautunut yhteistyöhön maaseutuyrittäjien ja koko kaupunkiorganisaation kanssa. Roolimme on olla mahdollistaja, osallistaa ja osallistua. Olemme nopeiden kokeilujen ja tekemisen yksikkö.

Suosiotaan on kasvattanut Lankilan pulkkamäki, jossa maaseutupalvelu on ollut aktiivinen toimija. Veteraanipäivän yhteistyö kulttuuritoimen, Suuri Postivarkaus -trailerin toteutus yhdessä museotoimen, Perhepäivä Luonnollisesti Landella avoimen varhaiskasvatuksen ja maaseutuyrittäjien kanssa ovat uutta toimintaa. Suomenhevosen -päivä sai valtakunnallista näkyvyyttä. Tapahtumassa kohdattiin lapset ja nuoret.

Jatkamme yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa lähiruuan ja luomun parissa.

Olemme mukana Hevoset Bastionissa hankkeessa.

Maaseutuyritysten toiminnan laajentuminen ja monipuolistuminen asettavat maaseutupalveluille merkittävän kehittämishaasteen myös tulevaisuudessa. Maaseutupalveluiden uusi rooli maaseudun ja koko kaupungin elinvoimaisuuden lisäämisessä tulee nousemaan entistä merkittävämpään rooliin. Väljästi asutut alueet tulee nähdä todellisena vetovoimatekijänä alueella.

Tapahtumatuotanto

Tapahtumatuotannossa tärkeää on turvata tapahtumien toteuttamisen mahdollisuus Hamina Bastionissa sekä koko kaupungissa koronaviruksen aiheuttamista rajoituksista huolimatta kehittämällä aktiivisesti toimintamalleja, joita myös ulkopuoliset tapahtumajärjestäjät voivat hyödyntää. Bastionin infrastruktuuria vahvistetaan uusilla istuimilla ja katsomorakenteiden lisäosilla, jotka mahdollistavat myös ulosvuokrauksen ja vahvistavat Bastionin tulopohjaa.

Koronapandemian vuoksi Hamina Tattoota ei järjestetty kesällä 2021. Kesän 2021 näyttelyt Tanelinkulmassa, Bastionissa sekä uutena avauksena Pitäjänsaarella osoittivat,

Museot

Kaupunginmuseon uudistettu pysyvä näyttely digitaalisine sisältöineen on valmistunut ja avattu yleisölle. Näytely digitekniikka mahdollistaa jatkossa näytelyn laajentamisen myös verkkovälitteiseksi, mikä mahdollistaa esimerkiksi virtuaalivierailujen toteuttamisen.

Museoissa toteutettiin vuoden aikana mm. etäyleisöluento, opastusvideo Kauppiaantalomuseosta YouTubeen sekä Kauppiaantalomuseota ja kaupunginmuseota esittelevät osiot Seinätön museo -mobiilioppaaseen. Syksyn aikana museot keskittyivät erityisesti kokoelmatilojen muuton valmisteluun. Kokoelmatilojen muutolla on mahdollisuus saavuttaa pitkän tähtäimen säästöjä ja parantaa toiminnan tehokkuutta.

Haminan kaupungin museot on vuoden 2020 alusta alkaen ollut valtionosuuden piirissä, mutta tämä OKM:ltä kaupungille tuleva osuus ei valitettavasti näy museoiden omassa rahoituksessa. Museoiden perusrahoitusta pyritään siis edelleen laajentamaan haettavilla hankerahoituksilla, jonka turvin museoissa pystytään järjestämään mm. osallistavaa yleisötoimintaa, josta museoilla on jo pitkä kokemus.

KEHITTÄMINEN

Haminassa on meneillään useita kehittämishankkeita eri tahojen kanssa. Merkittävimpiä näistä ovat keskustusten kehittämiseen keskittyvä Kohtaamisia ympyröiden ytimessä sekä kilpailukyky ja kasvu -ohjelma. Ohjaamo hanke on loppunut ja toiminta siirtynyt kaupungin omaksi työksi. Tämän pohjalta on kehitystyö jatkunut Kelan palveluiden saamiseksi Haminaan sekä aikuisten ns. Koppaamo -työn osalta.

miten uudella tavalla toimimalla pystytään luomaan kaupungille uudenlaista vetovoimaa.

Myös Bastion Jazzien sekä Tervasaaren konserttien toteuttaminen osoittivat nopeaa reagointikykyä muuttuneessa tilanteessa.

Yhtenä merkittävänä tekijänä onnistumisessa oli laaja-alainen, yli organisaatioarajat ylittänyt toiminta ja yhteen hiileen puhaltaminen.

Yhteistyötä mm. kulttuuripalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa kehitetään.

Tapahtumatuotannon ja museoiden toiminnassa on tärkeää varmistaa, että toiminnot jatkuvat koronasta huolimatta. Tämä tarkoittaa uudenlaista tapahtumien järjestämistä sekä uudenlaista osallisuutta. Tavoitteena on, ettei tapahtumia peruttaisi vaan ne tarvittaessa järjestettäisiin uudella tavalla.

Haminan kaupungin museoiden ja Lippumaailman toimintaa ja näyttelyitä kehitetään houkuttelemaan sekä matkailijoita että kaupunkilaisia.

Museoiden kävijämäärät nousivat hieman verrattuna edelliseen vuoteen, mutta ovat koronan vuoksi jääneet edellisen vuoden tapaan noin puoleen normaalien vuosien tilanteesta. Kotimaan matkailukesä jatkui odotetun vahvana. Tähän vastattiin mm. näyttelytoimintaa kehittämällä.

Henkilökunnan tekemä kehitystyö on myös merkittävässä asemassa, koska he toimivat koko ajan kaupunkilaisten kanssa rajapinnassa.

Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä tehdään tiiviisti Ekamin kanssa. Tästä on syntynyt myös Ohjaamo -hanke. Sataman osalta kaupunki on mukana Business Mooring -kehittämishankkeessa.

Joukkoliikenteen osalta kehittämistyötä tehdään tiiviisti Kotkan kaupungin henkilöliikenneyksikön kanssa. Tätä kautta myös kaukoliikenteen saavutettavuutta parannetaan.

Maaseutupalvelujen 2019 alkaneella Hinkua Kyliin teemalla jatketaan maaseudun ja maaseutuyritysten esille

nostoa yritysvierailujen, maaseutukierrosten ja Ekologinen Hamina maaseututapahtumien avulla. Kehittämisyhdistys Sepra Ry:n toimintaa tuetaan.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
511 Elinkeino- ja vetovoimapalvelut						
Toimintatulot	732 723	1 570 300	0	1 570 300	157 369	-1 412 931
Myyntituotot	274 991	1 213 000		1 213 000	75 443	-1 137 557
Maksutuotot				0		0
Tuet ja avustukset	150 955	235 300		235 300	38 297	-197 003
Muut toimintatuotot	306 777	122 000		122 000	43 629	-78 371
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	-4 527 730	-5 497 100	0	-5 497 100	-4 940 334	-556 766
Henkilöstömenot	-1 255 542	-1 351 000		-1 351 000	-1 278 908	-72 092
Palvelujen ostot	-2 051 837	-2 666 000		-2 666 000	-2 247 703	-418 297
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-131 221	-68 500		-68 500	-127 390	58 890
Avustukset	-130 100	-377 000		-377 000	-304 820	-72 180
Muut toimintamenot	-959 030	-1 034 600		-1 034 600	-981 514	-53 086
Toimintakate	-3 795 007	-3 926 800	0	-3 926 800	-4 782 966	856 166
Toimintakate €/asukas	-190,92	-199,31		-199,31	-242,77	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-226 885	-170 600		-170 600	-170 500	-100
Suunnitelmapoistot	-187 678	-169 900		-169 900	-173 387	3 487
Yhteensä	-4 209 570	-4 267 300	0	-4 267 300	-5 126 853	859 553

Talousarvion toteutuminen

BusinessMooring -työryhmä kokoontuu säännöllisesti noin kahden kuukauden välein. Työryhmän tärkein tehtävä on satamasidonnaisten työpaikkojen luominen HaminaKotka Sataman alueille. Työryhmään kuuluvat edustajat Haminan ja Kotkan kaupungeista, vesi- ja energia-alan toimijoista, Kymenlaakson Liitosta ja Cursor Oy:stä. Vuoden 2021 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuden keskittyvistä hankkeista sekä erityyppisistä data-centereistä.

Nuorten työttömyysluvut heilahtelevat kausiluonteisesti. Tämä näkyy erityisesti työttömien määrien nousuna kesä-heinäkuussa sekä joulukuussa. Nuorten kesätyöllistäminen on toteutettu kaupungin oman kesätyöpaikkatarjonnan, kesätyöseteleiden ja yritysseteleiden avulla. Kesätyöseteleiden lisäksi tarjolla on sesonki-työsetelit joulusesongin aikaan. Kesällä 2021 tarjottiin kesätyö 162 nuorelle kaupungin omissa yksiköissä, kesätyösetelillä tuettiin 196 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin ja kahdeksan nuorta sai tukea kesäyrittäjyyteen. Lisäksi sesonki-työseteleitä haettiin 30 kpl. Palkkatuella työllistettiin ensisijaisesti nuoria sekä pitkäaikäistyöttömiä. Yhteensä vuoden aikana työllistettiin 74 työntöntä, joista 25-vuotiaita tai nuorempia oli 25 ja yli 57-

vuotiaita velvoitettyöllistettyjä 11. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu on tasaantunut ollen Hamina joulukuun lopussa enää 1,1% suurempi kuin vuotta aiemmin. Yhdistyksille valtion palkkatuella työllistämisen tueksi tarjolla olevaa tilapäislainaa myönnettiin 10 pitkäaikaistyöttömän palkkakustannuksiin. Valtion palkkatuen rinnalla yhdistyksille ja yrityksille myönnettävää kuntalisää myönnettiin neljän työttömän palkkakustannuksiin. Työttömien opintoseteleiden jako on hajautettu asiakaslähtöisesti TE-palveluiden eri toimipisteisiin. Uusi työllistämismalli on kokeiluvaiheessa. Kymenlaakson yhteinen, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tehty työllisyysohjelma valmistui. Varautuminen TE-palveluiden siirtymiseen kunnille vuonna 2024 on aloitettu. Lisäksi ollaan yhteistyökumppanina useissa eri työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä hankkeissa.

Hamina Tattoo -tapahtuman siirtyminen sekä ulkopuolisten tapahtumien vetäytyminen koronapandemian vuoksi näkyy myyntituottojen vähäisyytenä. Samalla myös kuluja karsittiin, mutta panostettiin uudenlaiseen matkailijoiden palvelemiseen näyttelyiden ym. muodossa.

Haminan uuden kaupunginosan, Tervasaaren toteuttaminen eteni. Ensimmäinen kerrostalo lähti toteutumaan ja muita tontteja kohtaan on osoitettu kiinnostusta. Tervasaaren yleisten alueiden, kuten puiston, uimarannan, katujen, laitureiden ja rantapromenadien rakentaminen tehdään etupainotteisena.

Vuoden 2021 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuteen keskittyvistä hankkeista sekä erityyppisistä data-centereistä.

Maaseutupalvelut on nostanut maaseutupalvelua, maaseutua sekä alueen yrityksiä esille ja kuntalaisten tietoi-

suuteen teemalla: Rohkeasti ja intohimolla. Maaseutupalvelut työskentelevät tiiviisti koko kaupungin elinvoiman eteen.

Maaseutupalveluiden käsittelemien tukihakemusten määrä on pysynyt ennallaan ja käsittely on tehty annetuissa aikaikkunoissa.

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkisuunnittelu
Tulosyksiköt	Kaavoitus ja Maankäyttö
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Muutosjohtaja

Tehtävä	Kaupunkiseutua suunnitellaan toimivaksi, viihtyisäksi ja ekotaloudellisesti kestäväksi. Huolehditaan kaupungin maapolitiikan valmistelusta, kaavoituksesta, tonttitarjonnasta, kiinteistönmuodostuksesta sekä mittaus- ja kartastopalveluista.
---------	--

TULOSYKSIKÖN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavoituksessa ja maankäytössä alkuvuosi on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Hillonlahden alueen kaavoitus on vienyt resursseja ja tämä projekti on heijastunut toimintaan. Kaava on saatu kesän aikana valmiiksi. Tämän jälkeen on päästy muihin projekteihin aktiivisesti käsiksi. Maanmittausinsinöörin tehtävässä on aloittanut uusi henkilö. Satamasidonnaisen teollisuuden kasvava kysyntä asettaa maanhankinnan sekä maankäytön suunnittelun kaupungissa entistä merkittävämpään rooliin.

KEHITTÄMINEN

Kaupunkisuunnittelun henkilöstön osaamista kehitetään osallistumalla oman alan koulutustilaisuuksiin ja lainsäädäntömuutoksiin liittyviin koulutustilaisuuksiin. Omia työprosesseja on kehitetty koko ajan.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
515 Kaupunkisuunnittelu						
Toimintatulot	7 671 420	7 324 200	0	7 324 200	7 855 387	557 935
Myyntituotot	497 223	370 700		370 700	464 455	93 755
Maksutuotot	41 255	40 000		40 000	54 329	14 329
Tuet ja avustukset						0
Tuet ja avustukset	0				0	0
Muut toimintatuotot	7 132 942	6 882 000		6 882 000	7 336 604	454 604
Valmistus omaan käyttöön	36 411	31 500		31 500	26 748	-4 752
Toimintamenot	-1 016 333	-1 257 500	0	-1 257 500	-1 394 595	137 095
Henkilöstömenot	-695 519	-757 200		-757 200	-680 694	-76 506
Palvelujen ostot	-225 012	-391 100		-391 100	-604 428	213 328
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 570	-33 600		-33 600	-22 729	-10 871
Muut toimintamenot	-69 232	-75 600		-75 600	-86 743	11 143
Toimintakate	6 691 498	6 066 700	0	6 066 700	6 460 793	420 841
Toimintakate €/asukas	336,65	307,92		307,92	327,93	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-97 187	-71 300		-71 300	-75 700	4 400
Suunnitelmapoistot	-641 989	-453 500		-453 500	-453 527	27
Yhteensä	5 952 322	5 541 900	0	5 541 900	5 931 566	416 413

Talousarvion toteutuminen

Asuntotonttien luovutus oli edelleen hiljaista, mutta teollisuustonttien kysyntä on vilkastumassa. Suurin yksittäinen teollisuustontin luovutus oli 100.000 euroa.

Palveluiden ostossa näkyy akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkikehityspalvelut
Tulosyksiköt	Kiinteistöpalvelut, Aluepalvelut, Ruoka- ja puhtauspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	<p>Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti, huomioiden myös kaupunkiympäristön turvallisuus, viihtyisyyden ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Kaupungin palvelualueilla on käyttötarpeen ja taloudellisten resurssien mukaiset toimitilat.</p> <p>Infrastruktuurin ja kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen.</p> <p>Tuottaa kaupungin eri tilaajille tukipalveluja, joilla täydennetään tilaajien kasvatuksellisia, terveydellisiä ja elämyksellisiä tavoitteita. Aktiivisen toiminnan sekä ammattitaitoisten ja kehityshaluisten moniosajien avulla huomioidaan asiakastyytyväisyys, taloudellisuus ja henkilöstön hyvinvointi.</p>

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut huolehtivat tarvittavien tilojen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja huollosta. Myös kiinteistöjen jalostaminen sekä yhteydenpito kiinteistösiirtajiin on kasvattanut merkitystään kiinteistöpalvelujen toiminnassa. Tämä tarkoittaa turhista kiinteistöistä eroon pääsemistä sekä strategisesti merkittävien kiinteistöjen kehittämistä.

Kiinteistöpalveluiden osalta kriittinen henkilökunta on ollut jaettuna fyysisesti useampaan ryhmään lähes koko pandemian ajan. Tällä tavalla on pystytty pitämään COVID-19 tartunnat erittäin matalalla tasolla ja näin varmistettu kriittisten toimintojen ylläpito myös epidemian pahimmissa vaiheissa.

Investoinnit on toteutettu vuodelle 2021 laaditun työohjelman mukaisesti ilman suurempia yllätyksiä. Epidemiatilanne sekä kiinteistörakennusmestarin eläköitymiseen

Aluepalvelut

Aluepalvelut huolehtivat kaupungin tie-, katu- ja aluetekniikan suunnittelusta, rakennuttamisesta, huollosta, viheralueista, puistoista, kaupunkimetsistä sekä liikuntapaikoista. Toimintaan on otettu mukaan kaupunkilaiset, seurät ja muut yhteisöt. Kaupunkilaisille on luotu mahdollisuus osallistua oman elinympäristön kehittämiseen ja oman osaamisen ja mielenkiinnon mukaan kytkemiseen kaupungin palvelutuotantoon.

Koronakevät 2020 osoitti aluepalveluille uudenlaisia mahdollisuuksia palvelutuotannossa, jolla kaupunkilais-

liittyvät järjestelyt vaikuttivat kuitenkin hieman hankkeiden käynnistämisen sekä niiden aikatauluihin. Perustettavaa on saatu kuitenkin hoidettu suunnitellusti ilman merkittävää vaikutusta toiminnan laatuun tai kustannuksiin.

Uusi paloasema luovutettiin käyttäjille suunnitellusti ja toiminta asemalla käynnistyi toukokuun alusta lukien. Kohde valmistui aikataulussa ja taloudellisesti vuoden 2020 OSV II tehdyn ennusteen mukaisesti.

Vuoden 2021 tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta vuokratulojen määrää.

ten ajatukset, näkemykset ja toiveet tulevat huomioiksi. Tätä työtä jatkettiin vuoden 2021 aikana. Tämä on näkynyt monipuolisena panostamisena liikuntaan ja hyvinvointiin.

Aluepalveluiden osalta huomiota tullaan kiinnittämään tulevina vuosina laatujohtamisen kasaamiseen sekä sen käyttöönottoon. Tämä työ on aloitettu 2021.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tarjoavat palveluita Haminan kaupungin kouluille, päiväkodeille, liikuntapalveluille sekä Kymsoten asiakkaille.

Kehitämme palvelujamme ruokailusuositusten ja palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti ja koulutamme koko henkilökuntaamme, jotta voisimme palvella asiakkaitamme mahdollisimman hyvin.

Ruokapalveluissa pyritään lisäämään ruokalistalle enemmän kasvisruokavaihtoehtoja sekä ottamaan asiakasraa- teja käyttöön.

Palveluverkkoratkaisujen sekä muiden mahdollisten en- nakoimattomien muutosten vaikutukset näkyvät ate- riamäärien pienenemisenä.

Kymsoten tekemät nopeat palvelumuutokset vaikuttavat koko yksikön toimintaan, joka vaatii nopeaa reagoitua myös ruokatuotannossa ja siivouksessa.

Ruokapalveluissa henkilöstömuutokset ja -perehdytyk- set uusiin tehtäviin lisäävät arvioitua henkilöstökustan- nuksia.

Koko yksiköllä on jatkuva lisätarve ammattitaitoisista vuosi- ja sairauslomien sijaisista. Lähivuosina eläköity- misien vuoksi tarve lisääntyy edelleen. Puhtauspalveluissa pyritään saamaan pysyviä ja koulutettuja työntekijöitä oppisopimuskoulutuksen avulla.

Vuoden 2021 tavoitteista jäätin jälkeen mm. Kymsoten tekemien toiminnan muutosten ja vähentyneiden tulojen vuoksi.

KEHITTÄMINEN

Kehittämisessä aluepalvelut ovat tiiviisti mukana Hami- nan Veden kanssa tehtävässä yhteistyössä, investoin- neissa sekä toimintojen kehittämisessä. Erityisesti Terva- saaren uuden merellisen alueen yleisten alueiden toteut- taminen, keskustan kehittäminen mm. Kesäpuiston uu- distaminen osallistavasti ja satama-alueen suunnat ovat oleellisia.

Jo aiemmin todettu kaupunkilaisten mukaanotto oli yksi merkittävimpiä kehittämiskohteita.

Monipuoliseen ulkoliikuntaan panostettiin monella sek- torilla.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
520 Kaupunkikehityspalvelut						
Toimintatulot	22 736 907	24 022 800	0	24 022 800	23 221 216	-801 584
Myyntituotot	6 397 394	7 571 000		7 571 000	7 040 860	-530 140
Maksutuotot	0	0		0	0	0
Tuet ja avustukset	138 805	143 700		143 700	163 225	19 525
Muut toimintatuotot	16 200 708	16 083 100		16 083 100	15 697 368	-385 732
Valmistus omaan käyttöön	374 656	225 000		225 000	319 764	94 764
Toimintamenot	-21 687 281	-22 039 000	0	-22 039 000	-22 116 932	77 932
Henkilöstömenot	-7 073 624	-7 642 500		-7 642 500	-7 668 361	25 861
Palvelujen ostot	-4 697 078	-4 710 100		-4 710 100	-4 742 286	32 186
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 743 065	-5 032 900		-5 032 900	-5 027 435	-5 465
Avustukset	-199 184	-212 000		-212 000	-237 173	25 173
Muut toimintamenot	-4 974 330	-4 441 500		-4 441 500	-4 441 677	177
Toimintakate	1 424 282	1 983 800	0	1 983 800	1 104 284	879 516
Toimintakate €/asukas	71,62	100,69		100,69	56,05	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-590 580	-611 600		-611 600	-610 400	1 200
Suunnitelmapoistot	-6 263 818	-6 885 500		-6 885 500	-6 727 804	157 696
Yhteensä	-5 430 116	-5 513 300	0	-5 513 300	-6 233 920	720 620

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulojen vähenemä selittyy Kymsoten vahvalla palveluiden karsimisella Haminan kaupungin alueella. Myös perhekeskuksen toiminnan aloittaminen uusissa tiloissa Kymsoten päätöksistä johtuen on näkynyt selvästi tulopuolen pienentymisenä. Erityisesti vuokratulot ovat jääneet näistä syistä selvästi budjetoidusta. Sijaisten määrää on koronapandemian vuoksi jouduttu lisäämään ja

mm. ruokapalveluiden materiaalikustannukset ovat nousseet.

Liikuntapaikkojen osalta panostettiin monipuoliseen ulkoiluun. Kuntoportaat valmistuivat Uuteen-Summaan. Pitäjänsaaren kohdalle rakennettiin uudet portaat Tervasaaren sillan viereen.

Toimielin	LUPAVALIOKUNTA
Tulosalue	Ympäristön ja rakentamisen valvonta
Tulosyksiköt	Ympäristötoimi, Rakennusvalvonta
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	Seudullisen ympäristön- ja terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kaavoituksen toteutumisen valvonta sekä ympäristöön sopeutuvan, laadukkaan rakentamisen edistäminen Haminassa.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Rakennusvalvonta

Kerrostalorakentaminen on lisääntynyt ja kasvunäkymiä on tulevaisuudessakin. Sähköisen lupakäsittelyn lisäksi otettiin käyttöön sähköinen arkistointi.

Ympäristönsuojelu

Ympäristö- ja maa-aineslupien määrä on pysynyt vuoden takaisella tasolla. Valvontakohteiden määrä on suunnitteen ennallaan, mutta vaikeita ja erittäin työllistäviä kohteita on ollut aikaisempia vuosia enemmän.

Terveydensuojelu

Terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto ovat toistaiseksi kunnan järjestämisvastuulla. Resurssit ovat nykyisen lainsäädännön vaatimalla tasolla, tosin työvoimapulaa oli ajoittain vuoden aikana. Vuoden aikana on osallistuttu THL:n koronarajoitusten valvontaan muun valvonnan

yhteydessä. Eläinlääkärin vastaanottotiloja on remontoitu ja laajennettu Haminassa. Miehikkälän vastaanottotiloista luovuttiin.

KEHITTÄMINEN

Lupavaliokunnan alaista toimintaa sääntelee erityislainsäädäntö hyvin tiukasti. Tämä heijastuu myös kehittämistoimintaan. Tarvittavien määräysten laatiminen ja ajantasaistaminen ovat tulevaisuudessa tärkeitä tehtäviä. Pitkäjänteiseen toiminnan suunnitteluun tullaan kiinnittämään

huomiota. Haminan eläinlääkärin vastaanoton määrällä avustajan käyttöä jatkettiin. Päivystäjien lepoaikojen toteutumiseksi ja resurssin lisäämiseksi lyhennettiin työviikkoa ja saatiin uusi kunnaneläinlääkärin virka.

Tuloslaskelma

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
540 Ympäristön ja rakentamisen valvonta						
Toimintatulot	531 969	516 200	0	516 200	642 714	121 983
Myyntituotot	350 292	356 200		356 200	423 882	67 682
Maksutuotot	181 208	160 000		160 000	214 301	54 301
Tuet ja avustukset					4 531	4 531
Muut toimintatuotot	469					0
Valmistus omaan käyttöön	0					0
Toimintamenot	-1 126 558	-1 222 200	0	-1 222 200	-1 286 868	64 668
Henkilöstömenot	-923 046	-944 500		-944 500	-1 046 313	101 813
Palvelujen ostot	-115 040	-186 900		-186 900	-119 388	-67 512
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 728	-16 100		-16 100	-15 166	-934
Muut toimintamenot	-61 744	-74 700		-74 700	-106 001	31 301
Toimintakate	-594 589	-706 000	0	-706 000	-644 154	-57 315
Toimintakate €/asukas	-29,91	-35,83		-35,83	-32,69	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-95 297	-81 600		-81 600	-81 500	-100
Suunnitelmapoistot	-1 356	-900		-900	-949	49
Yhteensä	-691 242	-788 500	0	-788 500	-726 603	57 264

Talousarvion toteutuminen

Talousarvioon ei tarvinnut tehdä muutoksia vuoden aikana ja se toteutui 57.315 euroa ylijäämäisenä.

Ekologinen Hamina strategisen tavoitteen toteuttaminen edistyi mm. ekotukihenkilöiden koulutuksen, kestävä liikunnan ja rakennusten energiatehokkuuden osalta.

Rakennusvalvonnan henkilöresurssit olivat edelleen tiukalla. Eläinlääkintään saatiin lisää vakituista henkilöresursseja.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
VETOVOIMAINEN HAMINA YHTEENSÄ						
Toimintatulot	31 673 017	33 433 500	0	33 433 500	31 876 687	-1 556 813
Myyntituotot	7 519 899	9 510 900	0	9 510 900	8 004 639	-1 506 261
Maksutuotot	222 463	200 000	0	200 000	268 630	68 630
Tuet ja avustukset	289 760	379 000	0	379 000	206 052	-172 948
Muut toimintatuotot	23 640 895	23 087 100	0	23 087 100	23 050 853	-36 247
Valmistus omaan käyttöön	411 067	256 500	0	256 500	346 512	90 012
Toimintamenot	-28 357 903	-30 015 800	0	-30 015 800	-29 738 729	-277 071
Henkilöstömenot	-9 947 731	-10 695 200	0	-10 695 200	-10 674 276	-20 924
Palvelujen ostot	-7 088 967	-7 954 100	0	-7 954 100	-7 713 805	-240 295
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 927 584	-5 151 100	0	-5 151 100	-5 192 720	41 620
Avustukset	-329 284	-589 000	0	-589 000	-541 993	-47 007
Muut toimintamenot	-6 064 337	-5 626 400	0	-5 626 400	-5 615 935	-10 465
Toimintakate	3 726 181	3 417 700	0	3 417 700	2 137 957	1 279 743
Toimintakate €/asukas	187,46	171,94		171,94	108,51	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 009 949	-935 100	0	-935 100	-938 100	-3 000
Suunnitelmapoistot	-7 094 841	-7 509 800	0	-7 509 800	-7 355 667	154 133
Yhteensä	-4 378 609	-5 027 200	0	-5 027 200	-6 155 810	1 128 610

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot	33 860 473	35 816 400	0	35 816 400	34 593 750	-1 222 650
Myyntituotot	8 040 809	10 119 700	0	10 119 700	8 677 022	-1 442 678
Maksutuotot	993 480	1 075 200	0	1 075 200	1 041 179	-34 022
Tuet ja avustukset	847 065	1 101 400	0	1 101 400	1 011 055	-90 345
Muut toimintatuotot	23 979 119	23 263 600	0	23 263 600	23 517 983	254 383
Valmistus omaan käyttöön	411 067	256 500		256 500	346 512	90 012
Toimintamenot	-156 890 222	-158 032 300	-7 350 000	-165 382 300	-166 215 856	833 556
Henkilöstömenot	-33 842 213	-35 907 000	0	-35 907 000	-36 403 968	-496 968
Palvelujen ostot	-100 249 540	-100 136 300	-7 350 000	-107 486 300	-107 926 395	-440 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 929 307	-6 048 200	0	-6 048 200	-6 234 550	-186 350
Avustukset	-2 335 440	-1 747 000	0	-1 747 000	-1 583 932	163 068
Muut toimintamenot	-14 533 722	-14 193 800	0	-14 193 800	-14 067 011	126 789
Toimintakate	-122 618 682	-122 215 900	-7 350 000	-129 565 900	-131 622 106	2 056 206
Toimintakate €/asukas	-6168,87	-6203,22		-6576,28	-6 680,65	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	0	0	0	0	0	0
Suunnitelmapoistot	-7 425 157	-7 860 000	0	-7 860 000	-7 679 039	-180 961
Yhteensä	-130 043 839	-130 075 900	-7 350 000	-137 425 900	-139 301 144	-1 875 244

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
(kaupunki ilman vesiliikelaitosta)					
Toimintatulot	35 559 900	0	35 559 900	34 027 582	-1 532 318
Myyntitulot	10 119 700		10 119 700	8 677 022	-1 442 678
Maksutulot	1 075 200		1 075 200	1 041 179	-34 022
Tuet ja avustukset	1 101 400		1 101 400	1 011 055	-90 345
Muut toimintatulot	23 263 600	0	23 263 600	23 298 327	34 727
Valmistus omaan käyttöön	256 500		256 500	346 512	90 012
Toimintamenot	-158 032 300	-7 350 000	-165 382 300	-165 996 200	-613 900
Henkilöstömenot	-35 907 000	0	-35 907 000	-36 184 312	-277 312
Palkat ja palkkiot	-27 475 300		-27 475 300	-27 570 473	-95 173
Henkilösivukulut	-8 431 700	0	-8 431 700	-8 613 839	-182 139
Eläkekulut	-7 433 100		-7 433 100	-7 333 151	99 949
Muut henkilösivukulut	-998 600		-998 600	-1 280 689	-282 089
Palvelujen ostot	-100 136 300	-7 350 000	-107 486 300	-107 926 395	-440 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 048 200	0	-6 048 200	-6 234 550	-186 350
Avustukset	-1 747 000	0	-1 747 000	-1 583 932	163 068
Muut toimintakulut	-14 193 800	0	-14 193 800	-14 067 011	126 789
Toimintakate	-122 215 900	-7 350 000	-129 565 900	-131 622 106	-2 056 206
Verotulot	89 000 000	7 000 000	96 000 000	98 763 118	2 763 118
Valtionosuudet	41 138 500	496 100	41 634 600	41 394 624	-239 976
Rahoitustulot ja -menot	1 427 000	-137 000	1 290 000	2 130 767	840 767
Korkotulot	165 000	0	165 000	420 475	255 475
Muut rahoitustulot	1 418 000	-237 000	1 181 000	1 581 875	400 875
Korvaus peruspääomasta liikelaitokselta	450 000		450 000	450 000	
Korkomenot	-600 000	100 000	-500 000	-312 116	187 884
Muut rahoitusmenot	-6 000	0	-6 000	-9 467	-3 467
Vuosikate	9 349 600	9 100	9 358 700	10 666 403	1 307 703
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 860 000		-7 860 000	-7 679 039	180 961
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	1 489 600	9 100	1 498 700	2 987 365	1 488 665
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	1 489 600	9 100	1 498 700	2 987 365	1 488 665

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	72 600 000	4 700 000	77 300 000	77 532 985	232 985
Osuus yhteisöveron tuotoista	9 500 000	2 300 000	11 800 000	14 466 739	2 666 739
Kiinteistövero	6 900 000		6 900 000	6 763 395	-136 605
Verotulot yhteensä	89 000 000	7 000 000	96 000 000	98 763 118	2 763 118

Verovuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. eur	Muutos
2011	20,00	326	4,1 %
2012	20,50	329	0,7 %
2013	20,50	337	2,5 %
2014	21,00	344	2,0 %
2015	21,00	341	-0,8 %
2016	21,00	339	-0,7 %
2017	21,00	328	-3,1 %
2018	21,00	336	2,5 %
2019	21,00	346	2,9 %
2020	21,00	357	3,2 %

Kiinteistöveroprosentit

- yleinen	1,25 %
- vakituinen asuinrakennus	0,55 %
- muu asuinrakennus	1,15 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
- voimalaitos	2,85 %

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus					
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	33 931 500	496 100	34 427 600	34 253 254	-174 346
Opetus- ja kulttuuritoimen	-1 706 000	0	-1 706 000	-1 898 943	-192 943
Verotulomenetysten korvaus	8 913 000	0	8 913 000	9 040 313	127 313
Valtionosuudet yhteensä	41 138 500	496 100	41 634 600	41 394 624	-239 976

Investointien toteutuminen

Strategisen johtamisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Strategisen johtaminen
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
521 Strategisen johtaminen						
Hankinnat	-7 115 039	-50 000		-50 000	-5 644	-44 356
Rahoitusosuudet						
Myynnit	475 000		340 000	340 000	100	
Netto	-6 640 039	-50 000	340 000	290 000	-5 544	295 544

Määrärahavaraus on tehty Digitalisaatio-ohjelmaan liittyviin ohjelmistohankintoihin.

Tuloarvioon lisätään HaminaKotka Satama Oy:n SVOP-rahaston palautus 340.000 euroa.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Strategisen johtaminen yhteensä						
Hankinnat	-7 115 039	-50 000		-50 000	-5 644	-44 356
Rahoitusosuudet						
Myynnit	475 000		340 000	340 000	100	
Netto	-6 640 039	-50 000	340 000	290 000	-5 544	295 544

Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Kasvatus ja koulutus -valiokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
565 Kasvatus ja koulutus						
Hankinnat	-44 586	-154 000		-154 000	-106 835	-47 165
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-44 586	-154 000		-154 000	-106 835	-47 165

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden tietotekniikka- ja kalustehankinnat lähi- ja etäopetuksen kehittämiseksi jaksottuivat syksyyn 2021. Mm. Chromebookkeja päivitettiin ja esitystekniikkaa parannettiin kouluilla.

Perhekeskuksen käynnistämiseen varatut kalustehankinnat ovat jääneet tekemättä, koska Perhekeskuksen käynnistyminen Haminassa siirtyi vuoteen 2022.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Hyvinvoinnin edistäminen
Hyvinvointivaliokunta
Osallisuusjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
568 Hyvinvoinnin edistäminen						
Hankinnat	-61 382	-528 700		-528 700	-490 401	-38 299
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-61 382	-528 700	0	-528 700	-490 401	-38 299

Kirjastoauton tilalle hankittiin monitoimiauto. Kirjastoon tehtiin kalustehankintoja osana lasten ja nuorten

kirjastotoiminnan kehittämistä. Kino Haminan istuimet uusittiin ja kirjastotiloja koskeva suunnitelma valmistui.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Hyvinvoiva haminalainen yhteensä						
Hankinnat	-105 968	-682 700	0	-682 700	-597 236	-85 464
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-105 968	-682 700	0	-682 700	-597 236	-85 464

Vetovoimaisen Haminan investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
580 Elinkeino- ja vetovoimapalvelut						
Hankinnat	-179 141	-112 000		-112 000	-12 650	-99 350
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-179 141	-112 000	0	-112 000	-12 650	-99 350

Investoinneissa on mukana museon investoinnit. Bastionin katsomoiden osalta tilanne etenee keväällä 2022.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kaupunkisuunnittelu
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
604 Kaupunkisuunnittelu						
Hankinnat	-616 592	-600 000		-600 000	-2 135 224	1 535 224
Rahoitusosuudet						
Myynnit	77 638	135 000		135 000	137 292	-2 292
Netto	-538 954	-465 000		-465 000	-1 997 932	1 532 932

Kaupunkisuunnittelun investoinneissa on varauduttu kaavojen toteuttamista varten tarvittaviin maanhankintoihin. Myyntitavoite tarkoittaa myytyjen tonttien ta-searvoja.

Poikkeama johtuu kaupunginhallituksen hyväksymästä Satamalle maksettavasta akkumateriaalitehtaantontin vuokraoikeuden luopumiskorvauksesta.

Maanhankinnan painopiste on siirtynyt uusille alueille, kuten Husulan Tikkamäen alueelle.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kiinteistöpalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
610 Tilapalvelujen peruskorjaus- ja muutostyökohteet						
Hankinnat	-979 741	-1 890 000	150 000	-1 740 000	-1 687 228	-52 772
Rahoitusosuudet					7 509	
Myynnit	230 088	210 000		210 000	0	210 000
Netto	-749 653	-1 680 000		-1 530 000	-1 679 719	149 719

Kiinteistöpalveluiden osalta investoinnit kohdistuvat koulujen-, päiväkotien ja toimitilojen peruskorjaukseen. Suurimmat investoinnit ovat urheilukentän huoltorakennuksen rakentaminen, tulevan perheneuvolan tiloi-

hin tehtävät muutokset sekä kaukolämpökohteiden jatkaminen. Määrärahasiirtoja on tehty 150.000 euroa uudelle paloasemalle.

	Kustannus- arvio	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
630 Uusi paloasema							
Hankinnat	-3 888 840	-2 923 654	-970 000	-250 000	-1 220 000	-1 220 069	-4 143 723
Rahoitusosuudet		63 300	50 800		50 800	50 800	114 100
Myynnit							
Netto	-3 888 840	-2 860 354	-919 200		-1 169 200	-1 169 269	-4 029 623

Rahoitusosuuksissa on palosuojelurahaston avustus. Paloaseman kustannusarvio tulee pysymään ennusteessa. Kohde on valmis ja luovutettu käyttäjille. Määrärahasiirtoja on tehty 100.000 euroa läntisen alueen koululta

sekä 150.000 euroa tilapalveluiden peruskorjaus- ja muutostyökohteilta.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
638 Liikuntahallin peruskorjaus						
Hankinnat		-100 000		-100 000	-19 299	
Rahoitusosuudet					0	
Myynnit						
Netto		-100 000	0	-100 000	-19 299	-80 701

Liikuntahallin peruskorjauksen suunnittelun on tarkoitus alkaa vuonna 2022. Suunnitteluprosessi on käynnistetty

varsinaisen suunnittelun tueksi tehtävillä tutkimuksilla ja selvityksillä.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
642 Läntisen alueen koulu						
Hankinnat		-200 000	200 000		0	
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	0					

Läntisen alueen koulun suunnittelu lähtee käyntiin vuonna 2022. Käynnistäminen vaatii valtuuston linjaukset ja päätökset.

Määrärahasiirtoja on tehty 100.000 euroa Tervasaaren venelaitureille sekä 100.000 euroa palosemalle.

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Aluepalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
650 Aluepalvelut						
Hankinnat	-2 408 245	-3 075 000	433 000	-2 642 000	-2 524 493	-117 507
Rahoitusosuudet						
Myynnit	22 500					0
Netto	-2 385 745	-3 075 000	433 000	-2 642 000	-2 524 493	-117 507

Aluepalveluiden investoinnit koostuvat pääasiassa perus-infran ylläpidosta. Tällä tasolla toteutettuna infran korjausvelka ei kasva.

Suomenlipun aukion maanrakennustyöt saatiin valmiiksi vuoden 2021 aikana.

Aluepalveluiden osalta koneisiin ja laitteisiin investoitiin vuonna 2021 aiempia vuosia enemmän.

Määrärahasiirtoja on tehty siten, että 303.000 euroa on osoitettu Oolanninpuistolle ja 130.000 euroa Tervasaaren venelaiturille.

	Kustannus- arvio	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
653 Oolanninpuisto							
Hankinnat	-3 041 700	-838 501	0	-303 000	-303 000	-376 066	-1 214 567
Rahoitusosuudet							
Myynnit							
Netto	-3 041 700	-838 501	0		-303 000	-376 066	-1 214 567

Oolanninpuiston investoinnit sisältävät puiston loppuun rakentamista.

Koko Oolanninpuisto olisi valmiina vuonna 2023. Oolannin puistolle on siirretty 303.000 euroa aluepalveluiden investoinneilta.

	Kustannus- arvio	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
665 Tervasaaren venelaiturit							
Hankinnat	-2 000 000	-1 100 818	-1 500 000	-230 000	-1 730 000	-1 733 109	-2 833 927
Rahoitusosuudet							
Myynnit							
Netto	-2 000 000	-1 100 818	-1 500 000		-1 730 000	-1 733 109	-2 833 927

Tervasaaren venelaitureiden uusinta on valmistunut. Laitureille on siirretty 130.000 euroa aluepalveluiden investoinneilta sekä 100.000 läntisen alueen koululta.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
690 Hulevesiverkosto osto vesilaitos						
Hankinnat		-1 950 000	0	-1 950 000	-2 085 402	135 402
Rahoitusosuudet						
Myynnit						0
Netto	0	-1 950 000	0	-1 950 000	-2 085 402	135 402

Valtuuston päätöksen mukaisesti hulevesien hoito siirtyi vesiliikelaitokselta kaupungin hoidettavaksi vuonna

2021. Tästä on jouduttu kirjaamaan hulevesiverkoston taseen mukainen investointi talousarvioon.

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
VETOVOIMAISEN HAMINAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-10 676 736	-10 397 000	0	-9 159 000	-11 793 538	-3 575 532
Rahoitusosuudet	63 300	50 800		50 800	58 309	
Myyntit	330 226	345 000		480 000	137 292	342 708
Netto	-10 283 210	-10 001 200	0	-8 628 200	-11 597 937	2 969 737

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-17 897 743	-11 129 700	0	-11 129 700	-12 396 418	1 266 718
Rahoitusosuudet	63 300	50 800		50 800	58 309	
Myyntit	805 226	345 000	340 000	685 000	137 392	547 608
Netto	-17 029 217	-10 733 900	340 000	-10 393 900	-12 200 717	1 806 817

Rahoitusosan toteutuminen

Verotulot

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Verotulot						
Verotulot	89 199 077	89 000 000	7 000 000	96 000 000	98 763 118	2 763 118
Verotulot €/asukas	4 488				5 013	

Valtionosuudet

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Valtionosuudet						
Valtionosuudet	46 899 670	41 138 500	496 100	41 634 600	41 394 624	-239 976
Valtionosuudet €/asukas	2 359			2 095	2 101	

Rahoitustuotot ja -kulut

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Rahoitustuotot ja -kulut						
Rahoitustuotot	2 754 106	1 593 000	-237 000	1 356 000	2 014 612	658 612
Rahoituskulut	-792 526	-637 000	100 000	-537 000	-343 592	193 408
Netto	1 961 580	956 000	-137 000	819 000	1 671 020	852 020
Rahoitustuotot ja -kulut €/asukas	99	49		42	85	

Korvaus peruspääomasta

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Korvaus peruspääomasta						
Korvaus peruspääomasta	450 000	450 000		450 000	450 000	
Korvaus peruspääomasta €/asukas	23	23		23	23	

Haminan Vesi -liikelaitoksen peruspääomasta perittiin euronääräinen korvaus, joka on noin 3,4 % laitoksen peruspääomasta.

Antolainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Antolainojen muutokset						
Lisäykset	-970 524	-100 000	-150 000	-250 000	-153 843	-96 157
Vähennykset	7 621 660	449 900	0	449 900	478 055	-28 155
Nettomuutos	6 651 136	349 900	-150 000	199 900	324 212	-124 312

Antolainojen lisäykset muodostuvat yhdistyksille myönnettyistä välirahoituslainoista.

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Pitkäaik. lainojen muutokset						
Lisäykset	28 530 316	20 000 000		20 000 000	20 000 000	0
Vähennykset	-27 646 000	-19 631 000	100 000	-19 531 000	-26 074 774	6 543 774
Nettomuutos	884 316	369 000	100 000	469 000	-6 074 774	6 543 774

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset toteutuivat budjetoitua selvästi suurempina, koska tilikausien 2020 ja 2021 ylijäämäisten tuloksien mahdollistamana kaupungin lainamäärää pienennettiin strategisen tavoitteen mukaisesti lyhentämällä talousarviolainoja ennenaikaisesti.

RAHOITUS YHTEENSÄ

	Tp 2020	Ta 2021	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2021	Poikkeama
Rahoitus yhteensä						
Rahoitustulot	175 436 420	152 631 400	7 259 100	159 890 500	163 100 410	3 153 599
Rahoituskulut	-29 381 342	-20 368 000	50 000	-20 318 000	-26 572 210	6 641 025
Netto	146 055 079	132 263 400	7 309 100	139 572 500	136 528 200	9 794 624

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Kaupunki ilman vesiliikelaitosta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	9 229 600	9 100	9 238 700	9 545 238	-306 538
Vuosikate	9 349 600	9 100	9 358 700	10 666 403	-1 307 703
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-120 000		-120 000	-1 121 166	1 001 166
Investointien rahavirta	-10 733 900	340 000	-10 393 900	-11 901 259	1 507 359
Investointimenot	-11 129 700	0	-11 129 700	-12 396 418	1 266 718
Rahoitusosuudet investointimenoihin	50 800		50 800	58 309	-7 509
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	345 000	340 000	685 000	436 850	248 150
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 504 300	349 100	-1 155 200	-2 356 022	1 200 822
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	349 900	-150 000	199 900	324 212	-124 312
Antolainasaamisten lisäys	-100 000	-150 000	-250 000	-153 844	-96 156
Antolainasaamisten vähennys	449 900	0	449 900	478 055	-28 155
Lainakannan muutokset	1 139 000	-5 781 400	-4 642 400	-8 646 477	4 004 077
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000	0	20 000 000	20 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 861 000	-5 781 400	-24 642 400	-26 074 774	1 432 374
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-2 311 453	2 311 453
Oman pääoman muutokset			0	-260 250	260 250
Muut maksuvalmiuden muutokset	150 000		150 000	3 888 294	-3 738 294
Vaikutus maksuvalmiuteen	134 600	-5 582 300	-5 447 700	-6 789 993	1 342 293

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos
Ulkoiset tuotot ja kulut

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	11 746 017,17		11 256 781,41	
Maksutuotot	1 040 583,50		992 569,86	
Tuet ja avustukset	1 011 054,68		847 065,05	
Vuokratuotot	12 068 299,88		11 956 286,63	
Muut toimintatuotot	465 032,38	26 330 987,61	971 614,52	26 024 317,47
Valmistus omaan käyttöön		323 421,35		433 502,09
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-28 440 289,35		-26 694 821,60	
Henkilöstökorvaukset	327 954,84		295 411,97	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 474 984,47		-7 189 670,95	
Muut henkilösivukulut	-1 303 451,67		-906 631,32	
Palvelujen ostot	-104 895 425,55		-97 228 838,22	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 111 595,30		-6 793 746,75	
Avustukset	-1 593 112,15		-2 345 639,74	
Muut toimintakulut	-3 409 822,52	-153 900 726,17	-3 698 081,20	-144 562 017,81
Toimintakate		-127 246 317,21		-118 104 198,25
Verotulot		98 763 118,36		89 199 076,61
Valtionosuudet		41 394 624,00		46 899 670,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	420 474,85		302 837,36	
Muut rahoitustuotot	1 594 137,03		2 451 268,81	
Korkokulut	-334 074,18		-561 844,96	
Muut rahoituskulut	-9 518,00	1 671 019,70	-230 681,09	1 961 580,12
Vuosikate		14 582 444,85		19 956 128,48
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 930 540,70		-9 728 393,10	
Arvonalentumiset	0,00	-9 930 540,70	0,00	-9 728 393,10
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		4 651 904,15		10 227 735,38
Vapaaehtoisten varausten lisäys		-1 500 000,00		-1 500 000,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		3 151 904,15		8 727 735,38

Rahoituslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos

	1.1.–31.12.2021		1.1.–31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	14 582 444,85		19 956 128,48	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-1 121 165,65	13 461 279,20	3 486 972,88	23 443 101,36
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-14 085 247,29		-21 782 661,81	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	58 309,00		63 300,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	436 849,68	-13 590 088,61	1 005 139,62	-20 714 222,19
Toiminnan ja investointien rahavirta		-128 809,41		2 728 879,17
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-157 673,60		-1 003 189,17	
Antolainasaamisten vähennys	478 055,38	320 381,78	7 621 660,14	6 618 470,97
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00		28 530 316,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 848 580,81		-28 505 606,95	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 311 452,81		-2 616 910,68	
Oman pääoman muutokset	-260 250,33	-9 420 283,95		-2 592 201,63
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18 397,48		-25 012,64	
Vaihto-omaisuuden muutos			0,00	
Saamisten muutos	-730 326,57		-735 629,64	
Pitkäaikaisen kauppahintavelan muutos	0,00		-1 140 000,51	
Korottomien velkojen muutos	3 187 442,24	2 438 718,19	1 836 582,14	-64 060,65
Rahoituksen rahavirta		-6 661 183,98		3 962 208,69
Rahavarojen muutos		-6 789 993,39		6 691 087,86
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 410 294,89		10 200 288,28	
Rahavarat 1.1.	10 200 288,28	-6 789 993,39	3 509 200,42	6 691 087,86

Tase

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	203 490 484,08	196 892 107,76
Aineettomat hyödykkeet	1 219 916,74	226 134,97
Aineettomat oikeudet	135 127,75	136 958,93
Muut pitkävaikutteiset menot	1 084 788,99	89 176,04
Aineelliset hyödykkeet	138 721 965,93	135 762 533,60
Maa- ja vesialueet	34 694 977,97	33 430 193,84
Rakennukset	55 438 624,78	53 652 506,70
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 498 459,81	40 595 939,86
Koneet ja kalusto	1 437 245,80	1 032 137,81
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	652 657,57	7 051 755,39
Sijoitukset	63 548 601,41	60 903 439,19
Osakkeet ja osuudet	54 186 327,87	51 220 783,87
Muut lainasaamiset	9 149 257,84	9 486 989,62
Muut saamiset	213 015,70	195 665,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	162 566,18	149 010,40
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	162 566,18	149 010,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 659 940,30	13 719 607,12
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet		
Saamiset	4 249 645,41	3 519 318,84
Pitkäaikaiset saamiset	20 000,00	
Muut saamiset	20 000,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	4 229 645,41	3 519 318,84
Myyntisaamiset	3 257 658,39	2 807 818,41
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	668 822,46	391 369,36
Siirtosaamiset	303 164,56	320 131,07
Rahat ja pankkisaamiset	3 410 294,89	10 200 288,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	211 312 990,56	210 760 725,28

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	111 173 602,84	105 322 196,43
Peruspääoma	85 276 054,25	85 276 054,25
Arvonkorotusrahasto	5 334 189,20	5 334 436,61
Muut omat rahastot	476 402,18	476 402,18
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 935 053,06	5 507 568,01
Tilikauden yli-/alijäämä	3 151 904,15	8 727 735,38
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000 000,00	1 500 000,00
Vapaaehtoiset varaukset	3 000 000,00	1 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	3 040 614,91	3 862 322,96
Eläkevaraukset	0,00	13 453,38
Muut pakolliset varaukset	3 040 614,91	3 848 869,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	250 293,62	255 135,32
Lahjoitusrahastojen pääomat	250 293,62	255 135,32
VIERAS PÄÄOMA	93 848 479,19	99 821 070,57
Pitkäaikainen	65 644 435,24	62 004 315,30
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	64 170 632,00	60 424 943,00
Lainat julkisyhteisöiltä	772 912,44	878 481,50
Liittymismaksut ja muut velat	700 890,80	700 890,80
Lyhytaikainen	28 204 043,95	37 816 755,27
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 775 740,00	19 265 194,84
Lainat julkisyhteisöiltä	105 569,06	104 814,97
Lainat muilta luotonantajilta	1 615 187,48	3 926 640,29
Saadut ennakot	12 162,14	4 114,51
Ostovelat	9 598 109,23	7 440 396,51
Muut velat	2 575 676,97	2 467 220,98
Siirtovelat	5 521 599,07	4 608 373,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	211 312 990,56	210 760 725,28

Konsernituloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	150 889 595,83	120 573 283,40
Toimintakulut	-279 099 247,52	-233 717 952,33
Osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta	1 661 275,25	354 088,71
Toimintakate	-126 548 376,45	-112 790 580,22
Verotulot	98 469 903,34	88 924 827,06
Valtionosuudet	49 274 056,08	54 776 535,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	321 969,75	94 599,82
Muut rahoitustuotot	1 622 630,54	1 425 675,96
Korkokulut	-2 283 842,92	-1 607 286,80
Muut rahoituskulut	-14 904,63	-1 174 134,78
Vuosikate	20 841 435,70	29 649 636,21
Poistot ja arvonalentumiset	-17 201 485,61	-20 772 330,59
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	3 639 950,09	8 877 305,62
Laskennalliset verot	666 987,71	-122 028,53
Vähemmistöosuudet	6 106,59	37 755,54
Tilikauden yli-/alijäämä	4 313 044,40	-235 837,35

Konsernin rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	20 841 435,70		29 649 636,22	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 841 088,47	19 000 347,23	-936 343,23	28 713 292,99
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-31 088 321,30		-35 362 179,89	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	226 652,57		72 445,60	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 560 997,07	-29 300 671,66	3 323 843,67	-31 965 890,62
Toiminnan ja investointien rahavirta		-10 300 324,43		-3 252 597,63
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-174 326,20		-587 090,00	
Antolainasaamisten vähennys	361 992,62	187 666,42	470 524,17	-116 565,83
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59 328 692,48		41 687 131,76	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 052 976,23		-30 885 844,56	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34 914 484,34	4 361 231,91		10 801 287,20
Oman pääoman muutokset	-1 325 095,66	-1 325 095,66		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 782,74		-16 006,79	
Vaihto-omaisuuden muutos	-137 041,57		118 176,56	
Saamisten muutos	-10 626 455,43		-4 147 819,99	
Korottomien velkojen muutos	13 788 598,94	3 005 319,19	-1 087 878,43	-5 133 528,65
Rahoituksen rahavirta		6 229 121,87		5 551 192,72
Rahavarojen muutos		-4 071 202,56		2 298 595,09
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	15 957 621,38		20 028 823,94	
Rahavarat 1.1.	20 028 823,94	4 071 202,56	17 730 228,85	2 298 595,09

Konsernitase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	348 169 924,19	277 210 023,89
Aineettomat hyödykkeet	3 778 585,16	2 990 141,18
Aineettomat oikeudet	2 370 532,38	2 087 499,88
Muut pitkävaikutteiset menot	1 249 593,51	269 817,87
Ennakkomaksut	158 459,28	632 823,43
Aineelliset hyödykkeet	293 749 804,67	238 224 399,43
Maa- ja vesialueet	36 898 158,46	35 198 570,22
Rakennukset	121 480 484,58	115 823 956,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48 924 249,29	42 859 463,99
Koneet ja kalusto	18 878 849,53	19 432 099,79
Muut aineelliset hyödykkeet	12 211 375,69	10 243 810,59
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	55 356 687,13	14 666 498,41
Sijoitukset	50 641 534,36	47 230 288,67
Osakkuusyhteisöosakkeet	35 086 703,59	32 025 620,72
Muut osakkeet ja osuudet	11 417 034,17	8 477 561,03
Muut lainasaamiset	1 302 426,66	1 382 788,64
Muut saamiset	2 835 369,94	5 344 318,28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	610 772,85	504 744,45
Valtion toimeksiannot	186 293,10	104 836,06
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	193 482,48	181 173,98
Muut toimeksiantojen varat	230 997,27	218 734,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 054 818,64	42 437 991,86
Vaihto-omaisuus	346 545,06	209 499,82
Aineet ja tarvikkeet	247 281,06	61 412,92
Keskeneräiset tuotteet	99 264,00	147 997,26
Muu vaihto-omaisuus	0,00	89,64
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Saamiset	34 750 652,19	22 199 668,10
Pitkäaikaiset saamiset	2 354 665,80	1 924 434,84
Myyntisaamiset	1 547 262,14	1 920 000,00
Muut saamiset	807 403,66	4 434,84
Lyhytaikaiset saamiset	32 395 986,39	20 275 233,26
Myyntisaamiset	19 492 946,66	10 975 408,49
Lainasaamiset	2 773 311,99	2 970 810,83
Muut saamiset	6 273 638,26	6 419 215,63
Siirtosaamiset	3 856 089,48	2 880 609,14
Rahat ja pankkisaamiset	15 957 621,39	20 028 823,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	399 835 515,68	331 387 565,60

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	130 077 803,02	122 704 817,96
Peruspääoma	85 276 054,25	85 276 054,25
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0,00	383 468,63
Arvonkorotusrahasto	5 334 189,20	5 403 397,96
Muut omat rahastot	860 611,70	477 144,53
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 293 903,48	22 371 719,95
Tilikauden yli-/alijäämä	4 313 044,40	8 793 032,64
VÄHEMMISTÖOSUUDET	912 843,35	1 685 814,17
PAKOLLISET VARAUKSET	935 732,49	662 798,87
Eläkevaraukset	0,00	13 453,38
Muut pakolliset varaukset	935 732,49	649 345,49
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	746 412,50	660 166,84
Valtion toimeksiannot	217 266,86	137 554,29
Lahjoitusrahastojen pääomat	298 148,37	303 878,14
Muut toimeksiantojen pääomat	230 997,27	218 734,41
VIERAS PÄÄOMA	267 162 724,32	205 673 967,76
Pitkäaikainen	187 365 536,15	133 798 363,70
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	116 703 595,85	124 500 749,16
Lainat julkisyhteisöiltä	772 912,44	4 719 583,97
Lainat muilta luotonantajilta	66 524 787,32	0,00
Saadut ennakot	205 915,71	185 710,98
Liittymismaksut ja muut velat	2 507 894,76	2 555 103,42
Siirtovelat	128 975,05	141 026,17
Laskennalliset verovelat	521 455,02	1 696 190,00
Lyhytaikainen	79 797 188,17	71 875 604,06
Joukkovelkakirjalainat	3 412 140,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 129 492,17	38 877 562,81
Lainat julkisyhteisöiltä	6 092 993,87	1 375 501,97
Saadut ennakot	1 153 889,38	749 914,29
Ostovelat	26 474 927,39	15 694 375,73
Liittymismaksut ja muut velat	6 592 484,18	3 973 453,69
Siirtovelat	23 296 253,57	11 201 811,14
Laskennalliset verovelat	1 645 007,60	2 984,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	399 835 515,68	331 387 565,60

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa 11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Maaomaisuus on arvostettu hankintahintaan siltä osin, kuin hankintahinnat ovat olleet tiedossa. Maa-omaisuuden arvostusperiaatteet on selvitetty taseen vastaavien liitetiedossa 18) Arvonkorotukset.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimukset koostuvat koronvaihtosopimuksista. Haminan kaupunki on tehnyt koronvaihtosopimuksia korkokulujen suojaamistarkoituksessa. Pitkäaikaisista lainoista 12,45 milj. euron osalta vaihtuvat korot on sidottu johdannaissopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa pisimmillään 22.11.2027 asti. Koronvaihtosopimusten markkina-arvot on käsitelty taseen ulkopuolisena eränä. Sopimusten arvostus ja suojaavuusperusteet on esitetty liitetiedossa 41) Muut taseen ulkopuoliset vastuut. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkomenojen oikaisuksi. Suoraan kiinteäkorkoisena on lainoja otettu 53,1 milj. eurolla.

Linnoituksen Uimahalli Oy on suojannut korkoriskin kaupunkin kautta siten, että kaupunki on tehnyt yhtiön toimeksiannosta kaupunkin johdannaiskaupan yleissopimusten perusteella koronvaihtosopimuksia 7,5 milj. eurolla. Yhtiö ja kaupunki ovat sitoutuneet suorittamaan toisilleen koronvaihtosopimusten kassavirran.

Menot ja tulot on kirjattu suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot.

Lomapalkkajaksotus on kirjattu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 120/2019 mukaisesti. Laskenta on tehty henkilöittäin käyttäen todellisten ansaittujen ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

Konsernitiliosopimukseen liitettyjen tytäryhteisöjen rahavarat 1,6 milj. euroa on esitetty kirjaussuositusten mukaisesti kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Taseen tunnusluku esitetty lainakanta olisi ilman konsernitilivelkaa 73,8 milj. euroa.

2) Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Laskelmien esittämistapaa ei ole muutettu.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty olennaisia oikaisuja.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

HaminaKotka Satama Oy:n SVOP-palautus (sijoitetun oman pääoman rahastosta tehty pääoman palautus) on käsitelty vuosina 2012-2020 pääomasijoituksen palautuksena. Kyseessä on kuitenkin ollut kertyneiden voittovarojen palauttaminen omistajakaupungeille, jolloin palautus olisi tullut käsitellä tulosvaikutteisesti (ei taseen sijoituksia oikaisten). Tämä on oikaistu vuoden 2021 tilinpäätökseen, ja samaten vuoden 2021 aikana tehty palautus, 0,34 miljoonaa euroa käsiteltiin tulosvaikutteisesti. Vuosien 2012-2020 SVOP-palautus on oikaistu sijoituksiin ja taseen kertyneeseen ylijäämään, mikä kasvattaa taseen kertynyttä ylijäämää ja omaa pääomaa 2.960.000 euroa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Niistä Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä sekä Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä on yhdistelty alakonsernina.

Haminan Energia Oy on yhdistelty alakonsernina. Myös yhteisyritykset Hamina LNG Oy (46,5 %), Rohe Solutions Oy (50 %) ja Kaakon Alueverkko Oy (50 %) on konsernin muodostumisesta 1.1.2021 alkaen yhdistelty omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin osakkaiden maksamat kiinteistöverot on eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuden erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistot

Satamafuusiossa 2011 syntynyt konserniliikearvo poistetaan konsernissa 10 vuoden tasapoistona, joka vastaa HaminaKotka Satama Oy:n lisäosakkeiden kauppahinnan maksuaikaa.

Hamina-Asunnot Oy:n poistot on kirjattu Hamina-Asunnot Oy:n suunnitelmapoistojen mukaisesti eikä niitä ole konsernitilinpäätöksessä oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Osakkuusyhteisöjen poistoja ei ole oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Poistosuunnitelmien erot eivät ole merkittäviä konsernin tuloksen kannalta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä on yhdistetty konsernin omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitoista tai tappioista sekä oman pääoman muutoksista omistajasajalta. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty siltä osin kuin osakkuusyhteisön kirjanpitoarvo olisi konsernitaseessa hankintamenon vähentämisen jälkeen tullut negatiiviseksi.

Johdannaissopimusten käsittely

Haminan Energia Oy on vaihtanut koronvaihtosopimuksilla rahalaitoslainojen vaihtuvan koron kiinteäksi korkoksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja niiden tulosvaikutukset esitetään korko- ja rahoituskulujen sekä -tuottojen ryhmässä ja ne kirjataan suoriteperusteisesti suojatun rahoituksen korkojaksotuksen mukaisesti. Koronvaihtosopimukseen liittyy purkumahdollisuus ja pankilla on sovittuihin ajankohtiin liitetty purkuoikeus, joka perustuu markkinaehtoisuuteen. Koronvaihtosopimusten korkoherkkyyttä seurataan yhtiössä jatkuvasti. Voimassa olevat korkosuojaukset noudattavat yhtiön riskienhallintapolitiikkaa.

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Haminan kaupungin tilinpäätöksessä tehdyt Hamina-Kotka Satama Oy:n SVOP-palautusten kirjaustavan muutokset vaikuttavat konsernin edellisten tilikausien ylijäämään 2.960.000 euroa.

Haminan Energia Oy:ssa toteutettiin tilikaudella yrittäjäyritysrakennemuutos. Haminan Energia Oy:stä tuli emoyhtiö 11.6.2021, jolloin perustettiin kolme uutta Hamina Energian 100-prosenttisesti omistamaa tytäryhtiötä: Haminan Sähköverkko Oy, Haminan Kaasuverkko Oy ja Haminan Kaukolämpö Oy. Tytäryhtiöt aloittivat varsinaisen toimintansa 1.10.2021, kun Hamina Energia luovutti perustetuille yrityksille kyseiset liiketoiminnot. Myös yhteisyritykset Hamina LNG Oy (46,5 %), Rohe Solutions Oy (50 %) ja Kaakon Alueverkko Oy (50 %) on konsernin muodostumisesta 11.6.2021 alkaen yhdistelty omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä konsernitilinpäätökseen.

Aiemmin osakkuusyhtiöistä huomioitiin kaupungin konsernitilinpäätöksessä ainoastaan konsernin osuus yhtiön tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta. Kirjauksenmuutoksen muutos antaa oikeamman kuvan konsernin taloudellisesta asemasta. Muutoksen vuoksi muun muassa konsernin lainamäärä ja konsernitaseen tunnusluvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia edellisvuoteen.

Haminan Asunnot Oy ei enää laatinut tilikaudelta 2021 konsernitilinpäätöstä. Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tilikaudelta 2021 Hamina Asunnot Oy (emo) ja Asunto Oy Merituuli (tytär), osakkuusyhtiöitä ei ole yhdistelty. Tällä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen eikä edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuuteen.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	526	497	200	227
Sosiaali- ja terveyspalvelut	78 589	61 999	1	8
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 408	3 664	2 251	1 833
Yhdyskuntapalvelut	68 375	47 271	16 217	16 570
Haminan Vesi -liikelaitos	7 406	7 144	7 662	7 386
Toimintatuotot yhteensä	159 304	120 575	26 331	26 024

7) Verotulojen erittely (1 000 euroa)

	Kaupunki	
	2021	2020
Kunnan tulovero	77 533	74 460
Osuus yhteisöveron tuotosta	14 467	8 528
Kiinteistövero	6 763	6 212
Verotulot yhteensä	98 763	89 199

8) Valtionosuuksien erittely (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspalvelujen valtionosuus	34 253	39 571	34 253	39 571
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	2 252	4 244	2 252	4 244
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 898	-1 824	-1 898	-1 824
Verotulomenetysten korvaukset	9 040	9 152	9 040	9 152
Ammatillisen opetuksen yksikköhintarahoitus	7 879	7 877		
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	49 274	54 776	41 395	46 899

9) Palvelujen ostojen erittely (1 000 euroa)

	Kaupunki	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	89 158	83 765
Muiden palvelujen ostot	15 737	13 464
Palvelujen ostot yhteensä	104 895	97 229

10) Valtuustoryhmille annetut tuet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman muutoksella (kv I 1.12.2012 § 113) on kuntaliitoksessa Vehkalahden kunnalta siirtyneiden asuinrakennusten sekä kiinteiden koneiden ja laitteiden poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutoksessa poistoajat on yhtenäistetty vastaamaan voimassa olevaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset poistoajat ovat Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen suosittelemien alarajojen

mukaisia lukuun ottamatta hallinto- ja laitosrakennuksia. Kivirakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten teknikaloudellinen pitoaika on 40 vuotta ja puurakenteisten 30 vuotta. Suosituksen mukainen poisto-aika on 20–50 vuotta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja taloudellinen pitoaika on alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikulukuksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2021 poistosuunnitelman muutoksen siten, että talousrakennusten poistoon otettiin käyttöön 10 vuoden tasapoisto.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	Tasapoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Poistosuunnitelman muutos kv 6.9.2004:		
Koirakarin puhdistus	15 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset		
kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, kentät, torit ja puistot	20 %	Menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %	Menojäännöspoisto
Satamalaiturit	10 %	Menojäännöspoisto
Raiteisto	15 %	Menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkko	10 %	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %	Menojäännöspoisto
Puhelinverkko ja keskusasema	30 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	Menojäännöspoisto
Vesi- yms. laitojen laitoskoneet	20 %	Menojäännöspoisto
Nosturit, kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	Menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	20 %	Menojäännöspoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kuljetusvälineet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut liikkuvat työkoneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut raskaat koneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kevyet koneet	40 %	Menojäännöspoisto
Sairaala, terveydenhuolto- yms. laitteet	30 %	Menojäännöspoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojäännöspoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojäännöspoisto

I2) Pakollisten varausten muutokset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu 1.1.	13	24	13	24
Vähennykset tilikaudella	-13	-11	-13	-11
Eläkevastuu 31.12.	0	13	0	13
Ympäristövastuuvaraus 1.1.	240	228	240	228
Lisäys tilikaudella		26	0	26
Vähennys tilikaudella	-56	-14	-56	-14
Ympäristövastuuvaraus 31.12.	184	240	184	240
Potilasvahinkovakuutusmaksu, Kymsote 1.1.	409	463		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennys tilikaudella	-7	-54		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	402	409		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			3609	
Lisäys tilikaudella				3609
Vähennys tilikaudella			-1236	
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			2373	3609

I3) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot	0	48	0	48
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	248	107	248	107
Kaluston myyntivoitot	52	22	51	9
Rakennusten ja rakennelmien myyntivoitot	94			
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	394	177	299	163
Muut toimintakulut				
Osakkeiden ja osuuksien myyntitappiot	0	1	0	1
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	1	0	1
Kaluston myyntitappiot				
Rakennusten ja rakennelmien myyntitappiot	0	38	0	38
Myyntitappiot yhteensä	0	40	0	40

I4) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (1000 euroa)

	Kaupunki	
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		1 050
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 210	1 351
	1 210	2 401

Kymenlaakson Sähkö Oy:n maksama osinko 1,2 milj. euroa.

16) Erittely poistoeron muutoksista (1 000 euroa)
Ei ilmoitettavaa.

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset (1 000 euroa)
Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotukset (1 000 euroa)

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	5 403	5 407	5 334	5 338
Arvonkorotusten purku	-69	-4		-4
Arvo 31.12.	5 334	5 403	5 334	5 334

Arvonkorotukset on tehty 1.1.1997 vanhan Haminan hankintahinnattomiin maa- ja vesialueisiin seuraavilla periaatteilla:

- omassa käytössä ollut tonttimaata puoleen verottajan 1996 käyttämästä arvosta
- muu maaomaisuus puoleen vuoden 1996 raakamaan hintatasosta
- ulkopuolisille 1.1.1997 vuokrattuina olleet alueet kiinteistöveroetuksessa käytettyyn arvoon
- sataman hallinnassa 1.1.1997 ollut alue teollisuustontin hintaan

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti (1 000 euroa)

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	226	0		226
Lisäykset tilikauden aikana	0	1 060		1 060
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä	19	24		43
Tilikauden poisto	-110	0		-110
Poistamaton hankintameno 31.12.	135	1 084	0	1 219
Kirjanpitoarvo 31.12.	135	1 084	0	1 219

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	33 430	53 652	40 596	1 032	7 052	135 763
Lisäykset tilikauden aikana	1 267	1 613	8 621	881	637	13 019
Rahoitusosuudet tilikaudella		-51	-7		0	-58
Vähennykset tilikauden aikana	-137	0	0		0	-137
Siirrot erien välillä	135	3 443	3 414		-7 036	-44
Tilikauden poisto		-3 219	-6 126	-475		-9 821
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0					0
Poistamaton hankintameno 31.12.	34 695	55 438	46 498	1 437	653	138 722
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 695	55 438	46 498	1 437	653	138 722

Sijoitukset	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuus-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	18 291	18 604	13 220	1 106	51 219
Lisäykset		2 960		6	2 966
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	18 291	21 564	13 220	1 112	54 186
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 291	21 564	13 220	1 112	54 186

	Saamiset konserni-yhtiöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Saamiset valtiolta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 409	0	1 274	0	9 683
Lisäykset	2		156		158
Vähennykset	-316		-162		-478
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	8 094	0	1 268	0	9 362
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 094	0	1 268	0	9 362

Maa- ja vesialueet	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kiinteistöjen liittymismaksut	567	508	225	213
Muut maa- ja vesialueet	34 128	34 690	34 469	33 217
Maa- ja vesialueet yhteensä	34 695	35 199	34 694	33 430

Kuntayhtymäosuusien arvonmuutokset

	Tase- arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase- arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky	7 135	0	0	7 135	5 486	1 649

Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän yhtiökokousten tekemät päätökset sairaalakiinteistöjen kirjanpitoarvojen alaskirjauksesta peruspääomaa vastaan.

20–22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt (eliminoitujen tilinpäätökset)

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Haminan Energia Oy (konserni)	0973749-8	100 %	100 %	11 014	109 543	-1 538
Hamina-Asunnot Oy	1764846-0	100 %	100 %	465	31 063	
Haminan Kulttuuriperintösäätiö	1772150-9	100 %	100 %	268		-20
Linnoituksen Uimahalli Oy	1525627-9	100 %	100 %	485	9 172	32
Venehamina Oy (äänimäärästä 66,59%)	0901506-5	46,76 %	46,76 %	80		4
			Yhteensä	12 312	149 778	-1 522
Kuntayhtymät						
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky (konserni)	0725901-5	9,22 %	9,22 %	3 638	29 121	967
Kotkan-Haminan seudun koulutus- kuntayhtymä	1958694-5	31,02 %	31,02 %	10 009	3 304	28
Kymenlaakson Liitto	0206714-5	12,20 %	12,20 %	115	81	13
			Yhteensä	13 762	32 506	1 009
Osakkuusyhteisöt						
HaminaKotka Satama Oy (konserni)	2380744-8	40,00 %	40,00 %	27 034	39 822	2 122
Kymenlaakson Vesi Oy	0633232-1	21,00 %	21,00 %	2 340	2 143	38
Kiinteistö Oy Haminan Hailikari	2243995-4	33,33 %	33,33 %	-1 748	4 568	-5
As Oy Haminan Satamakatu 3	0214495-6	43,18 %	43,18 %	185	208	
Hamina Asunnot Oy:n osakkuusyhtiö: As Oy Merituuli	1936753-1		53,74 %	945	286	-165
			Yhteensä	28 757	47 026	1 990

23) Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä (1 000 euroa)

	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 228		94
Konsernitilisaaminen				
Siirtosaamiset		74		131
Yhteensä		1 303		225
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		200		23
Muut saamiset		412		
Yhteensä		412		23
Saamiset yhteensä		1 714		248

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			73	130
Kelan korvaus työterveyshuollosta	318	244	103	124
Muut tulojäämät	3 221	2 636	127	66
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 539	2 881	303	320

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma I.I.	85 276	85 276	85 276	85 276
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	383	383		
Arvonkorotusrahasto I.I.	5 403	5 407	5 334	5 338
Vähennykset	-69	-4	0	-4
Arvonkorotusrahasto 31.12.	5 334	5 403	5 334	5 334
Muut omat rahastot 31.12.	477	477	476	476
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 554	22 372	16 935	5 508
Tilikauden yli-/alijäämä	3 888	8 793	3 152	8 728
Oma pääoma yhteensä	129 913	122 705	111 173	105 322

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki	
	2021	2020
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 935	5 508
Liittymismaksurahaston purku 2004	-1 179	-1 179
Tilikauden yli-/alijäämä	3 152	8 728
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000	1 500
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	21 908	14 557

26) Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa.

27) Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat (1000 euroa)

Velat, jotka erääntyvät I.I.2027 tai sen jälkeen.

	Kaupunki	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 304	31 562
Lainat julkisyhteisöiltä	245	456
Pitkäaikaiset velat yhteensä	12 549	32 018

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei ilmoitettavaa.

29) Pakolliset varaukset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuuvaraus	0	13	0	13
Ympäristövastuuvaraus	184	240	184	240
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			2 857	3 609
Potilasvahinkovastuuvaraus, Kymsote	402	409		
Pakolliset varaukset yhteensä	586	662	3 041	3 862

30) Velat samaan konserniin kuuluville yhteisöille (1 000 euroa)

	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		749		292
Konsernitilivelka		1 615		3 927
Liittymismaksut ja muut velat		26		29
Yhteensä		2 390		4 248
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		4 603		2 586
Siirtovelat		119		
Yhteensä		4 722		2 586
Yhteensä		7 112		6 834

31) Sekkitililimiitti

	2021	2020
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000	3 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	10 000	3 000

32) Muut pitkäaikaiset velat (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	2 508	2 489	701	701
Muut velat	0	66		
Muut velat yhteensä	2 508	2 555	701	701

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	129	141		
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	10 395	9 649	3 818	3 591
Korkojaksotukset	132	203	44	101
Muut siirtovelat	12 770	1 350	1 660	917
Siirtovelat yhteensä	23 425	11 343	5 522	4 608

Vakuuksia ja vastuutoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	72 512	23 680		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	600	800		
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	43 012	34 364		
Lainat julkisyhteisöiltä	3 841	5 078		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	38 306	33 802		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	81 918	68 966		

35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

37) Muut muiden puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

38) Vuokravastuut (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Toimitilojen vuokravastuut	17 785	16 285	6 473	7 977
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 568	2 827	1 021	1 198
Muut vuokravastuut	6 848	2 108		
Vuokravastuut yhteensä	27 201	21 220	7 494	9 175
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 461	3 424	1 578	1 758
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			3 214	3 879

Leasingopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39, 40) Vastuusitoumukset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			46 567	68 291
Jäljellä oleva pääoma			41 639	43 709
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	64 150	65 990	63 650	65 490
Jäljellä oleva pääoma	38 452	42 219	37 952	41 719

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	140 535	134 153
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	92	84

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
1) Haminan Energia Oy, taseen ulkopuoliset liittymisvastuut	486	489		
2) Hamina-Asunnot Oy, osaomistusosuuksien takaisinostovelvollisuus	206	284		
3) Haminan kaupunki on sitoutunut ostamaan Uuperinrinteet Oy:ltä rinnepalveluja	41	0	41	0
4) Haminan kaupunki on sitoutunut kahteen kovenanttiehtoon siitä, että sen omistus Haminan Energia Oy:stä pysyy vähintään 51 prosentissa		82		82
5) Haminan Energia Oy on tehnyt vuonna 2013 pitkäaikaisen sitoumuksen energian tuotanto-osuuksiin liittyen. Taloudellinen vastuu vuosille 2021–2024	11 238	12 766		
6) Haminan Energia Oy on pantannut omistamansa osakkuusyhtiön osakkeet, pääomalinasaatavat ja vapaan pääoman sijoitukset kyseisen yhtiön projektirahoituksen vakuudeksi. Haminan Energia on edelleen sitoutunut rahoittamaan osakkuusyhtiötä oman pääoman ehtoisin sijoituksin yhteisvastuullisesti hankkeen toisen pääomistajan kanssa, mikäli projektirahoitukseen liitettyyn hankebudjettiin tulee sellaisia kustannusylityksiä tai tulonmenetyksiä, joilla on vaikutuksia osakkuusyhtiön lainanhoitokykyyn. Osakkeiden ja lainasaatavien yhteenlaskettu nimellisarvo 31.12.	9 358	6 141		
Sähkö- ja kaasujohdannaiset, Haminan Energia Oy				
Sähköjohdannaisilla suojataan tuotanto- ja hankintaennusteen mukaiseen määrään perustuvaa hyödykkeen myyntiä ja ostoa. Kaasujohdannaisilla suojataan hyödykkeen ostoa. Johdannaisia käytetään ainoastaan energian tuotantohinnan suojaukseen ja ostohinnan suojaukseen, niillä ei käydä spekulatiivista kauppaa.				
Alv 33§ mukainen arvonnlisäveron palautusvastuu				
Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa kiinteistöjä joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan eikä toimenpideohjelmaan perustuen.				
Rakentajan vastuu 10 vuotta				
Omistusosuuden mukainen vastuu Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän vuosina 2006–2021 valmistuneista ja myydyistä oppilastyökohteista				
ARA-asuntokannan rajoitukset				
Kaupungin ja Hamina Asunnot Oy:n vastuut valtion tukeman ARA-asuntokannan käyttö- ja luovutusrajoituksista.				
Potilasvastuuvakuutuksen vastuuvetka				
Omistusosuuden mukainen vastuu, Kymsote	350	399		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu vuosilta 2008–2018	2 474	2 812	1 861	2 298

41) Koronvaihtosopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Haminan kaupunki				
1) Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty yksittäisten lainojen korkorisien suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Kuntarahoitus Oyj 134894				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 600	4 200	3 600	4 200
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	2	-56	2	-56
Sopimus erääntyy 22.11.2027				
Op Yrityspankki Oyj 3315997				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	700	2 100	700	2 100
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-2	-12	-2	-12
Sopimus erääntyy 28.2.2022				
Op Yrityspankki Oyj 6321322				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0	6 000	0	6 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-16	0	-16
Sopimus erääntynyt 23.2.2021				
Nordea Bank AB 1581697/2179051				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	800	1 000	800	1 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-17	-31	-17	-31
Sopimus erääntyy 14.7.2025				
2) Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteäkorkoisiksi.				
Danske Bank Oyj 30648031SA-7028W				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	3 300	3 900	3 300	3 900
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-18	-95	-18	-95
Sopimus erääntyy 30.3.2022				
Kuntarahoitus Oyj 32034				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	600	1 800	600	1 600
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-4	-30	-4	-30
Sopimus erääntyy 16.5.2022				
Kuntarahoitus Oyj 32186				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	1 000	1 667	1 000	1 667
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-9	-30	-9	-30
Sopimus erääntyy 7.6.2023				
Op Yrityspankki Oyj 1780137				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 500	1 800	1 500	1 800
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-25	-56	-25	-56
Sopimus erääntyy 21.11.2026				
Nordea Bank AB 1627659/2265443				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	952	1 143	952	1 143
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-21	-38	-21	-38
Sopimus erääntyy 13.7.2026				
3) Koronvaihtosopimus, jolla on muutettu 1 kk viitekorko 6 kk viitekoroksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				

	2021	2020	2021	2020
Linnoituksen Uimahalli Oy				
1) Yhtiön koronvaihtosopimukset on tehty suojaustarkoituksessa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Koronmäärittelyajankohdat vastaavat toisiaan.				
Kuntarahoitus Oyj 31932				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	3 000	3 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-407	-578		
Sopimus erääntyy 13.12.2027				
Kuntarahoitus Oyj 32182				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	3 000	3 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-43	-91		
Sopimus erääntyy 12.12.2022				
Danske Bank Oyj 30880012SA-7125W				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	1 500	1 500		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-38	-78		
Sopimus erääntyy 11.12.2022				
Kolmella sopimuksella suojatun lainan pääoma				
	9 200	9 200		
Haminan Energia				
1) Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahoituslainojen vaihtuva korko kiinteäksi koroksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina.				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo				
	29 702	12 440		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-1 298	-250		
Sopimukset erääntyvät 1.1.2021 ja 1.1.2027 alkavien tilikausien aikana				
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä				
1) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo				
	645	645		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-32	55		
Sopimus erääntyy 13.6.2023				
2) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo				
	13 830	13 830		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	296	422		
Sopimus erääntyy 30.6.2040				

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2021		2020	
	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö
Yleishallinto	25	27	29	30
Opetus- ja kulttuuripalvelut	391	500	374	540
Yhdyskuntapalvelut	190	240	187	241
Vesiliikelaitos	13	14	12	13
Yhteensä	619	781	602	824

43) Henkilöstökulut (1 000 euroa)

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	28 112	26 400
Eläkekulut	7 475	7 189
Muut henkilösivukulut	1 303	907
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	36 890	34 496

44) Luottamushenkilöpalkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Haminan Kokoomuksen Kunnallisjärjestö ry	3 758	4 646
Haminan Kokoomusnaiset ry	4 686	3 461
Haminan Seudun Perussuomalaiset ry	5 224	3 082
Haminan Sosiaalidemokraattien Kunnallisjärjestö ry	16 806	14 824
Keskustan Haminan Kunnallisjärjestö ry	5 858	5 805
Keskustan Miehikkälän Kunnallisjärjestö ry	61	33
Keskustan Virolahdenn Kunnallisjärjestö ry	116	0
Suomen Kristillisdemokraattien Haminan paikallisosasto ry	1 762	1 432
Vasemmistoliitto Hamina	90	0
Liike Nyt Hamina ry	2 962	586
Haminan Seudun Vihreät ry	4 412	4 828
Yhteensä	45 735	38 697

45) Tilintarkastajien palkkiot (1 000 euroa)

	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	14	17
Tilintarkastajan lausunnot		3
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	32	2
Palkkiot yhteensä	46	22

46) Intressitapahtumat

Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Lähipiiriluotonanto

Haminan kaupungin tytäryhteisö Hamina Asunnot Oy:lle on myönnetty ns. kolmoissijalainoja 1,25 prosentin kiinteällä korolla. Vuoden 2021 lopussa lainoja oli avoimena 3.046.831 euroa. Kolmoissijalainojen takaisinmaksuajat ovat pitkiä, jopa 45 vuotta. Hamina Asunnot Oy toimii yleishyödyllisessä asuntotuotannossa, missä vuokra-asuntojen kysyntä on kohtalaisen vakaata ja vaihtelut pieniä. Haminan kaupunki katsoo, ettei lainoihin sisälly suurta taloudellista riskiä.

Haminan kaupunki on myöntänyt tytäryhteisö Haminan Energia Oy:lle tasalyhenteisen 5,0 miljoonan euron lainan, joka erääntyy 31.3.2033. Lainasta peritään käypää kiinteää korkoa. Tilinpäätöshetkellä lainasta on jäljellä 4,8 miljoonaa. Lisäksi yhtiölle on myönnetty 7

miljoonan euron oman pääoman ehtoinen SVOP-sijoitus. Haminan Energia Oy harjoittaa liiketoimintaa kilpailevilla markkinoilla ja on siten alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Hamina kaupunki on myöntänyt osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Haminan Hailikarille 470.000 euron antolainan. Vuoden 2021 lopussa lainaa oli avoimena 176.250 euroa. Laina erääntyy 31.12.2024. Lainan korko on kiinteä 3 % ja lainalle ei ole erillistä vakuutta. Yhtiön kyky selviytyä lainan lyhennyksistä ja koroista riippuu kiinteistön vuokrausteesta, joka on tällä hetkellä riittävä tämän lainan maksamiseen.

Lähipiirisopimukset

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu 1.6.2017 voimaan tullut kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kahdeksan kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta tietyin ehdoin (KV 30.5.2017 § 46).

HAMINAN VESI -LIIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Toimintakertomus

Tulosalue	Haminan Vesi -liikelaitos
Tulosyksiköt	Hallinto ja asiakaspalvelu, Verkostot ja laitokset
Toimielin	Vesiliikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja
Tehtävä	Tuottaa laadukkaita vesihuoltopalveluita alueen asukkaille ja yrityksille ja tukea kaupungin kehittämistavoitteita.

Vesihuollon tavoitteena on puolittaa saneerausvelan määrä vuoteen 2025 mennessä ja mahdollistaa osaltaan kasvuohjelman mukaisen 21 000 asukkaan ja 500 uuden työpaikan tavoitteen saavuttamisen.

SITOVAT TAVOITTEET

Toiminnalliset tavoitteet, tilikauden tulos ja korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta sitovat vesiliikelaitosta.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2018	Toteutuma 31.12.2021
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tulorakenne on kustannusrakenteen mukainen	Perusmaksujen osuus liikevaihdosta nostetaan 30 %: iin suunnittelukauden loppuun mennessä	16	23
	Saneerausvelan hallinta vesihuoltoverkoston saneerauksin	Saneerattu verkostopituus km	3,5	5,1
		Saneeratut jv-pumppaamot kpl	3	1
Arviointi:	Taksarakenteen muutos on toteutunut oikeasuuntaisesti perusmaksujen osuutta lisäten. Perusmaksujen osuus laskee hieman edellisvuodesta, kun hulevedet, joista tulonsaanti perustui perusmaksuihin, siirtyi kaupungille.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Veden kulutuksen lasku ja väkimäärän väheneminen Yleinen kustannustason nousu	Kustannusten kattaminen täysmääräisesti varmistetaan taksarakenteen muutoksen avulla. Teollisuuden toimintaedellytyksiä parantamalla saadaan veden myyntiä lisättyä kompensoimaan vähävetisten kalusteiden ym. säästötoimenpiteiden aiheuttamaa veden myynnin laskua. Kustannustason nousua pyritään hillitsemään pidempiaikaisilla kumppanuussopimuksilla ja tekemällä yhteistyötä vesihuolto- ja energiatoimijoiden kanssa. Liikevaihdon kasvattamisen (teollisuus) ohella investointikohteiden priorisointia edelleen tehostetaan omaisuudenhallinnan parantamiseen tähtäävien kehitysprojektien avulla.			

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2018	Toteutuma 31.12.2021
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen	Paljon vettä käyttävien teollisuuslaitosten toimintaedellytysten parantaminen	Käyttömaksuja alennetaan Tavoitteena päästä alle valtakunnallisen keskiarvon Veden ja jäteveden siirtokapasiteettia kasvatetaan	vesi 1,66 jätevesi 2,28	1,59 2,18
Arviointi:		Teollisuuden kasvaneeseen vedentarpeeseen on pystytty vastaamaan hyvin. Satamapainotteisen teollisuuden tukemiseksi on suunnitteilla laitos, joka tuottaa prosesseihin tarvittavaa vettä myös merivedestä, mikä vahvistaa samalla talousveden riittävyyttä.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Verkostojen vanhentuminen ja saneerausvelan kasvu on merkittävä riski. Saneeraukset on sidottu kaupungin Aluepalveluiden katusaneerauksen tarpeeseen ja työohjelmaan.		Liikevaihdon kasvattamisella pyritään mahdollistamaan investointimäärien kasvattaminen. Investointikohteiden priorisointia tehostetaan edelleen. Yhteissaneerausten lisäksi vesihuolto saneeraa lisäkohteita katualueen ulkopuolella ja alueilla, joissa ei ole päällystettyjä katuja. Vesihuoltolaitos toimii aktiivisesti edistääkseen teollisuuden tarvitsemaa vesihuoltoa, mm. prosessivesien suhteen.		

TOIMINTAKATSAUS

Toiminta ja talous

Vuodelle 2021 asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin käytännössä kokonaan. Vaikka pumppaamoiden saneeraus määrä kappalemääräisestä jäi tavoitteestaan, niin vastaavasti useamman jätevedenpumppaamon toimintaedellytyksiä voitiin parantaa mm. SIA-järjestelmiä uudistamalla.

Liikevaihtoa kertyi 7.959.437 euroa, mikä on noin 370.000 euroa alkuperäistä talousarviota (7,59 M€) enemmän. Liikevaihdon kasvu perustuu teollisuuden veden myynnin kasvuun ja liittymismaksutuloihin.

Rakentaminen

Vesihuollon saneeraus- ja uusinvestointeihin käytettiin rahaa yhteensä 3,94 milj. euroa. Investointeihin varattu määräraha ylittyi noin 0,27 milj. eurolla. Kaupungilta hulevesiverkostosta saatujen myyntitulojen seurauksena nettoinvestoinnit olivat 1,71 M€.

Uutta päävesijohtoverkostoa rakennettiin noin 5,9 km toimintavarmuutta parantavissa siirtolinjakohteissa.

Tilinpäätökseen esitetään lisäksi 1.500.000 euron investointivarausta, joka kohdennetaan teollisuudelle prosessivettä tuottavaan investointihankkeeseen ”Merivesilaitos (7057)”.

Tilikauden tulokseksi muodostuu investointivarausten jälkeen 187.865 euroa.

Runkoverkostoa saneerattiin yhteensä 5,1 km, josta noin 2,5 km vesijohtoverkostoa ja 2,6 km viemärioverkostoa. Tonttijohtoja uusittiin vesijohtojen osalta 1,0 km ja viemärijohtojen 1,4 km. Lisäksi rakennettiin uutta paineviemäriä 1,7 km. Jätevesipumppaamoita saneerattiin yksi.

Toiminnan kehittäminen

Aikaisemmin aloitettua asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmän kehittämistä jatkettiin samoin kuin rinnakkaisvesijohdon suunnittelua ja omien pohjavedenottoimoiden tehostamishankkeita. Uutena kehittämiskohdeena otettiin mukaan prosessiveden tuotantomahdollisuus. Hankkeen tarkoituksena on ollut löytää kustannustehokas menetelmä prosessiveden tuottamiseksi sataman suurteollisuudelle.

Kuluvana vuonna käynnistettiin kaksivuotinen omaisuudenhallintaprojekti konsultin ja verkkotietojärjestelmän toimittajan kanssa. Projektissa on tavoitteena tehostaa verkostotutkimuksia ja kehittää menetelmä saneerauskohteiden tehokkaampaan priorisointiin.

Laitoksen omaa toimintaa pyritään tehostamaan ja työkuormaa jakamaan tasaisemmin töiden uudelleen järjestelyillä.

Henkilöstö

Haminan Veden palveluksessa oli 12 vakinaisia henkilöä joulukuuhun 2021 saakka. Joulukuun alusta saatiin 7. asentaja, jolloin henkilöstön kokonaisvahvuus nousi talousarvion mukaiseen 13. Myönteistä huomiota voi

kiinnittää hyvin vähäisiin sairauspoissaoloihin vuonna 2021.

	2021 päiviä/hlö		2020 päiviä/hlö		2019 päiviä/hlö	
Henkilöstö	13		13		13	
Koulutuspäivät	1	0,1	2	0,2	24	1,8
Sairauspoissaolot	7	0,5	56	4,3	112	8,6

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja arvio merkittävimmistä riskeistä

Sisäinen valvonta

Talouden ja tavoitteiden seuranta on säännöllistä. Seurannan välineenä on web-raportointi, josta saadaan päiväkohtainen, käytännössä reaaliaikainen, tieto. Suurkuluttajien vedenkulutusta seurataan erikseen kuukausittain laskituksen yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan toiminnasta ja taloudesta kokousten yhteydessä.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurataan ja taksat ja maksut pidetään ajan tasalla alueellisten vertailujen avulla.

Liikelaitoksen investointikohteiden etenemistä seurataan säännöllisesti.

Viranhaltijapäätökset ilmoitetaan johtokunnalle tiedoksi.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan lainsäädännön ja muun toimintaympäristön edellyttämin täydennyskoulutuksien avulla. Pandemian aikana on käytetty verkossa toteutettuja koulutuksia.

Vesiliikelaitoksen merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Riskienhallinta nyt ja jatkossa
<p>Verkosto- ja laitosrakenteiden vanheneminen Vesihuoltoverkoston korjausvelka on kasvanut 2010 luvun alun alhaisen saneeraustason vuoksi. Huonokuntoisten verkosto-osien aiheuttamien putkirikkojen määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa.</p>	<p>Investointitasoa pidetään korkealla ja toteutetaan merkittävimmät hankkeet ensimmäisenä.</p> <p>Investointimäärää pitää tulevaisuudessa edelleen lisätä, mikä aiheuttaa taloudellista riskiä.</p>

Riskiarvio

Tilikauden aikana ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa Haminan Veden toiminnalle.

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvoissa ei ole todettu menetyksiä tai arvon alenuksia.

Taloudellisia riskejä arvioidaan aina osavuosisikatsusten ja taksamuutosten yhteydessä sekä vedenkulutusennusteiden avulla.

Riskiarvioiden perusteella suurimmiksi riskeiksi muodostuvat jatkossa verkoston ikä ja siitä johtuva saneerausmäärän kasvu sekä kotitalouksien vedenkulutuksen väheneminen.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikaudelta kertynyt ylijäämä 187.865,36 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien yli/alijäämä -tilille. Vesiliikelaitoksen johtokunta esittää kaupunginhallitukselle 1,5 miljoonan euron investointivaroituksen tekemistä. Varaus kohdistuu vuosina 2022-2024 rakennettavaksi suunniteltuun merivesilaitokseen.

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Liikelaitoksen tuloslaskelma

	2021		2020	
Liikevaihto		7 959 437,47		7 749 595,18
Valmistus omaan käyttöön		235,20		22 435,18
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		256 263,72
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 059 365,00		-1 042 058,51	
Palvelujen ostot	-1 710 920,42	-2 770 285,42	-1 610 992,59	-2 653 051,10
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-541 861,70		-537 080,44	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-141 833,81		-137 423,50	
Muut henkilösivukulut	-22 762,92	-706 458,43	-19 163,06	-693 667,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 251 502,03		-2 303 235,66
Liiketoiminnan muut kulut		-83 814,29		-148 692,56
Liikelylijäämä		2 147 612,50		2 229 647,76
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kaupungilta				
Muut rahoitustuotot	12 261,92		18 408,58	
Muille maksetut korkokulut	-21 958,29		-27 014,71	
Korvaus peruspääomasta	-450 000,00		-450 000,00	
Muut rahoituskulut	-50,77	-459 747,14	-693,97	-459 300,10
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		1 687 865,36		1 770 347,66
Ylijäämä ennen varauksia		1 687 865,36		1 770 347,66
Vapaaehtoisten varausten lisäys		-1 500 000,00		-1 500 000,00
Tilikauden ylijäämä		187 865,36		270 347,66
Tunnusluvut				
		2021		2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %		9,4		10,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		12,2		13,4
Voitto, %		21,2		22,8

Liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä	2 147 612,50		2 229 647,76	
Poistot ja arvonalentumiset	2 251 502,03		2 303 235,66	
Rahoitustuotot- ja kulut	-459 747,14	3 939 367,39	-459 300,10	4 073 583,32
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 797 556,63		-3 903 319,19	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 085 401,56	-1 712 155,07	76 305,02	-3 827 014,17
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 227 212,32		246 569,15
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys muilta	-3 830,00		-32 665,00	
Antolainasaamisen vähennys muilta		-3 830,00		-32 665,00
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-773 806,84	-773 806,84	-859 606,86	-859 606,86
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-116 241,32		315 386,43	
Saamisten muutos muilta	16 292,34		-1 068 227,72	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-1 197 982,10		1 197 982,10	
Korottomien velkojen muutos muilta	-151 644,40	-1 449 575,48	200 561,90	645 702,71
Rahoituksen rahavirta		-2 227 212,32		-246 569,15
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Tunnusluvut				
		2021		2020
Investointien tulorahoitus, %		230,1		106,4
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 €		2 422		1 729
Laskennallinen lainanhoitokate		7,3		6,3
Quick ratio		1,1		0,5
Current ratio		1,1		0,5

Liikelaitoksen tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	23 268 618,69	23 804 135,65
I Aineettomat hyödykkeet	259 260,38	89 176,04
2. Muut pitkävaikutteiset menot	259 260,38	89 176,04
II Aineelliset hyödykkeet	22 888 103,61	23 597 534,91
2. Rakennukset	1 365 492,60	1 526 132,04
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 429 449,15	21 373 387,36
4. Koneet ja kalusto	38 236,65	59 095,99
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	54 925,21	638 919,52
III Sijoitukset	121 254,70	117 424,70
4. Muut saamiset	121 254,70	117 424,70
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 777 333,40	1 677 384,42
II Saamiset	1 777 333,40	1 677 384,42
Lyhytaikaiset saamiset	1 777 333,40	1 677 384,42
1. Myyntisaamiset	1 618 521,74	1 634 814,08
3. Saamiset kunnalta	158 811,66	42 570,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 045 952,09	25 481 520,07
VASTATTAVAA		
A OMA PAAOMA	16 164 576,22	15 976 710,86
I Peruspääoma	13 411 749,98	13 411 749,98
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	2 564 960,88	2 294 613,22
V Tilikauden ylijäämä	187 865,36	270 347,66
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000 000,00	1 500 000,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	3 000 000,00	1 500 000,00
E VIERAS PAAOMA	5 881 375,87	8 004 809,21
I Pitkäaikainen	4 190 604,80	4 907 268,80
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 476 214,00	4 192 878,00
9. Liittymismaksut ja muut velat	714 390,80	714 390,80
II Lyhytaikainen	1 690 771,07	3 097 540,41
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	716 664,00	773 806,84
6. Saadut ennakot	587,05	686,61
7. Ostovelat	724 387,19	804 591,38
9. Muut velat	144 978,48	216 002,96
10. Siirtovelat	104 154,35	104 470,52
11. Velat kunnalle	0,00	1 197 982,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 045 952,09	25 481 520,07
Tunnusluvut		
	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	76,5	68,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,9	100,0
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	2 753	2 565
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.1000€	4 222	4 996
Lainakanta 31.12., 1000 €	4 193	4 967

Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

Käyttötalousosa

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2021	Poikkeama	Poikkeama- %
Liikevaihto	7 587 000	0	7 587 000	7 959 437	372 437	4,9
Valmistus omaan käyttöön	35 000		35 000	235	-34 765	-99,3
Liiketoiminnan muut tuotot	0		0	0	0	0,0
Materiaalit ja palvelut	-2 657 300		-2 657 300	-2 770 285	-112 985	4,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 120 500		-1 120 500	-1 059 365	61 135	-5,5
Palvelujen ostot	-1 536 800		-1 536 800	-1 710 920	-174 120	11,3
Henkilöstökulut	-738 800		-738 800	-706 458	32 342	-4,4
Palkat ja palkkiot	-571 500		-571 500	-541 862	29 638	-5,2
Henkilösivukulut	-167 300		-167 300	-164 597	2 703	-1,6
Eläkekulut	-146 300		-146 300	-141 834	4 466	-3,1
Muut henkilösivukulut	-21 000		-21 000	-22 763	-1 763	8,4
Poistot ja arvonalentumiset	-2 764 000		-2 764 000	-2 251 502	512 498	-18,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 764 000		-2 764 000	-2 251 502	512 498	-18,5
Liiketoiminnan muut kulut	-85 600		-85 600	-83 814	1 786	-2,1
Liikeylijäämä	1 376 300	0	1 376 300	2 147 613	771 313	56,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-471 000		-471 000	-459 747	11 253	-2,4
Muut rahoitustuotot	10 000		10 000	12 262	2 262	22,6
Muille maksetut korkokulut	-30 000		-30 000	-21 958	8 042	-26,8
Korvaus peruspääomasta	-450 000		-450 000	-450 000	0	0,0
Muut rahoituskulut	-1 000		-1 000	-51	949	0,0
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	905 300	0	905 300	1 687 865	782 565	86,4
Ylijäämä ennen varauksia	905 300	0	905 300	1 687 865	782 565	86,4
Vapaaehtoisten varausten lisäys			0	-1 500 000	-1 500 000	
Tilikauden ylijäämä	905 300	0	905 300	187 865	-717 435	-79,2

Rahoitusosa

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2021	Poikkeama	Poikkeama- %
Toiminnan rahavirta	3 669 300	0	3 669 300	3 939 367	270 067	7,4
Liikelyijäämä	1 376 300	0	1 376 300	2 147 613	771 313	56,0
Poistot ja arvonalentumiset	2 764 000		2 764 000	2 251 502	-512 498	-18,5
Rahoitustuotot- ja kulut	-471 000		-471 000	-459 747	11 253	-2,4
Investointien rahavirta	-820 000	0	-820 000	-1 712 155	-892 155	108,8
Investointimenot	-3 570 000		-3 570 000	-3 797 557	-227 557	6,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 750 000		2 750 000	2 085 402		
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 849 300	0	2 849 300	2 227 212	-622 088	-21,8
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset				-3 830	-3 830	
Antolainasaamisten lisäys muilta				-3 830	-3 830	
Antolainasaamisten vähennys muilta				0	0	
Lainakannan muutokset	-770 000	0	-770 000	-773 807	-3 807	0,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	0	0	0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-770 000		-770 000	-773 807	-3 807	0,5
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 079 300		-2 079 300	-1 449 575	629 725	-30,3
Rahoituksen rahavirta	-2 849 300	0	-2 849 300	-2 227 212	622 088	-21,8

Investointiosa

	TP 2020	TA 2021	Muutokset	Muutettu TA	Toteutuma
Menot	-3 730 000	-3 570 000		-3 570 000	-3 797 557
Rahoitusosuudet					
Käyttöomaisuuden myynti	0	2 750 000			2 085 402
Netto	-3 730 000	-820 000	0	-3 570 000	-1 712 155

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Verkostoon pumpattu vesi, m ³ /vuosi	2 167 736	2 088 299	2 150 000	2 282 895
- KLV Oy	1 857 478	1 811 936		1 858 366
- Omat pohjavedenottamot	213 006	189 011		355 172
- Virolahti	97 252	87 352		69 357
Laskutettu vesi, m ³ /vuosi	1 827 385	1 844 791	1 900 000	2 074 376
- talousvesi	867 613	909 987		958 568
- teollisuusvesi	885 735	857 096		1 054 599
- kaupungin kiinteistöt	74 037	77 708		61 209
Puhdistettu jätevesi, m ³ /vuosi (Mussalon puhdistamo)	2 095 097	2 123 090	1 844 000	1 989 560
Laskutettu jätevesi, m ³ /vuosi	1 229 810	1 263 864	1 290 000	1 242 944
- Haminan talousvesi	789 504	820 559		806 976
- Haminan teollisuusvesi	107 377	118 553		145 405
- Haminan kaupungin kiinteistöt	65 582	65 765		53 967
- Virolahti	267 347	258 987		236 596
Vesijohtoverkostoon liittyneet kiinteistöt kpl/vuosi	4	16		15
(suluissa osuuskuntien verkoston kautta liittyneet)	-2	-3		-7
Jätevesiviemäriverkostoon liittyneet kiinteistöt kpl/vuosi (suluissa osuuskuntien verkoston kautta liittyneet)	2	16		15
	0	-1		-7
Laskuttamaton vesi %	16	12	13	9
Laskuttamaton jätevesi %	41	39	43	38
Talousveden ominaiskulutus, l/as/vrk	130	135		119
Vesijohtoverkon pituus km	264,7	269	268	270
Jätevesiviemäriverkon pituus km	227,7	230,1	232	232
Hulevesiviemäriverkon pituus km	99,6	102,2		
Jätevesipumppaamojen määrä kpl	87	87	89	87
Hulevesipumppaamoiden määrä kpl	2	2		
Vesiasiakkaiden määrä (käyttöpaikat):	5154	5127		5 160
Jätevesiasiakkaiden määrä (käyttöpaikat):	4335	4351		4 385
Veden hankinnan kustannukset €/asukas	43,8	48		55
Jäteveden käsittelykustannukset €/asukas	42,7	48,5		54
Verkostojen ylläpito €/asukas	56,4	59		57

Liikelaitoksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginhallituksen 26.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on Vehkalahden kunnalta siirtyneiden vedenjakelu- ja viemäri-verkoston poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon. Saamiset on merkitty taseessa nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden erinomainen liikevaihto perustuu poikkeuksellisiin liittymismaksutuloihin, jotka reaalisoituvat vuosina 2020 ja 2021. Tilanne muuttuu vuonna 2022, jolloin ei enää ole odotettavissa vastaavia kertaluonteisia poikkeuksellisen suuria liittymismaksutuloja.

Tuloslaskelman liitetiedot (1 000 euroa)

Liikevaihto tehtävälueittain

	2021	2020
Veden käyttömaksut	2 491	2 322
Jäteveden käyttömaksut	2 112	1 942
Liittymismaksut	1 378	1 266
Perusmaksut	1 801	1 970
Muut tuotot	179	249
Liikevaihto yhteensä	7 962	7 750

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Haminan Vesi -liikelaitoksella on käytössään Hamina kaupungin poistosuunnitelma, jossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioitujen poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
Puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkostot	20 %	Menojäännöspoisto
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet	20 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	30 %	Menojäännöspoisto
Raskaat koneet	30 %	Menojäännöspoisto
Kevyet koneet	40 %	Menojäännöspoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojäännöspoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojäännöspoisto

Taseen liitetiedot (1 000 euroa)

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkä- vaikutteist menot	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno I. I.	89		89
Lisäykset tilikauden aikana	180		180
Siirrot erien välillä	43		43
Tilikauden poisto	-53		-53
Poistamaton hankintameno 31.12.	259	0	259

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno I. I.	1 526	21 373	59	639	23 598
Lisäykset tilikauden aikana		3 574		43	3 617
Vähennykset tilikauden aikana		-2 085			-2 085
Siirrot erien välillä		584		-627	-43
Tilikauden poisto	-161	-2 017	-21		-2 199
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 365	21 429	38	55	22 888

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä	Muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Liittymismaksusaamiset I. I.	34	83	117
Lisäys vuoden aikana	4	0	4
Vähennys vuoden aikana			0
Liittymismaksusaamiset 31.12.	38	83	121

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1 000 euroa)

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä

	2021	2020
Peruspääoma 1.1. ei muutoksia tilikauden aikana	13 412	13 412
Peruspääoma 31.12.	13 412	13 412
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 565	2 295
Tilikauden yli-/alijäämä	188	270
Oma pääoma yhteensä	16 165	15 977

Edellisten tilikausien yli-/alijäämiin on tilinpäätöksessä 2004 siirretty 1,2 milj. euron liittymismaksurahasto, joka oli muodostunut ennen 1.4.2004 perityistä liittymismaksuista.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2021	2020
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 565	2 295
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	188	270
Kertynyt poistoero 31.12.	0	0
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000	1 500
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	5 753	4 065

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	743	1 326
Yhteensä	743	1 326

Vuoden 2021 luvussa on esitetty lainat jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

Muiden velkojen erittely	2021	2020
Pitkäaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	714	714
Lyhytaikaiset muut velat		
Muut velat	145	216
Muut velat yhteensä	859	930

Siirtovelkojen erittely	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	97	90
Korkojaksotukset	7	6
Muut siirtovelat	0	0
Siirtovelat yhteensä	104	96

Vakuuksien, vastuusitoumuksien ja taseen ulkopuolisten järjestelyjen liitetiedot (1 000 euroa)

Vuokravastuut	2021	2020
Vuokravastuut	29	29
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	29	29
Leasingvastuut yhteensä	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0	0

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12

2021		2020	
vakinainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakinainen henkilöstö	koko henkilöstö
13	14	12	13

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen

I 000 euroa	Talousarvion ulkoinen toteutuminen		Eliminoinnit		Tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Toimintatuotot	18 751	7 959	-82	-297	26 331
Myyntituotot	4 134	7 959	-50	-297	11 746
Maksutuotot	1 041				1 041
Tuet ja avustukset	1 011				1 011
Muut toimintatuotot	12 566		-32		12 533
Valmistus omaan käyttöön	347		-23		323
Toimintakulut	-150 720	-3 561	297	82	-153 901
Henkilöstökulut	-36 184	-706			-36 891
Palvelujen ostot	-103 387	-1 711	156	47	-104 895
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 197	-1 059	141	4	-7 112
Avustukset	-1 584	-9			-1 593
Muut toimintakulut	-3 367	-75		32	-3 410
Toimintakate	-131 622	4 399	215	-215	-127 246
Verotulot	98 763				98 763
Valtionosuudet	41 395				41 395
Rahoitustuotot ja -kulut	2 131	-460	-450	450	1 671
Korkotuotot	420				420
Muut rahoitustuotot	2 032	12	-450		1 594
Korkokulut	-312	-22			-334
Muut rahoituskulut	-9	-450		450	-10
Vuosikate	10 666	3 939	-235	235	14 582
Poistot ja arvonalentumiset	-7 679	-2 252			-9 931
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 679	-2 252			-9 931
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					0
Tilikauden tulos	2 987	1 688	-235	235	4 652
Vapaaehtoisten varausten lisäys		-1 500			-1 500
Tilikauden yli-/alijäämä	2 987	188	-235	235	3 152

Liikelaitoksen vaikutus toimintakatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Ulkoiset toimintatuotot	18 669	7 662	26 331
Valmistus omaan käyttöön	323	0	323
Ulkoiset toimintakulut	-150 422	-3 478	-153 901
Vaikutus toimintakatteeseen	-131 430	4 184	-127 246

Liikelaitoksen vaikutus vuosikatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toimintakatteeseen	-131 430	4 184	-127 246
Ulkoiset rahoituserät	141 839	-10	141 829
Vaikutus vuosikatteeseen	10 408	4 174	14 582

Liikelaitoksen vaikutus poistojen määrään ja tilikauden tulokseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	10 408	4 174	14 582
Vaikutus poistoihin	-7 679	-2 252	-9 931
Vaikutus tilikauden tulokseen	2 729	1 922	4 652

Yllä olevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous parantaa kaupungin toimintakatetta 4,1 miljoonaa euroa, vuosikatetta 4,1 miljoonaa euroa, kasvattaa kaupungin tulosta 1,9 miljoonaa euroa ja kasvattaa kaupungin poistoja 2,2 miljoonaa euroa.

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

1 000 euroa	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Tulorahoitus					
Vuosikate	10 666	3 939	-258	235	14 582
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 121				-1 121
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-12 396	-3 798	2 085	23	-14 086
Rahoitusosuudet investointimenoihin	58				58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	437	2 085		-2 085	437
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 356	2 227	1 827	-1 827	-129
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-154	-4			-158
Antolainasaamisten vähennys	478				478
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000				20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 075	-774			-26 849
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 311				-2 311
Oman pääoman muutokset	-260				-260
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18				-18
Saamisten muutos	451	-100	-1198	116	-731
Korottomien velkojen muutos	3 455	-1 350	-116	1198	3 188
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 790	0	-1 314	1 314	-6 790

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	10 408	4 174	14 582
Ulkoiset investointimenot	-10 311	-3 775	-14 086
Ulkoiset investointitulot	-626	0	-626
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-529	400	-129

Liikelaitoksen vaikutus rahoituksen rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Antolainasaamisten muutos	324	-4	320
Lainakannan muutos	-8 646	-774	-9 420
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 574	-136	2 439
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-5 748	-913	-6 661

Liikelaitoksen vaikutus maksuvalmiuteen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-529	400	-129
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-5 748	-913	-6 661
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 277	-513	-6 790

Ylläolevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous kasvattaa kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaa 0,4 miljoonaa euroa, heikentää rahoituksen rahavirtaa 0,9 miljoonaa euroa ja parantaa maksuvalmiutta 0,5 miljoonaa euroa.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Tunnusluvun avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvon ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= 100 * (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanhoitokulut})$$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

$= \text{Sijoituksiin merkitys jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Liikelaitoksen tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvoalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta

Tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirran kertymä.

Quick ratio

= $Rahat\ ja\ pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset\ saamiset$ / $(Lyhytaikainen\ vieras\ pääoma - Saadut\ ennakot)$

Maksuvalmiussuhde joka kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvut luokitusasteikko: hyvä yli 1, Tyydyttävä 0,5–1, heikko alle 0,5.

Current ratio

= $(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset\ saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat\ ja\ pankkisaamiset)$ / $(Lyhytaikainen\ Vieras\ pääoma - Saadut\ ennakot)$

Käyttöpääomasuhde joka kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten kertailuun. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä yli 2, tyydyttävä 1–2, heikko alle 1.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (Oma\ pääoma + Poistoero\ ja\ vapaaehtoiset\ varaukset)$ / $(Koko\ pääoma - Saadut\ ennakot)$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (Vieras\ pääoma - Saadut\ ennakot)$ / $Käyttötulot$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $100 * (Vuosikate + Korkokulut)$ / $(Korkokulut + Laskennalliset\ lainanhoitokulut)$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $Edellisten\ tilikausien\ ylijäämä\ (alijäämä) + Tilikauden\ ylijäämä\ (alijäämä)$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= $Vieras\ pääoma - (Saadut\ ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut\ velat)$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Haminan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja

Haminassa 8.6.2022

Peter Muurman
puheenjohtaja

Elina Inkeroinen-Lalu
I varapuheenjohtaja

Nina Peltonen
II varapuheenjohtaja

Hannah Honkanen
jäsen

Antti Pakkanen
jäsen

Janne Nyholm
jäsen

Tero Pasi
jäsen

Ville Virtanen
jäsen

Tuija Vuoksiala
jäsen

Hannu Muhonen
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Haminassa 9.6.2022

BDO Audiator Oy

Ulla-Majja Tuomela, KHT, JHTT
päävastuullinen tilintarkastaja

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Tasekirja	sidottuna	säilytetään pysyvästi

Tositelajit

10	Pankkitositteet
11	Kassatositteet
12	Ceepos kassatositteet
15	Muistiotositteet
20	Ostolaskujen maksatus
29	Ostoreskontra
30	Myyntireskontra suoritukset
31–38	Yleislaskutus
39	Viivästyskorkolaskutus
40	Luottotappiot
41	Sisäinen laskutus
42	Jamix sisäinen ateriapalvelulaskutus
43	Timmi tilavarauslaskutus
44	Perintäsuoritukset
45	Hyvitysten ja ennakoiden kohdistus
46	Timmi sisäinen laskutus
51	Varhaiskasvatuksen laskutus
70	Maanvuokrat
74	Antolainalaskutus
75	Facta rakennusvalvontalaskutus
77	Vesiliikelaitoksen laskutus
82	Sisäisen laskennan Excel-tositteet
89	Matkalaskut
90	Palkkasiirrot kirjanpitoon
91	Käyttöomaisuuskirjanpito
92–93	Automaattikirjaukset
94–95	Laskennalliset kirjaukset
96–99	Tuloksen kirjaus

Tositeaineisto säilytetään 10 vuotta.

EU-projekteihin liittyvä tositeaineisto säilytetään 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Konsernitilinpäätös:

Konsernitilinpäätöksen pääkirja	tulosteina	säilytetään 20 v.
Konsernitilinpäätöksen päiväkirja	tulosteina	säilytetään 10 v.
Yhdistelylaskelmat	tulosteina	säilytetään 10 v.
Tositeaineisto		säilytetään 10 v.